PAMĚTNÍ KNIHA.

obce

Velké Němčice.

Okresní archiv Břeclav
se sídlem v Mikulově

C 76
MNV
VEL. NĚMČICE
1

I

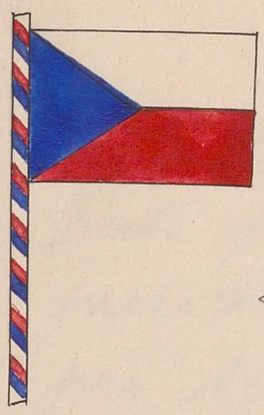

Pravda vítězí.

T. G. Masaryk
19/VI 24.

Kronika
městečka
Velkých Němčic.

Tato kniha má 300 stran.

Frant. Křivánek
II náměstek

Vin. Richter
Starosta

Dne 19. června 1924 o 14 h. 20 min. jel v autě přes zdejší obec náš osvoboditel pan president republiky čsk. T. G. Masaryk, při čemž podepsal vlastní rukou tuto knihu. Podpis pana presidenta nachází se na první straně této knihy.

Tuto poznámku sem zapsal zdejší učitel A. Melichárek.

Kronikář.

Prvním kronikářem městečka Velkých Němčic byl zvolen obecním zastupitelstvem p. P. Al. Vojanec, konsistorní rada a římskokatolický zdejší farář, jenž sem ničeho nezapsal.

Obecní zastupitelstvo zvolilo kronikářem mě, Jana Kominského, řídícího učitele obecné školy, rodáka z Velkých Pavlovic (* 1887). Jsem zde sice od r. 1927, ale zdejší obec mi není neznáma. Často jsem ji navštěvoval od r. 1908 a téměř 12 let jsem bydlil v sousedních Křepicích.

Když jsem v r. 1908 několikrát pozoroval, jak pokračuje novostavba

obecné školy s pyšným nápisem na
lešení: „Jubilejní škola císaře a krále
Frant. Jos. I.“, netušil jsem, že budova
ta bude kdysi mně svěřena ve správu a
ozdobena bude plaketou presidenta
čsl. republiky.

Správcem nové školy byl ředící
učitel Jan Bínek až do r. 1924, jenž s
hořkostí v duši odcházel po dvacetileté
všestranné činnosti do Měnína. Od 1. III. 1925
do srpna 1927 byl spr. šk. J. Tichý, za něhož
rozpoutaly se spory ve škole a v obci tak,
že celý učitelský sbor byl z obce přeložen,
správcem šk. ustanoven pisatel těchto
řádků, jenž chce občany zdejší nabádati
k soumosti, ale nikterak nemíní v této
knize zatajovati jejich hříchy a slabosti
chváliti.

Kniha tato musí býti zrcadlem
pokolením příštím, aby zřejmo bylo, co
kdy bylo našemu městečku k dobru
a co ke škodě! —

Poloha obce

Naše obec rozložena je tam,
kde poslední svahy Chřibů přecházejí

v úval dyjskosvratecký, při řece Svratce, při silnici 6·7 km od Židlochovic, 7·8 km od Hustopečí, 6·8 km od Vranovic, jimiž projíždí hlavní vlak ze severních Čech na jižní Slovensko.

Našich 320 domů je seřazeno v 10 ulic, a nad jednotvárnou hladinu střech vynikají kostel s cibulovitou věží a několik domů jednopatrových: nová a „stará" škola, zámek, fara, mlýn, obecní radnice a hostince u hlavní silnice.

Jest zde ulice Prodavišká, Německá, Horní, Křepická, Nosislavská, Brněnská a „Na městečku".

Máme u nás čtyřtřídní školu, dvůr, mlýn, poštu a státní telefon, státního obvod. lékaře, četnickou stanici, faru, 5 hostinců, 4 obchody, hojnost řemeslníků, paní mlékárnu.

Obyvatelstva napočteno v r. 1921 1510 (754 mužů, 756 žen, 782 svob., 614 ženatých, 26 vdovců, 85 vdov, 3 rozvedení), Čechů bylo 1503, Němců 6, Polák 1; Katolíků 1506, evang. 2, bez vyz. 2.

V r. 1910 bylo 314 domů, 1526 lidí, z toho 806 mužů, 720 žen.

Hlavní zaměstnání je rolnictví.

Pole jsou úrodná a lidé žijí většinou v blahobytě. Kdo nemá dostatek svých polí a nechce najímati, pracuje ve zdejším velkostatku, jenž má 3 dvory: 1 v osadě, „Nový Ves" a „Bondky". Jest to majetek státní; nájemcem je p. L. Ruthan.

Parcelace. Po obnově naší státní samostatnosti přidělena byla část polí od panství zdejším občanům za určenou cenu.

Z Vel. Němčic obdrželi tito občané půdu (v závorce číslo domu, za závorkou počet arů):

Fr. Barabáš (262) 39,
B. Bartoš (125) 39 75,
Fr. Bartoš (320) 7
L. Bažant (46) 100·–
K. Bažantová (194) 9·–
Fr. Bečka (203) 11·–
J. Böhm (284) 37·–
R. Böhm (30) 13·–
J. Broskva (11) 10·–
V. F. Buryšek (24) 92·–
T. Buryšek (258) 79·–
J. Celnar (198) 17·–
J. Celnar (115) 34–
K. Celnar (41) 39–
M. Celnarová (230) 18
Jos. Čermák (245) 96
Jan Čermák (235) 90
A. Diviš (322) 33
J. Doležal (87) 53
Jos. Doležalová (195) 52
Fr. Dolíhal (324) 81
Fr. Fiala (186) 95
L. Fiala (137) 95
V. Fiala (3) 36
M. Fleišingr (16) 9
J. Florian (18) 132
F. Formánek (145) 56
F. Fousek (14) 8–

L. Frank (169) 17
F. Frank (205) 55
J. Frank (140) 81
F. Friedl (144) 71
J. Furch (154) 84
F. Furch (85) 9
M. Furchová (263) 36
Petr Furch (155) 39
Jan Hamerník (253) 35
Fr. Hanzlík (271) ~~76~~ 132
V. Hanzlík (215) 6
L. Horáček (87) 38
O. Horáková (147) 32
Fr. Hotový (127) 103
Fr. Hotový (106) 6
Ant. Hrabal (291) 104
Jan Hrabal (316) 37
J. Hrnčka (6) 59
M. Chalupa (208) 40
J. Janek (5) 7
V. Juráček (192) 9
F. Klobása (4) 31/2
K. Klobása (197) 186
Petr Klobása (200) 43
Jan Klimus (110) 34
Frant. Klimus (265) 50
J. Klimus (17) 46
E. Václavík (83) 37
Fr. Koníček (131) 33
Matěj Krejčí (126) 73
Fr. Kuvánek (210) 159
J. Kuvánek (117) 38
J. Kuvánek (277) 15
Al. Lang (187) 35
Fr. Lang (218) 36
J. Lang (234) 35
Fr. Lorenčík (277) 31/2
T. Matěa (334) 35
V. Matěa (133) 38
J. Měřínský (123) 55
V. Mičánek (86) 39
V. Mrhal (317) 43
A. Mrkvica (267) 162
B. Mrkvica (174) 35
Fr. Mrkvicová (266) 54
J. Procházka (139) 55
Fr. Mrkvica (341) 8
J. Mrkvica (91) 96
J. Mrkvica (112) 99
J. Mrkvica (237) 104

J. Mrkvicová (141) 34
M. Mrkvica (217) 55
K. Mrkvica (249) 83
V. Mrkvica (121) 37
V. Müller (21) 4 ½
C. Müller (168) 54
J. Najman (196) 34
Fr. Najman (87) 8
Fr. Nečas (248) 36
Fr. Neubauer (47) 63
M. Nevědělová (239) 35
A. Němečková (246) 37
L. Odehnal (79) 45
A. Oščádal (309) 7
A. Páček (106) 7
A. Pich (149) 40
Al. Pich (3) 64
A. Polický (290) 3 ½
M. Prchal (308) 48
R. Rézl (235) 325 33
Jan Rohrer (75) 14 ½
J. Rosochatecký (339) 41
J. Rozek (146) 102
J. Ježek (286) 61
V. Rozsíval (269) 33
F. Rujzl (13) 11 ½
J. Rujzl (2) —— 1/3a
Al. Růžička (9) 52
A. Růžičková (8) 8
Ant. Růžička (128) 53
J. Růžička (111) 78
J. Růžička (182) 102
M. Růžičková (161) 34
F. Růžička (10) 7
A. Richtr (212) 122
Fr. Richtr (216) 69
O. Řežábek (285) 7
M. Sagánková (255) 34
J. Samson (282) 34
J. Samson (165) 38
L. Samson (268) 112
M. Samsonová (143) 34
J. Samson (37) 78
K. Samson (7) 10
K. Samson (7) 34
J. Sedláček (232) 7
L. Smejkal (299) 15
V. Smetana (219) 35
Ed. Staňka (153) 45
Fr. Staňka (206) 38

Ant. Sbaka (12) 9
A. Straichlová (11) 9
Fr. Skorkal (225) 35
V. Svoboda (176) 58
An. Šabata (54) 45
Ant. Šabata (326) 35
J. Šabata (74) 36
J. Šosík (94) 40 xx
M. Šotnar (227) 50
V. Štychová (233) 47
Fr. Štodr (245) 44
V. Straichl (274) 53
M. Šváborá (241) 20
Fr. Talafan (231) 40
Těl. jedn. „Sokol" 59
J. Topinka (113) 41
Q. Urbánek (201) 36
K. Urbánek (238) 48
V. Urbánek (318) 54
R. Valerian (209) 7
J. Vedra (24) 101
(Veřejný majetek (neplod. půda) 5)
J. Veselý (181) 16
Fr. Vintrlík (179) 36
J. Vintrlík (46) 114
L. Vintrlík (274) 95
B. Višňovský (302) 67
Fr. Višňovská (256) 34
K. Višňovský (293) 67
T. Višňovský (116) 37
J. Zach (315) 38
J. Zach (339) 39
R. Böhm (30) —— 1/5 a
a jiní po několika metrech čtver.
Obec Velké Němčice dostala 1027 —
Všichni jmenovaní celkem asi 85 ha
Do Uherčic přiděleno asi 40 ha
do Nosislavě " 40 ha
do Starovic " 10 ha
do Křepic " 17 arů
do Ivaně " 6 arů
Stav. družstvo v Hrd. " 407 arů
(Počítány jen celé ary)

Tento příděl půdy jest zde proto zapsán podrobně, aby příští pokolení mohlo posouditi, jak parcelace jednotlivým rodinám a celku prospěla.
Cena stanovena dle jakosti půdy od — Kč do 8.500 Kč za ha

Hlad po půdě byl hořečný a nebylo žadatelům úplně vyhověno. Naše obec má sice velký kataster, přes 22 km², leč mnoho půdy mají v rukou lidé z okolních osad, hlavně z Křepic.

Rozdělení půdy.

Polí je celkem 1710·89 ha, luk 67·48 ha, zahrad 49·91 ha, vinic 79·36 ha (v posledních letech méně), pastvin 62·13 ha, lesa 130·37 ha, „rybníku" (močálu) 29·46 ha. Zbytek připadá na stavební plochy, cesty a pod.

Nadmořská výška je 184 m, podnebí velmi mírné, kraj výhodný pro všechny druhy obilí, cukrovku, víno, meruňky.

Vody k nám přivádí hojnost Svratka, jež svůj nadbytek mnohdy vyléva po našich polích, leč pitné vody zde není a lidé většinou pijí „švarcavku", jež cizím

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTEČKA VELKÉ NEMČICE

lidem zde způsobuje tyfus, jenž nejednou končí smrtí.

O vzdělání a zábavu pečuje zde obecní veřejná knihovna, tělocvičné spolky „Sokol" a „Orel", jenž pořádá v lidovém domě kinematografická představení. Sbor dobrovolných hasičů chrání majetek občanů při požáru a při povodni a pečuje o zvýšení úrovně svých členů. Politické organisace různými prostředky pomáhají svým stoupencům, aby se vyšinuli nad své prostředí. Vzdělání, osvěta, spolky.

V letech devadesátých byly v obci pořádány hospodářské kursy a čtenářská beseda se snažila, aby Němčice vynikaly nad své okolí, jako kdysi v dávných dobách, kdy byly povýšeny na městečko (1549), později na město (1562), měly hrdelní právo, tiskárnu, pivovar.

Že staré této slávy zbyl jen titul „městečko" a 2 výroční trhy, jež valného významu pro naše městečko nemají.

Škola byla u nás již v 16. století.

O Velkých Němčicích je psáno ve „Vlastivědě moravské“ od Aug. Kratochvíla a v „Hustopečsku“, vydaném učitelstvem okresu.

Spojení se světem.

Spojení se světem tříkrát denně obstarává soukromý autobus, jenž dojíždí do Židlochovic k vlakům, pak poštovní a telefonní stanice (od r. 1895) a několik málo přijímacích stanic radiofonních. Řepařům prospívá průmyslová dráha, jež k Bondkám dováží řízky a odváží odtud cukrovku.

Němčice a císařská rodina.

Až do války byly N. často vyhledávány „vzácnými“ hosty arcivévodskými pro velké hony na bažanty, zajíce, koroptve, srnce. Zejména chov bažantů byl veliký a obec využitkovala příležitosti zmíněných honů, aby vysoké panstvo císařské sobě naklonila. Proto ozdobila obecnou školu reliefem Frant. Jos. I. a nazvala ji „jubilejní školou císaře a krále Františka Jos. I.“ a u silnice ke Křepicím vysázela stromořadí a zasadila železnou tabulku s nápisem

českým a německým, že je to císařská jubilejní alej.

Přes to však při vyhlášení světové války nebylo vidět žádného nadšení na odjíždějících vojínech, aby prolili svou krev za císaře a „vlast" a jediným jich útěchou bylo, že „to dlouho trvat nemůže." Touto myšlenkou se kojili i v jiných osadách a, patrně, tato myšlenka byla příčinou, že mobilisace v českých zemích neselhala hned v prvních dnech války. Válka.

I první dary a sbírky pro vojny dávány ochotně, ale ubíhal měsíc za měsícem a konce války nebylo. A úřady počaly omezovati občanstvo, aby říše válku vydržela co nejdéle.

Bez zvláštního domlouvání a výzvy postavili se občané proti Rakousku. Nedodávali předepsaného množství potravin, nepisovali na válečné půjčky, jak si úřady přály, vojíni neochotně bojovali, ničili cizí majetek, zásoby.

Byla bída o průmyslové výrobky, potravy nebylo hojnost, leč přece bohatší pomáhali chudobnějším ve výživě, když tito jim vypomáhali v rolnické práci.

Hned na počátku války byla v našem městečku zjištěna cholera a proto byla zřízena isolovaná nemocnice v domě č. 96. Umřely asi 2-3 osoby.

Vojenskou službu nastoupilo 258 mužů, z nichž bylo raněných 96, zajatých 70, nezvěstných 16, invalidů 38 (z nichž 7 zemřelo), padlých 50. V legiích a v domobraně italské bylo 19 mužů.

(Pomník padlým postaven r. 1921)

Padesát mužů a synů nedočkalo se konce ohromné války, nedočkalo se radostného dne 28. října 1918, kdy

28. X. 1918

rozlétla se nevěřitelná zvěst: „Konec války, obnova naší státní samostatnosti!“

V osvobozené vlasti.

Němčice oslavily tuto událost dne 4. listopadu. Školní mládež, chasa, dospělí táhli v průvodu městečkem s lampiony, praporky a hudbou k radnici, kde promluvili:

farář P. Vojanec, řídící uč. Bínek, rolník Jan Fiala a Karel Mrkvica provolal slávu Masarykovi a osvoboditelům, což shromáždění bouřlivě (a mnozí se slzami v očích) opakovalo.

Toho roku byla mírná, ale blátivá zima a mnoho řepy na velkostatku zůstalo na poli a shnilo. Snad správa dvorů o řepu nestála, neboť konsumenti řepy valně ubylo (krmili jí vojáky na frontě).

Na jaře ministerstvo financí 1919
za účelem osamostatnění naší měny
zavádilo kolkování bankovek. U nás
se okolkovalo 415.500 K a 251 kusů váleč.
půjček v ceně 1/2 mil. Kč

V červnu byly volby do obecního zastupitelstva, poprvé dle poměrného zastoupení. Starostou zvolen Fr. Doležal, náměstky Fr. Frank a Leop. Edr, z členy: Antonín Rížička, Vavřín Mrhal, Jan Vedra, Vavřín Mrkvica, Jan Fousek,

V srpnu byl soupis majetku; veškeren majetek nemovitý oceněn na 4,542.620 K. Majetek nebyl cenění dle platných cen. Níže.

Ukončením války nezastavila se totiž drahota, nýbrž ceny se zvyšovaly. Platilo se za vejce 1K, máslo 40K, tvaroh 10K, mléko 1K 60h, slepice 15K, husa 60K, vykrmená k. 150K, 200, pár selátek 500-600K, pár holoubat 6K, kuřat 10-12K, kg vepř. masa 30-36K, telecího 15K, hovězího 12K, mouka domácí 1K, americká 5K, boty 150K, šaty 1000K.

Dělníkovi za den 7K mimo snídani a svačinu, za potah 60-100K denně.

Kůň pěkný byl za 15-20 tisíc, kráva až za 7000K.

1920 „Nová" škola hrozila sesutím. Musila býti v základech „podchycena" a stažena sponkami, klenutí na chodbě rozebráno a nahrazeno. Opravy stály 30.000K. Při prohlídce základů se shledalo, že jsou 1metrové a na písku. Materiál stavby velmi špatný.

V lednu Svratka zatopila ulici „Prodačkou" a „U rybníka", Janu Rozsochatecké-mu se sesul domek.

Rakovácký spolek veteránů (vojen)

se rozešel.

Založeny tělocvičné jednoty „Orel“ a „Sokol“.

V květnu se ustopil u naběračadla Listův chlapec, v červenci Furchův před splavem.

Žně byly příznivé, obilí sypalo prostředně.

V únoru bylo sčítání lidu. Výsledek zapsán na str. 5. 1921

Majetek byl znova oceněn a sice na 10,000.000 K. Dávka z majetku byla předepsána na 800.000 K, slevena na polovici.

Na jaře opět velká zátopa. Zima mírná, jaro teplé, léto teplé, suché. Úroda dobrá.

Ceny potravin se valně nezměnily proti r. 1919. Dělníkům placeno denně 9–13 K, zedníkům 3·50–4 K za hodinu; pooraní 1 míry země 60 K, stavení č. 316 prodáno za 10.000 K, č. 156 za 12.000 Kč. Míra pole 2500 K.

Sucho bylo ohromné, že u mlýna klesla voda pod kolo. Potoky i studny vyschly (mimo studnu před 55. č.). Urodilo se málo

kukuřice, velmi málo bramborů. Víno bylo znamenité.

Protože byla bída o vodu, pořídila obec studnu u náhonu nákladem 7.263 Kč.

Na podzim dostavily se hojné deště a nevykopané brambory se zlepšily.

1922 V únoru hořelo u Jana Lista č. 51, u Frant. Franka č. 205 a v březnu ve škole pod podlahou v V. tř.

Vystavěna nová hráz na Prodači nákladem 200.000 Kč

Po silné suché zimě přišlo suché léto. Od polovice dubna do 10. července nepršelo. Obilí špatné. V srpnu padaly kroupy.

Ceny klesly proti minulému roku. 1 q pšenice 150 Kč, žita 120 Kč, ječmene 100 Kč, bramborů 8 Kč. Ceny průmyslových výrobků se mnoho nezměnily.

1923 Nová hráz se jarním přívalem protrhla.

Hřbitov rozšířen a opatřen novou

zdů (32.000 Kč).

Zdejší velkostatek připadl naší republice a pronajat p. Strakovi z Kolína.

Úroda pěkná.

Ceny: 1 Kg masa 18 Kč, 1 Kg selat 37 Kč, 1 l mléka 1 Kč, 1 Kg mouky 3-4 Kč, obilí jako vloni, šaty 300-400 Kč, boty 80-140 Kč, 1 l vína 9 Kč, 1 l piva 2·80-3· Kč.

Zvolen nový starosta obce: Jan Fousek, náhradníci: Fr. Frank a Jan Rohrer.

V prosinci zemřel zdejší obvod. lékař Dr. Ant. Holubík v mladém věku.

Jasným paprskem roku je 1924
památná návštěva prvního presidenta republiky, Masaryka-Osvoboditele v Němčicích. Projel obcí, nadšeně vítán u obecní slavobrány u Prchalovy kovárny (on, bývalý kovář), kdež zastavil a podepsal se na 1. str. této knihy, jež určena na kronikářské záznamy. Provázen bouřlivým voláním slávy projel sokolskou

bránou z dvora.

V tomto roce odešel dlouholetý zdejší řídící učitel a obecní tajemník do Měnína.

1925 Ustanoven nový řídící učitel: Jul. Tichý z Křepic (rodák z Klobouk u Brna).

Místo obvodního lékaře obdržel Dr. Al. Jonza z Litenčic.

Ve volbách do Národního shromáždění odevzdáno u nás straně lidové 437 hlasů, nár. soc. 172 hl., agrární 2 hl. živnostenské 62 hl., nár. dem. 4 hl., straně práce 5 hl., republ. 94 hl., kommunistické 29 hl., straně majitelů domů 3 hl., soc. dem. 6 hl., sk. domkářů a malozeměděl. 15 hl., němec. 2 hl.

1926 Předpis čisté státní daně:

pozemkové:	poplatníků 912,	daně 22.037·56 Kč,	
domov. třídní:	" 339,	" 2.320	"
činžovní:	" 23,	" 1.079·41	"
výdělk. všeob.:	" 68,	" 5.316·08	"
výdělk. dle II. hl.:	" 3,	" 56·74	"
důchodové:	" 141,	" 27.208·–	"
obratové a přep.:	" 423,	" 63.656·40	"

Přirážek bylo: obecních a kostelních 375 %, všech 801 %.

Mezi obcí a řídícím učitelem vznikl spor o část školní zahrady, t. zv. „Přelízko," jehož majitelkou dosud byla obec. Ta pronajala pozemek učiteli R. Volavému, jenž s říd. Tichým žil v nevůli, což bylo podnětem k sérii sporů mezi členy uč. sboru i mezi občany. Obec násilím si vynutila příjezd k „Přelízku" školním nádvořím, následoval soudní spor, který občané vůči říd. uč. prohráli. Pozemek užívali od r. 1874 řídící učitelé.

Říd. uč. Tichý byl přeložen 1927
do Brumovic a na jeho místo nastoupil 1. IX. Jan Komosný, t. č. def. správce školy v Bohumilicích (rodák z Velkých Pavlovic, * 1887). (Viz str. 3.)

Na škole působili: Samuel Kovář, Hilda Jeřábková, Al. Reitermannová, M. Hamáková.

Téhož roku zvoleno nové obecní zastupitelstvo:
starostou: Antonín Richter,
náměstky: Matěj Fleišinger a
František Křivánek.
radními: J. Klimus, V. Urbánek,
J. Rujzl, Fr. Šeda a
Alf. Ošťádal
členy: J. Florian, Vavř. Mrkvica,
B. Bartoš, Štěp. Fousek,
Jan List, Jan Krejčí,
Jan Broskva, Fr. Bečka,
Leop. Fiala, Cyril Bažant,
Jan Vedra, Jan Kunst, P. Klobása,
L. Smejkal, Fr. Hrdlička, T. Mrkvica

Rozdělení mandátů dle polit. stran:
lidová str. a) 4 m., b) 3 m., c.) 3 m.
nár. soc. 8, republ. 3, živn. 2, str. práce 1

Na podzim se vyskytlo mezi dětmi mnoho případů spály.

1928

Rok státního jubilea. Naše obec učinila velký krok vpřed. Zavedla do obce elektrický proud z Vsetína nákladem 250.000 Kč.

Tím odsouzeny definitivně pouliční petrolejové lampy, jež pořídil v letech devadesátých čtenářský spolek „Svornost" k zániku. Nesvítily ani dlouho, jelikož obec nechtěla opatřovati petrolej.

Téhož roku obec koupila chalupu č. 310 na chudobince za Kč. 11.000 Kč.

V Brně pořádána velkolepá celostátní jubilejní výstava soudobé kultury, již navštívilo mnoho našich občanů a školní dítky.

1. I. nastoupil zde nový poštmistr, p. Mil. Škorpil.

Svratka vyžádala si svou daň v lidských obětech, utopil se u zadního mostu 48letý obchodník z Křepic M. Novotný, 18-letý Jos. Mrkvica z V. Němčic č.

Desetileté jubilejní obnovy naší státní samostatnosti oslavily V. Němčice takto:

27. X. podělány všechny domy státními vlajkami, večer průvod s hudbou a lampiony hlavními ulicemi. 28. X. ráno výstřely z „národního děla", budíček, dopol. slavnostní bohoslužby a pěvecký koncert, odpoledne ohromný průvod obcí s hudbou, vlajkami a zpěvem. Po zastávce u pomníku padlých, kdež promluvil místní farář, šlo se ke škole, kdež konán tábor lidu se školní besídkou. Večer sokolské divadlo.

Ve volbách do okresního a zemského (v závorce) zastupitelstva odevzdali hlasů: komunisté 19(25), Němci —(3), národní socialisté 207(188), soc. demokraté 11(22), nár. demokraté 4(—), lidovci 329(316), republikáni 118(141), živnostníci 55(59). Volili 24 let.—.

Spor o odběr vody z mlýnského nádrže v místě zv. „Plavisko" urovnán takto:

Na základě vodního práva disponuje vodou majitelka mlýna, pí. M. Kitzlerová, jež za formální náhradu dovoluje občanům volný odběr vody.

Nové stavby v r. 1927: číslo 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344.

Letos přibylo č. 345. 346. 349. 351.

Počátkem února udeřila krutá zima, jaká nebyla zaznamenána, pokud zápisy existují, t. j. půldruhého století. 1929

Mráz dostupoval výše -32° C, sněhu ohromné spousty, jehož marno bylo odklizovati, poněvadž následovaly opět a opět závěje, jež znemožňovaly veškeru dopravu. Odklizování sněhu na silnicích a dráhách stálo mnoho milionů. Ukázalo se, že naše vlakové lokomotivy takové zimy nesnesou. U křepické silnice byla závěj až po kalenici domu, na silnici u Hustopeč vykukovaly ze sněhu vršky stromů, jež byly pak zvěří v korunách okousány. Vyučování bylo na 14 dní přerušeno. V březnu zima povolila teprve

a jarní práce byly velmi opožděny. Velké procento stromů zmrzlo, na vinohradech nebylo tolik škody, jelikož byly chráněny sněhem.

Úroda všeho byla slušná, takže ceny obilí velmi klesly.

Pšenice klesla na 140 Kč za cent, žito na 110 Kč, ječmen 115 Kč, 15 Kč brambory.

Obec zřídila silničku ulicí od kostela ke škole, k hostinci p. Jiříčného a ulicí křepichou nákladem 25.000 Kč; u mlýnského náhonu, u t. zv. „Plavišťa“ zřídila nové brodidlo, jež drobná mládež si osvojila s velkou radostí za koupaliště.

Letos vyrostla jedna skupina domů u okresní silnice proti stát. dvoru. Jsou to čísla 353. 354. 355. 358. 359. 361. 362. 367. 368. 24.

Tím dostoupil počet domů značně výše proti r. 1919, kdy bylo 319 domů, nyní jest 365 (V roce 1780 bylo 176 stavení)

Velký jez u Uherčic byl rozebrán, čímž se snížila hladina vodní.

Sousední obec, Uhercice, postihlo katastrofální krupobití a průtrž mračen, jíž padly v oběť 2 lidské životy. Hmotné pomoci poskytlo postiženým celé okolí.

Dne 14. IX. vyhořela p. Karlu Višňovskému nová stodůlka. Opět občané pomohli.

Na podzim byly nové volby do národního shromáždění a do Senátu.

Počet odevzdaných hlasů (v závorce hlasy pro Senát):
strany komunistické 26(25), národ. social. 201(158), soc. dem. 35(30), lidové 349(310), republ. (Domoviny) 181(160), živnostenské 42(42), hlinkovci (křest. soc.) 18(11), liga (Bajda, Stříbrný, Pergler) 4(–).

Do nár. shrom. volili od 21 let, do Senátu od 26 let.

Ve škole učili: J. Komorný, A. Melicharek, M. Žáčková, A. Reitermannová, Fr. Zelený, (B. Horák), A. Hamáková. Tříd bylo 5. Na podzim krátce zde učil A. Holzmann.

Zahájeno vážné jednání o zřízení obecního vodovodu, gravitačního.

1930

Osmdesáté narozeniny presidenta republiky T. G. Masaryka oslavovala celá obec bez rozdílu stran. Na památku na našeho Osvoboditele nazvána ulice při zemské silnici Masarykovou ulicí a před školou zasazena pamětní lípa. V lese „Termanci" též.

Ustavena nová místní školní rada: předsedou A. Richter, místopředs. P. A. Vojanec, členové: Fr. Bečka, J. Broskva, F. Šeda, V. Juráček, náhradníci: Dr. Al. Jouza, Fr. Křivánek, J. List.

Na paměť všech rodin uvádím seznam všech hospodářů dle domovních čísel:

1. R. Čermák
2. Jan Rujzl
3. St. Pich
4. Fr. Klobása
5. Jos. Janek
6. Jak. Hruška
7. K. Samson
8. Al. Růžičková
9. Al. Růžička
10. M. Růžičková
11. Jan Broskva
12. Ant. Straka
13. Fr. Rujzl
14. Fr. Fousek
15. Jan Rohrer
16. Mat. Fleišinger
17. Jan Klimus
18. Ant. Pich (Viktorin)

19. L. Odehnal
20. J. Krišpín
21. A. Procházka
22. Velkostatek
23. "
24. K. Burýšek
25. „Pivovar."
26. F. Furch
27. M. Kitzlerová
28. A. Fleišingr
29. Zámek
30. Radnice
31. Jos. Volinger
32. Jan Krejčí
33. J. Broskva
34. F. Višňovský
35. J. Vintrlík
36. K. Klimus
37. J. Samson
38. Rud. Kříž
39. F. Doležal
40. A. Bažant
41. K. Celnar
42. F. Flodr
43. F. Novák
44. Š. Fousek
45. J. Broskva
46. G. Vintrlík
47. F. Neubauer
48. J. Friedl
49. J. Samson
50. Jan List
51. L. Stehlík
52. D. Samson
53. J. Klouparr
54. A. Šabata
55. M. Růžička
56. F. Růžička
57. "
58. Jos. Celnar
59. J. Rohrer
60. M. Volinger
61. F. Tomek
M. Rezl
62. F. Tomek
63. J. Vintrlík
64. M. Šabata
65. M. Fleišingr
66. K. Nováková
67. A. Klouparr
68. Š. Eder
69. A. Veselá
70. J. Floriam
71. Fara
72.
73. K. Klimeš
74. J. Šabata
75. J. Fousek
76. K. Broskva
77. J. Klimus
78. F. Rujzl
79. F. Šabata
80. J. Rohrer
81. J. Doležal
82. V. Smetana
83. M. Klimus
84. E. Václavík
85. A. Klouparr
86. V. Mičánek
87. M. Rodingerová
88. M. Višňovská
89. P. Pick
90. F. Bečka
91. F. Šeda
92. F. Neklapil
93. F. Komíček

94. J. Šosík
95. S. Růžička
96. M. Kitzlerová
97. Jan Rohrer
98. J. Pich
99. J. Sedláček
100. A. Šopf
101. M. Seitlová
102.
103. M. Růžičková
104. „Stará škola".
105. Obecná škola
106. Státní dvůr
107. Ramholec, cihelna
108. D. Hruška
109. S. Švarný
110. J. Klimus
111. J. Růžička
112. J. Mrkvica
113. J. Topinka
114. V. Fiala
115. J. Celnar
116. F. Višňovský
117. J. Křivánek
118. J. Fiala
119. J. Kužel
120. J. Dvořák
121. M. Rujzl
122. Ad. Lízal
123. J. Měřínský
124. V. Klimus
125. B. Bartoš
126. L. Vintrlík
127. F. Hotový
128. Lidový dům
129. Dvůr Bondky
130. „ Zeleňák
131. Končičk
132. Dvůr Nová Ves
133. V. Máša
134. A. Furch
135. A. Novotňáková
136. S. Rujzl
137. L. Fiala
138. F. Mrkvica
139. J. Procházka
140. J. Frank
141. J. Mrkvicová
142. V. Šída
143. M. Samsonová
144. F. Hadlička
145. T. Mrkvica
146. J. Rozek
147. V. Horáková
148. F. Richter
149. Ant. Pich
150. M. Čáboová
151. T. Krišpín
152. B. Šopf
153. V. Doležal
154. J. Frybort
155. P. Furch
156. S. Smetana
157. Rajfeisenka.
158. V. Máša
159. J. Veselý
160. F. Frank
161. B. Růžička
162. J. Zitterbart
163. E. Králíček
164. J. Likl
165. J. Samson
166. M. Skonkalová
167. Jan Pich
168. L. Müller

OBECNÍ ÚŘAD - LEMBERK - MĚSTEČKO

169. B. Brabec
170. A. Neubauer
171. A. Vintrlíková
172. J. Klimšová
173. A. Povolný
174. ~
175. J. Kunst
176. J. Kalina
177. A. Kolářová
178. K. Hradlička
179. F. Vintrlík
180. J. Veselý
181. K. Kalina
182. J. Růžička
183. P. Fruch
184. M. Fruch
185.
186. F. Fiala
187. F. List
188. F. List
189. F. Horáček
190. V. Hladík
191. K. Böhm
192. V. Juráček
193. M. Procházka

194. Jos. Bažantová
195. J. Hrabal
196. H. Neumanová
197. F. Kozel
198. J. Doležalová
199. M. Kalina
200. P. Klobása
201. J. Urbánek
202. J. Šváb
203. F. Bečka
204. J. Růžička
205. F. Frank
206. F. Straka
207. A. Polická
208. J. Muller
209. K. Šlachová
210. F. Kuvánek
211. F. Neklapil
212. K. Klimus
213. An. Smetanová
214. Jos. Prchal
215. J. Skrepl
216. L. Frank
217. M. Mrkvica
218. Fr. Lang

219.
220. Jos. Švarný
221. Al. Lang
222. L. Lemon
223. F. Mahovský
224. Jos. Nečasová
225. F. Stránhal
226. J. Řeřicha
227. M. Šotnar
228. V. Procházka
229. Fr. Samsonová
230. M. Celnarová
231. A. Kunst
232. J. Višňovský
233. V. Skleichl
234. F. Smetana
235. J. Čermák
236. J. Polický
237. J. Mrkvicová
238. M. Gromus
239. A. Kazdera
240. A. Kučera
241. -
242. Wessely, Hustopeče,
243. B. Zenbek

244. M. Musilová
245. J. Čermák
246. A. Němečková
247 L. Konečná
248. R. Nečas
249. J. Mrkvica
250. T. Dvořák
251. Jehlička
252. M. Friedl
253. J. Hamerník
254. M. Solnička
255. V. Mrkvica
256. F. Višnovská
257. A. Tomanec
258. T. Burýšek
259. F. Barabáš
260. R. Kopeček
261. V. Smetana
262. V. Mrkvica
263. P. Furch
264. L. Horáček
265 F. Klimus.
266. F. Mrkvica
267. A. Mrkvica
268. A. Samsonová
269. V. Rozsypal
270. J. Nevěděl
271. F. Hanzlík
272. V. Prchal
273. J. Celnar
274. J. Samson
275. V. Šotnar
276. M. Křivánková
277. J. Křivánek
278. K. Kratochvil
279. J. Langáš
280. J. Volingerová
281. E. Částková
282. J. Samson
283. F. Černý
284. J. Böhm
285. Nečas
286. A. Flajšingr
287. V. Krišpín
288. K. Skrepl
289. J. Friedl
290. A. Polický
291. A. Hrabal
292. J. Zdražil
293. K. Višnovský
294. F. Rézl
295. F. Mrkvica
296. F. Fiala
297. J. Větr
298. A. Rohrerová
299. J. Kocanda
300. Hájovna u Nosisl.
301. Jos. Kosina
302. F. Přikryl
303. A. Friedl
304. J. Svobodová
305. O. Šabata
306. K. Buršík
307. F. Štódr
308. M. Prchal
309. A. Oščádal
310. Chudobinec
311. A. Hrdlička
312. V. Samson
313. T. (Dvořáková) Samsonová
314. A. Šedová
315. F. Stronhal
316. J. Svoboda
317. V. Mrhal
318. V. Urbánek

319. M. Urbánek
320. F. Bartoš
321. M. Růžičková
322. A. Diviš
323. A. Filípek
324. L. Smejkal
325. R. Rézl
326. A. Šabata
327. F. Vedra
328. K. Urbánek
329. J. Mrkvica
330. J. Veselý
331. J. Volinger
332. J. Pechar
333. J. Růžička
334. T. Máta
335. V. Weiss
336. A. Volinger
337. J. Zach
338. J. Rozsochatecký
339. F. Dolíhal
340. T. Mrkvica
341. F. Mrkvica
342. V. Klobása
343. J. Prchal
344. V. Vintrlík
345. A. Klouparr
346. A. Růžička
347. J. Ježek
348. V. Mrkvica
349. F. Dvořáková
350. R. Böhm
351. L. Hotový
352. F. Richtr
353. V. Müller
354. O. Režábek
355. A. Pátek
356. V. Mrkal
357. J. Čábe
358. F. Friedl
359. F. Mrkvica
360. J. Eliáš
361. J. Sedláček
362. R. Valerián
363. J. Zach
364. T. Burýšek
365. A. Mrkvica
366. K. Rozek
367. F. Neuman
368. A. Doležal
369. J. Zajíčková
370. A. Klouparr
371. M. Celnarová
372. S. Rujzl
373. R. Mrkvicová
374. Ant. Klouparr
375.
376. F. Kuvánek
377. Ant. Václavík
378. K. Mrkvica

Opravy a doplňky:

Obecní zastupitelstvo pokračuje v úpravě obecních silniček. Za předním mostem vykopána studna a opatřena čerpadlem.

V srpnu přihodilo se několik vzrušujících případů. 29/8. skočila v hořeřece do studně manželka mlynář. pom. Valeriána, 30/8. přejela lokálka topiče, 31/8. zastřelil hajný Procházka J. Picha při polním pytlu (střelil odzadu).

V prosinci bylo sčítání lidu. Bylo napočteno v naší obci 1531, v celé republice 14.726.158 obyvatelů.

1931 V prázdninách byla opravována škola.

Rok pro rolníky byl špatný. Následkem sucha bylo málo mandelů obilí, ač jinak mandel dal slušný výtěžek.

Vína a ovoce bylo dost. Dle známého lidového tvrzení: Víno je, když není chleba.

Škola s obcí uspořádala dětem výletní akademii na Hrázky. Na to děti dosmrti nezapomenou!

1932

Na počátku roku nastoupilo úřad nové obecní zastupitelstvo s p. Jos. Volingerem, starostou v čele.

Obec usiluje o obvodní měšťan. školu. Naráží však na odpor okolních obcí.

Hospodářská krise působí láci rolnických produktů, průmyslové výrobky však vlivem kartelů udržují celkem svou výši.

Jest nedostatek práce, hlavně v průmyslových krajích. Počet nezaměstnaných roste do statisíců. Zatím zboží leží ve skladištích pro svou nedostupnou cenu. Konsumenti nekupují, jelikož se jim příjmy snížily. Jest to začarovaný kruh a není čaroděje, kdo by jej přetrhl. Vláda dává podpory nezaměstnaným, ale toho se často zneužívá.

Naší obcí denně táhne řada opravdu práci hledajících, ale i dosti povaleců, kterým krise" umožňuje tulačství a žebrotu.

Pro zemědělce byl rok opět nevalný. Sucho; mlácení bez odbytu, stodoly a sýpky poloprázdné. Řepa špatná, ovoce málo, vína dosti, brambor též.

1933

Hospodářská tíseň trvá. není práce, jelikož není vývozu a jelikož stroje stále dokonalejší vyřazují další desetitisíce lidí z práce.

Světová válka ukázala světu, že státy nesoběstačné nejsou schopny odporu. Náš průmysl není schopen uživiti dělnictvo, které nabral za Rakouska. Jediná naše spása je v návratu k půdě, ta nás jedině uživí.

Touha po zvýšení vzdělání nám nastavěla přebytek vyšších škol a nyní vystává nový stav na obzoru: studovaný, zklamaný proletariát, jenž může býti někdy živlem velmi nebezpečným dosavadním poměrům.

Příliš se americkanisujeme. V Americe není absolutarium, ani vysoké školy, legitimací k veřejné službě. U nás pro absolventy středních a vys. škol. je místa poskrovnu; v praktickém životě, do něhož jsou absolventi této často odkazováni, nejsou ochotně přijímáni.

Rozhodující činitelé léčí krisi snížením platů stát. a veř. zaměstnanců.

Tím zmenšuje se kupní síla konsumentů, aniž by to zmenšilo daňová břemena poplatníků, hlavně našich zemědělců.

Vypsána byla půjčka práce, jíž se naši občané málo súčastnili. Snad proto, že slovo „půjčka“ má špatný zvuk od doby válečných půjček.

V září byla hospodářská výstava v Židlochovicích, jíž se naši občané se zájmem súčastnili.

Zima byla mírná, nejvýše — 18°, přechod ze zimy do jara velmi teplý, naopak konec jara a začátek léta velmi studený.

Zamrzlon řeku a nahromaděné pak kry odstřelovalo vojsko.

Studený máj (v stodole ráj) se osvědčil. Po třech chladnějch letech přišel rok na obilí velmi úrodný. Třešní bylo dost, jablek a hrušek málo, modrého ovoce téměř nic, vína dost v bramboru.

Na radnici zřízena Poradna matek pro naši obec, Křepice a Nikolčice. Řídí ji obv. lékař Dr. Al. Jonza.

V škole pořádán „Samosprávný kurs“ pro okolí.

1934 Pro pozdější občany zaznamenáváme: obec má přímých daní 42.000 Kč, přirážek obecních je 231%, největší poplatník platí asi 6.000 Kč daně.

Jaká je cena peněz?

Za 1 Kč je 5 rohlíků, 1 kg másla 12–14 Kč, cent pšenice 153 Kč, ječmene 123 Kč, 1 kg masa 8, 10, 16 Kč (dle jakost. a druhu), slepice 18 Kč, dospělé krůty 8–9 Kč, 1 kg chleba 2 Kč, slušné šaty z česané příze 300–400 Kč, boty 30–60 Kč, plat dělníka nekvalif. 10, 12, 14 Kč denně, zedníci 2·50–4 Kč na hodinu, chalupa malá za 8–15.000 Kč, selské stavení, starší, 50–60 tisíc Kč, nová chalupa 25–40 tis. Kč.

V našem státě provedena devalvace peněz, t. j. snížena jejich hodnota burzovní. Ceny se poněkud zvýšily, ač úřady dosti tomu bránily. Vývoz se zatím zlepšil.

Následuje další snížení platů veř. a stát. zaměstnanců.

Ceny obilí zvýšil a ustálil tz. obilní monopol, resp. stanovení cen obilí a výsadní prodej obilí a krmiva Obilní

společnosti, jež sice není státní, ale je úředně řízena.

Nákupní cena pšenice 160Kč, žita 120Kč, ječmene 118Kč, ovsa 108Kč s měsíčními přípletky 1-3Kč; cena odstupňována dle vzdálenosti od Prahy a dle jakosti, a dle měsíců, kdy se prodává.

Cena mouky 2·75-2·90Kč, trojka 2Kč (pšeničná). Krupice 3Kč, chlebová mouka, 70%, 2·75Kč. Prodejní cena obilí je o 8-9 Kč vyšší.

Rozdíl mezi cenou parita Praha a Novými Zámky je 11 Kč.

Obilní monopol má velký význam pro zemědělce, hlavně větší, ale konsum zatěžuje. Chod celého stroje je těžkopádný. Koupit od souseda 50ky ječmene pro drůbež je velmi složité a drahé, co se týče režie. Nedostane-li se „monopol" do cest kartelářských a pod., bude velkou vymožeností agrarismu a mohl by býti neškodným jiným stavům při dobré vůli.

Jinak krise hosp. se zařezuje jakoby na trvalo.

Úřady nařídily slevu na nájmech v důsledku sucha.

Jaro bylo suché, obilí málo. U nás není tak zle, ale v Žabčicích, Přísnoticích, Syrovicích, Starovičkách je úroda k pláči.

Vláda vyhlásila zastavení exekucí u rolníků a slevu nájmů.

V květnu byl zvolen T. G. Masaryk opět presidentem Čsl. republiky.

9. X. zastřelen byl ve Francii král Alexandr, Sjednotitel ze spojenecké Jugoslavie.

Letos obnovena byla místní škol. rada dle politického klíče: lidovci 2 členy, nár. soc. 2, živn. 1, rep. 1, škola 3 členy. Předsedou je obchodník p. Fr. Bečka. — Přední zeď školy byla podbetonována a zadní vých. roh.

1935 „Obilní monopol" platí znovu s cenami málo změněnými. Rolníci musí míti Výkazní knížky. Dle množství dodaného obilí musí každý odebrati určité procento krmného obilí (denaturovaného starého).

Úředně se zjišťuje, že sklizeň pšenice a žita je o 30% nižší než v r. 1933,

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKA VELKÉ NEMČICE

ječmene a ovsa je o 25% méně.

V r. 1933 sklidilo se v celém státě:
pšenice zimní 18,957.180 q, jarní 888.933 q,
žita zimního 20,535.238 q, jarního 268.300.000 q,
ječmene zimního 102.139 q, jarního 13,403.271 q
ovsa 15,771.301 q.

Kukuřice se letos sklidilo 1,596.973 q,
ve směsích 1,528.634 q, fazole čisté (kultury 71.000 q,
hrachu 99.294 q (v r. 1933 = 236.063 q), čočky 24.970 q,
vikve 27.325 q, bobu koňského 30.645 q, jeteliny: pícě 18,256.574 q, zeleného krmiva 4,609.524 q,
lonky dočasné 666.440 q, lonky trvalé 27,989.573 q.

Snad za 100 let budou tato čísla zajímavější než dnes! (Ač-li písmo po letech nevybledne)

Na jaře byly volby do Národního shromáždění, do zemských a okresních zastupitelstev. Valných změn nebylo, ale volby daly nám výstrahu a příklad: Němci pod tlakem poměrů se vzorně sjednotili ve straně sudetoněmecké, již vede nč. Henlein.

Na podzim začala Italie válku proti Habeši bez ohledu na Společnost národů.

Naše občanstvo je rozechvěno s celou Evropou, neboť Společnost národů je dosud hlavní naší oporou.

V prosinci vzdal se pres. rep. T. G. Masaryk úřadu (pro stáří a chvravost). Udělen mu název Osvoboditel.

Jeho nástupcem zvolen 18./XII. dosavadní ministr pro zahraničí Dr. E. Beneš šestinadpoloviční většinou, 340 hlasy (Neplatných bylo 76, t. j. prázdných, 26 volilo Dr. Němce, jenž se před volbou kandidatury vzdal).

1936 Nepokoj v Evropě vzrůstá. Německo vypovědělo locarnské smlouvy, obsadilo odmilitarisované pásmo u Rýna, Italie obsadila celou Habeš a chce si nové impérium udržeti za cenu válek v Evropě.

Společnost národů proti Německu a Italii je bezmocná. Důvěra ve smlouvy zmizela, všechny státy horečně zbrojí, i my se připravujeme

Obecní zastupitelstvo usneslo se v r. 1900, že zakoupí 3 vyhořené chalupy a jednu dobrou před školou a zřídí na tom místě náměstí, příp. park. Později odkoupen ještě sklep. Poslední sklep zakoupiti se nepodařilo.

Letos obec. zastupitelstvo přikročilo k založení parku, resp. zahrádky na počest p. presidenta-Osvoboditele T. G. Masaryka, jehož lípa před školou stojí. Při zakládání parku vyhovělo se zájmům majitelů sklepů okolních a různým přáním a názorům, takže dílo je výsledkem kompromisu.

Dne 2. června konána generální-biskupská-náboženská visitace, již provedl nejdůstojnější pan biskup brněnský

Dr Jos. Kupka.

Jos. Rokyta, okr. [illegible]
6. října 1936
9. února 1938

15. II. 36 odešel na odpočinek zdejší obvodní lékař Dr. Al. Jouza, který zde působil 13 let. Měl drsnou slupku, ale srdce dobré.

31. X. 36 byl zde v Bažantnici rumunský král Karol se synem Michalem na honě. Oba ulovili po 800 kusech zvěře. Bažantnici dáno jméno „rumunská".

Také na počest jugoslávského min. předsedy Stojadinoviče uspořádán u nás státní representační bon. Stojadinoviče byl v „bratrském" Československu chráněn několika desítkami četníků.

Ulička vedle radnice byla prodána p. stavitelovi J. Volingerovi, jemuž tím se stavební plocha zvětšila. Pod jeho střechou se nalézá chodba, jíž se chodí do obecní kanceláře.

Hospodář. poznámky.

Po stránce hospodářské zaznamenáváme pro příští občany: Zima byla mírná, sotva trochu ledu si shlídili hostinští a řezníci, zato přišel mráz na meruňky a na některé vinice. Jaro bylo chladné a deštivé, hlavně květen, obilí polehlo, ale úroda byla slušná. Nákupní ceny byly Obilní společností („monopolem") sníženy, jelikož je na 100.000 vagonů přebytečného obilí z 1935 a 1934. Prodejní cena pšenice je asi 170 K.

Velké rozpětí mezi nákupní a prodejní cenou se odůvodňuje velkými přebytky a režií. Rolníci mají tím býti nuceni omezit pěstování pšenice. Zřízená „obil. monopolu" se odůvodňovalo tím,

že mezi výrobcem a spotřebitelem je mnoho
příživníků, kteří shltnou velké procento
prodejní ceny. Tehdy bylo rozpětí mezi prodej-
ní a nák. cenou okrouhle 18–20%, nyní 20-25%.

Teoreticky „monopol" zajišťuje rolníkovi
odměnu za práci, prakticky mají výhody velko-
rolníci větší, než malorolníci, kteří nemo-
hou s prodejem čekat do příštího června
na nejvyšší příplatky.

Drobný lid si nemůže v obci od
rolníků opatřiti obilí za nižší cenu,
musí dát 20–25% výdělek místnímu prodejně,
ač ta s obilím žádnou režii neměla
kromě jednoduchého zapsání, a obilí si
člověk vzal třebas od souseda.

Jaký poměr majetkový je v naší obci
je zřejmo z těchto číslic z r. 1930.

Ze 356 rodin je 106, které hospodaří
na výměře do 1 ha, 90 rodin na 1–2 ha. Těchto
196 rodin obilí neprodává, většinou přikupu-
je. — Od 2 do 5 ha má 98 rodin, z nichž asi
polovina obilí prodává. Přes 5 ha má 62 rodin,
což jest 17½% obyvatelstva.

V celém kraji je být poměr a to ještě je
kraj hospodářský, ne průmyslový!

Silnice

V r. 1935 byla vydlážděna silnice k Židlochovicím, při čemž byla zbourána část Státního dvora Broušky, aby silnice měla přímý směr. V r. 1936 dlážděla se silnice od Němčic k Hustopečím. Průjezd naší obcí vydlážděn „zvonivkami".

1937

Rok minul bez zvláštních událostí. Stát vypsal půjčku na obranu státu. Půjčka zůstala našimi lidmi v celku nepovšimnuta.

15. I. 37 zahynul B. Bartoš úrazem v lese.

3. VIII 37 vyhořela stodola K. Klimeše v č. 73

Nové domy postavili: Jan Rohrer (č. 15), Karla Nováková (č. 66), Apol. Rézlová (č. 157) a na „Jízdárně" postaveno 6 domů (č.

Jaro bylo suché, obilí málo i slámy, vína dost. Okopaniny se letním deštěm zlepšily.

Nákupní cena pšenice 151·50, žita 127·–, příplatky až do 8 K, prodejní cena pš. 182·50 K.

14. září 1937 odešel na věčnost náš první president,

Tomáš Gj. Masaryk.

T. G. Masaryk

†

Jeho pohřeb byl manifestací českého národa a slibem, že na Masaryka Čechové nikdy nezapomenou!

Naše obec netěsila jeho památku tryznou, jíž se zúčastnila celá obec.

Klidná hladina našeho venkova 1938
byla rozvířena přípravou k obecním
volbám. Je to obvyklý zjev: když se obec Volby
utiší, stavy smíří a připravuje se plodná
veřejná práce, přijdou nějaké volby a je
po klidu, smíru a po veřejné práci. Lid
se rozeštve, aby několik jedinců nahoře se
dostalo na čas k veslu.

Je-li v obci jednotná kandidátka, není
jednotná do sněmovny, senátu, země, okresu.

V naší obci bylo letos jen 10 kandidátních listin.

Zvoleni byli pp.: Jos. Volinger starostou,
M. Rérl a Jos. Doležal náměstky, F. Křivánek,
Jak. Fousek, Jak. Samson, A. Richtr a F. Straka
radními. Ostatní členové zastupitelstva:
p. F. Šeda, P. Klobása, V. Samson, F. Fousek,

V. Mičánek, Ant. Kloupar, T. Šabata, V. Urbánek, F. Bartoš, K. Buršík, J. Böhm, V. Doležal, F. Neubauer, Ant. Svoboda, E. Václavík, S. Rujzl;

19./II. 38 vyhořelo stavení M. Fleišingra.

Ve volebním ruchu zaniklo jaksi zvýšené nastupování záložních vojínů na letní cvičení. Pozornost budilo několik desítek letadel u nedalekého dvora Jaloviska, kde vyvstalo náhle letiště. Občas se mihlo obcí vojsko, pěší, motorisované, děla, atd. Pracovala „šeptaná propaganda", jež mátla úsudek lidí o veřejných událostech.

Teprve 14. IX. 38 ozval se zrána nářek žen, 49 mužů odcházelo do neznáma. 17. IX. jdou další muži ... horečka stoupá. 21. IX. píší noviny, že Francie a Anglie nehodlají Německu vrátit odňaté kolonie a proto nebudou Československu pomáhat v boji proti Německu.

Přece však ČSR 24./IX. mobilisuje muže do 40 let. Zbytečně!

30. IX. dohodli se vůdcové Němců, Italů, Francouzů a Britů, že ČSR má odstoupit

po 1. X. 38 svá německá území Německu. Naši vojáci tedy ustoupili z pohraničního opevnění na demarkační čáru, jež probíhala i našimi katastrálními hranicemi. Připojily se k Německu v našem kraji Hustopeče, Kurdějov, Starovice, Pouzdřany, Vojkovice. Na silnici Brno – Břeclav ustal ruch dopravní, jelikož silnice byla na dvou místech přerušena cizím územím.

Z připojeného území se Češi houfně a kvapně stěhovali, jelikož „šeptaná propaganda" pobízela ke spěchu.

Německá armáda zajišťující odstoupené území chovala se korektně. Lidé se upokojili a šli po své práci.

Veřejné události nepřinesly naší obci žádných změn. Málokdo věděl, jaký rozdíl byl mezi první a druhou čsl. republikou. Ze 140.000 km zbylo 98.000 km, z 1550 obcí 11.002, ze 16½ mil. obyv. 9,807.000 obyv.; z toho bylo 8½ Čechů a Slováků, přes ½ mil. Rusínů, 338.000 Němců, 4.000 Poláků, 120.000 Židů a asi 300.000 (?) Maďarů. Náš stát se stal spolkovou republikou tří republik (čes., slov., rus.)

Druhá republika se pustila do díla, aby se neopakovaly chyby z první republiky. Vycházelo se vstříc zájmům Němců, Slováků a Rusínů, pracovalo k odstranění nezaměstnanosti, k soběstačnosti, odstranily se politické strany a Čechové se sjednotili ve straně Národní jednoty.

Hospodářsky jsme si stáli tak, že 14. XII. 38 na burse se platilo za amer. dol. 29·45 K, angl. libru 138·50 K, franc. frank 0·78 K, ital. liru 1·20 K, něm. marku 5·27 K, jug. dinar 0·64 K, polský zlotý 4·36 K, maďar. pengő 5·36 K, bulh. lev 0·30 K, holand. zl. 15·98 K.

Ceny uvnitř státu se nezměnily, pšenice byla za 153 K, žito 131 K, ječ. 123 K, příplatky k pšenici měsíčně à 50 h, u žita 2 K v září, 1 K v říjnu, pak à 50 h do února; k ječmeni po 1·50 po první 3 měs.

1939

Slováci neustali toužit po úplné samostatnosti. Kněz Dr. Tiso odebral se 13. III. 39 do Berlína k poradě a 14. III. byl vyhlášen samostatný stát slovenský, jenž se dal pod vojenskou ochranu Německa.

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTECKÁ VY... NEMČICE

Dne 14. III. 39 odjel do Berlína čsl. pres. Dr. E. Háchа a svěřil české země pod ochranu Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera, jenž 15. III. 39 zřídil ze těchto zemí Protektorát v rámci Velkoněmecké Říše, zaručiv českému národu autonomní správu a zachování národní svébytnosti.

Všechen život v našich zemích šel klidně dál. Zvláště na venkově nebylo pozorovati, že by se něco bylo změnilo, vyjímajíc dvojjazyčné orientační tabulky na silnicích a úřadech.

Pozornost vzbudily v září noviny, jež přinášely zprávy o rychlém zlikvidování polského státu v 18 dnech Německem, což doprovázeno vzpomínkami na státnický čin Dr. E. Háchy 14. III. 39 —

Protektorát měl na konci roku 1939 asi 7,300.000 obyvatel, na 1 km² skoro 150 lidí.

(Slovensko měří 38.116 km² a mělo koncem r. 1939 asi 2,691.000 lidí). —

Nezaměstnanost zmizela, ceny stouply o nevelkou částku, nájemné zůstalo při staré ceně. —

Říše měří 824.000 km² a má asi 109 mil. obyv. Od 3./IX. 39 vede válku s Anglií a Francií, jež ji vypovědely.

1940

Protektorát Čechy a Morava má také zavedeno řízení hospodářství, potraviny, oděv a obuv se vydávají na poukázky v postačitelném množství, ale jinak náš lid o válce „není".

Vůdce a říšský kancléř A. Hitler 13./II. 40 prohlásil: „... není cílem a úmyslem Německa, aby obmýšlelo český národ břemeny, jež by ohrozila jeho národní existenci, nebo jež by mohla přivést jeho národní cit do konfliktu s všeobecnými mravními Říše ..."

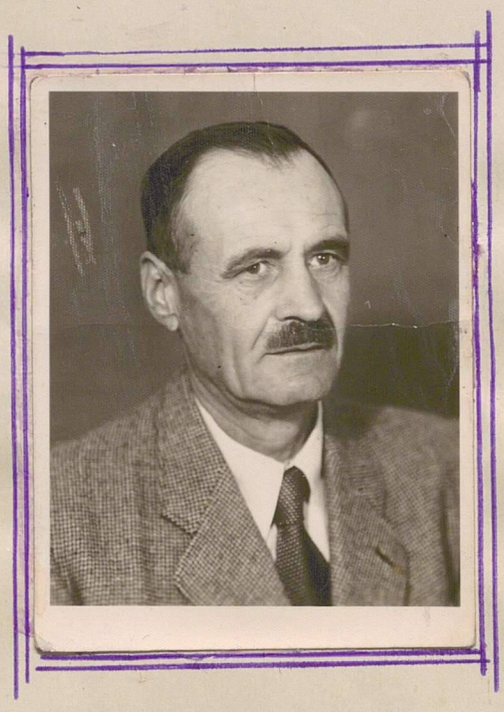

Josef Volinger
starosta obce
v letech 1932 – 1945

Edvard Beneš
22.6.47.

Nadepsaného dne přijel do Brumovic president Edvard Beneš s chotí. Naše obec jej uvítala počtem 80 účastníků. Přijeli na dvou přívěsných vozech traktorem státních statků. Zájezd organisoval místní „Sokol."

V půl sedmé přijel president s chotí Hanou k rodnému domu spisovatele † Jana Herbena. Po prohlídce domu jel na hlavní silnici a pak šel ke škole s šohaji a děvčaty. Měl též bohatý doprovod státních činitelů, mezi nimi známý Prokop Drtina – Pavel Svatý.

President i s chotí statně si vykračovali do kopečka k brumovické škole. Po přivítání prohledl si pan president i s průvodem výstavu domácích prací a památky na spisovatele Jana Herbena.

Také podepsal kronikáři němčickému Alfonsi Melichárkovi obecní i hasičskou kroniku jak zjevno nahoře tohoto listu.

Při zpáteční cestě byl opět bouřlivě davem zdraven. Na přání dětí vyhlíželi manželé presidentovi z oken narodní školy.

V podvečer odjel presidentský průvod přes Slavkov do Napajedel n/Moravou, letního to sídla presidenta republiky Československé.

Také dne 13. června 1947 vítali měnečtí „Sokolové" pana presidenta E. Beneše v městě Pohořelicích.

*

Kronikář městečka Vel. Němčic, Alfons Melichárek, ředitel škol v.v. Narozený 24.4.1899 v Javorovci u Uh. Hradiště. Učil ve Vel. Němčicích od 1. září 1923.

Mobilisace dne 25. května a 22. září 1938.

V časných ranních hodinách dne 21. května 1938 byla vyhlášena v důsledku ohrožení státních hranic německými ozbrojenými jednotkami branná pohotovost státu, k čemuž byli povoláni i záložníci vojska se zvláštním určením.

Ještě téhož dne ráno přijelo do naší obce vojenské nákladní auto s vojenskou výstrojí a výzbrojí a záložníky se zvláštním určením po vystrojení a vyzbrojení odvezlo k ochraně hranic do okresu mikulovského. Tato opatření vzbudila u obyvatelstva obce velké překvapení, neboť toto nesledováním politických událostí si nevědomovalo dosah hrozícího nebezpečí. Přes to ale každý muž nastoupil ochotně a rád tuto službu k bojení a zabezpečení státních hranic. Ochrana hranic praporu SOS potrvala až do provedení všeobecné mobilisace 22. září 1938.

Dne 22. září byla vyhlášena všeobecná mobilisace, jež proběhla bez jakýchkoliv rušivých jevů. Veškeré osoby povinné vojenskou službou přihlásily se během 24 hodin u svých vojenských jednotek, neboť byli všichni odhodláni hájiti svou vlast do posledního muže a nálada všech byla skutečně bojovná. Když mnichovskou

dohodou bylo sudetské území odstoupeno Německu a zmobilisované ročníky byly rozpuštěny, obyvatelstvo bylo velmi sklíčeno, neboť nikdo nechtěl zradu, která byla na českém národě spáchana, uznati a se strachem očekával co přinese budoucnost.

Odstoupení sudetského území.

Dne 7. října 1938 byly zabrány Němci Hustopeče a obce Kurdějov se Starovicemi. Tím byla vytvořena nová státní hranice. Tato byla určena styčnými důstojníky a vykolíkována. S jedné strany byly střeženy německou, s druhé českou finanční stráží, která se sem z odstoupeného území spolu s příslušníky SOS přestěhovala. Zřízením těchto stanic staly se Velké Němčice pohraniční stanicí

Zřízení Protektorátu Čechy a Morava.

Dnem 15. březnem 1939 bylo rozhlasem, vyhláškami a způsobem v obci obvyklým prohlášeno území Čech a Moravy za Protektorát. Téhož dne projeli všemi obcemi jednotky německé branné moci, které byly vítány jen několika německými občany sympatizujícími s režimem. Četníkům a finanční stráži odebrali střelné zbraně. Uřadovalo se německy, což všem činilo velké potíže. Četnictvo bylo nuceno konati

službu tak, aby vyhovělo okupantům a neškodilo při tom českému obyvatelstvu. To se mu také u nás dařilo a během okupace docílilo v tom směru i značné techniky. Udavačtství bylo zapříčiňováno hlavně závistí a neshodou mezi sousedy a i to bylo zlikvidováno četníky bez oznamování německým úřadům. Pro politické delikty nebyl nikdo zatčen a uvězněn.

Obyvatelstvo Vel. Němčic, které bylo okupací znejprvu zaraženo, se časem uklidnilo, k Němcům se chovalo odmítavě a zdrženlivě; dodávky byly splňovány liknavě. Všichni byli zajedno v tom, že poroba není konečná a že jednou se opět vrátí den svobody. V této naději je utvrzoval zahraniční rozhlas, který denně s důvěrou byl poslouchán. Nikdo však netušil, že osvobození dá na sebe tak dlouho čekat.

Udavačství, jehož případy byly v okupaci jen ojedinělé, bylo zapříčiňováno hlavně závistí a neshodou mezi sousedy. Téměř všechny takovéto případy byly zliquidovány příslušníky četnické stanice bez oznamování německým úřadům, což obyvatelstvo s vděkem kvitovalo.

Pro politické delikty nebyla četnictvem z vlastního popudu žádná osoba zatčena a uvězněna.

Vedoucích německých úřadů v obvodu nebylo. Ve Vel. Němčicích a v Uherčicích byli pouze stranou NSDAP ustanoveni „blockleitři", oba Češi, ale rodilí Němci, jimž bylo nařízeno, aby se všemožně starali o vzrůst strany. Tito také pod různými sliby a také hrozbami přemlouvali české lidi

o nichž věděli, že nejsou národnostně dosti silní, nebo byli sociálně slabí, k přestupu do strany. To se jim v několika případech podařilo. V roce 1942 bylo jejich přičiněním zapsáno v německém katastru ve V. Němčicích 7 rodin, v Uherčicích 13 rodin a v Křepicích 2 rodiny. Poněvadž

Německá škola.

děti těchto rodin byly by musely docházeli do školy až do Židlochovic, byla počátkem roku 1942 zřízena ve Vel. Němčicích a Uherčicích německá škola. Ve Vel. Němčicích byla k tomu účelu okupována stará česká obecní škola. Do německé školy ve Vel. Němčicích docházeli žáci z V. Němčic a Křepic. Bylo jich po zřízení školy celkem 11. Na školách vyučovaly německé učitelky, k tomu účelu přibrané a zvláště vycvičené.

Zabírání majetků Němci.

V září 1942 dostavili se do Vel. Němčic, Křepic a Uherčic prospektoři SS a počali vyhledávati české zemědělské usedlosti pro německé vystěhovalce. Byly zabírány usedlosti rodin, které neměly mužských potomků, nebo které majitelé pronajímaly. Ve Vel. Němčicích jich bylo zajištěno 8, v Uherčicích 9, v Křepicích 4. Majitelům zabraných usedlostí bylo 28. září 1942 nařízeno, aby se do 30 září vystěhovali a klíče od domů odevzdali do 10 hodin na místní radnici. Vzíti si mohli sebou jen některé věci z určitých místností, veškerý inventář a holý šek museli ponechati v domech.

Z V. Němčic byly zabrány domy: Jan Rujzl č. 2, Klobaša František č. 4, Klimus Jan č. 17, Klimeš Karel č. 73, Fialová Anežka č. , Celmar č. Fleišinger Matěj č. Karla Nováková č. 66.

Besarabci

Dne 30. září 1942 v 11 hodin přijely do V. Němčic, Uherčic a Křepic autobusy s 21 rodinami vystěhovanými Besarabci. Doprovázel je okr. hejtman, Němec Schmelzlein z Brna a příslušníci SA ze Židlochovic. Kolonistům byly uspořádány Němci a odpadlými Čechy průvod a tito byli do zabraných úsedlostí, které byly před tím zfanatisovanými ženami ověnčeny, uváděni. České obyvatelstva se slavnosti vůbec nezúčastnilo, a ani z domů nevycházelo v očekávání, že podobný osud potká i je. Příchodem kolonistů vzrostl počet žáků na německé škole ve Vel. Němčicích na 27, v Uherčicích na 16. Celkový počet Němců v Němčicích, Uherčicích a Křepicích v četně Besarabců, činil koncem okupace 2% všeho obyvatelstva.

Německými úřady, hlavně Gestapem - bylo v době okupace zatčeno v těchto třech vesnicích celkem 13 osob pro politickou nebo t. zv. protistátní činnost a 1 zdejší osoba v Klobouckách u Brna. Z tohoto počtu byla 1 osoba popravena a 2 v koncentračních táborech umučeny; ostatní se všichni vrátili. Z obce Uherčic byli všichni cikáni odvezeni do koncentračního tábora napřed v Hodoníně a pak v Terezíně, z nichž se ani jeden nevrátil

Kulturní život:

V době okupace přestal veškerý kulturní život.

Tělocvičné jednoty „Sokol" a „Orel" byly v r. 1941 rozpuštěny, majetek zabaven a tělovýchovné nářadí předáno německým školám, které byly moderně vybaveny. Na českých školách byl všude, až na vedoucí sílu ve Vel. Němčicích, zachován republikánský duch.

Hospodářské poměry:

Hospodářské poměry byly v obci vlivem inflace dobré. Velcí i malí zemědělci se vyplatili z dluhů a nabyli dokonce i úspor, podle toho jak kdo byl obchodně nadán. Hospodářské zlepšení bylo zjevné i na úpravě domů a doplňování hospodářského inventáře byť i pod rukou a značně vysoké ceny.

Sociální poměry

Sociální poměry v obci byly celkem utěšené, neboť zdejší kraj je zemědělský a žádný proto zjevné bídy netrpěl. K rodinám jejichž majetek byl zabrán, chovali se spolnobčané s porozuměním a prodávali jim životní potřeby za úřední ceny, aby netrpěli bídu.

Jediný možný a dovolený sport a zábava bylo kino ve Vel. Němčicích a kopaná, čehož obyvatelstvo plně využívalo.

Pracovní morálka.

Pracovní morálka počátkem okupace byla velmi dobrá, neboť kde kdo hleděl pracovati, aby se vymanil z dluhu. Později, když velká část obyvatelstva byla totálně nasazena za hranicemi a za peníze se nedalo ničeho pořídit, pracovní

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKA VELKÉ NĚMČICE

morálka upadla. Lidé se zaměstnání utíkali, neboť si hleděli zachrániti životy před nálety.

1945.

Zima byla normální s menším sněhem a jaro nastalo brzy. Šelo se v březnu a počátkem dubna. Když německé těžké zbraně v pondělí 14. dubna 1945 v poledne ustupovaly, říkali nám němečtí vojáci, že „Ivan" přijde k 5. hodině, to že je jeho doba.

15. dubna K druhé hodině počali Rusové nástup od Starovic. Němečtí vojáci očekávali přímý nápor až po Nosislavský kopec. Ne tak německé velení. Telefonisté, kteří instalovali vedení v noci z neděle na pondělí říkali, že ustoupí až ve středu časně ráno, což se také opravdu stalo. Němci již znali ruskou strategii. Rusové zkutečně útočili a postupovali až po Troppertův kříž na Honech a po cestu k Pimtům. Tam však zapadli a zůstali ležeti. Proti nim stáli dva pluky dělostřelectva od zahrádek a kříž u křepické silnice. Velící německý general, bydlící u Antonína Kloupara sedl do auta a jel obhlédnouti terén. Přijel téměř až k ruské linii. Stříleli po něm, ale nebyl zasažen. Do večera byly dělostřelecké boje a bombardování Vel. Němčic.

V podvečer přijelo malé ruské pancéřové auto až k Rausově chalupě u státní silnice, kde bylo zničeno německou pancéřovou pěstí. Kapitán a šofer nemohli auto otevříti a Němci je nechali uhořeti v plamenech. Volali o pomoc, ale marně.

Později přijelo po silnici více ruských tanků, zastavili u hřbitova, stočili hlavně děl na jihozápadní část vesnice a bombardovali ji. Tak učinili ještě jednou.

Tanky a pancéřové vozy měli Rusové umístěny na alejích u dvora Nová Ves.

V úterý v noci došly Němcům posily a silně zaútočili. Rusové ustoupili k Nové Vsi odkud podnikli protiútok a zakopali se opět na staré posici u Troppertova Kříže.

Dle sdělení ruského kapitana, šel po státní silnici od V. Němčic k ruským posicím kněz s bílým praporkem. Vzkázal Rusům, že Němci již vesnici opustili a české obyvatelstvo chce uvítati statečnou rudou armádu a aby její štáb vešel do obce první. Ruský úsekový velitel měl štáb na Nové Vsi. Věc se mu zdála pravděpodobná, proto vyslal v autě do Němčic druhou velitelskou garnituru. Přijeli ke bilitovu, kde byly německé zákopy. Vystoupili z auta, Němec kněz vběhl do zákopů a Němci Ruse z flanky postříleli.

Tuto versi dosvědčuje i jednání Rusů po obsazení Němčic. Vojáci hledali popa a dávali velké peníze tomu, kdo jim sdělí kde se zdržuje. Velicí plukovník Ukrajinec katolík věděl na čem je, proto vydal rozkaz, že vojsko musí zůstati ležeti před Němčicemi a obyvatelé od fary 200 m nahoru i dolů

museli opustit obec a stěhovati se do Staroviček, čehož na horním a dolním konci nebylo.

Stařičký pan děkan Alois Vojanec i mladý Kaplan Alois Velísek s učitelem Měřínským opouštěli obec. Když přišli k Nové vsi, stal na rozcestí ruský voják. Oni se vrátili a utíkali do polí. Voják na ně vystřelil salvu z automatu a naznačoval, aby se vrátili. Když k němu došli řekl: „Ty pop? Tak bystro stupaj!" a ukázal k Hustopeči. Hlásil plukovníkovi, že němčičtí kněží již prošli a on povolil armádě vstup do obce.

Rusové prostřed dědiny na faře, na zámku a v obou školách zřizovali lazarety a potřebovali ubikace. Nějaký plukovník a 282 ruských vojáků padlo v úseku Vel. Němčice – Nová Ves. Sám kronikář pohřbíval 7 ruských důstojníků různých hodností, usmrcených obyčejnými střelami. Museli býti pochováni v dřevěných rakvích z nehoblovaných prken. Na hoblování totiž nebyl čas. Prostí vojáci byli pochovávání v parku u škol a to jen v přikrývkách do společného hrobu, dle toho, kolik jich zemřelo.

Kronikář byl velitelem skupiny hrobařů a byl při pohřbívání nápomocen. Většina padlých vojínů byli příslušníci mongolské rasy a pouze jen jedna žena, míšenka. U pomníku padlých bylo pohřbeno 48 vojínů ze zničených 9 tanků.

V každé části obce byly jiné poměry. Nejvíce bezesporu zakusila dolní část obce zvaná Prodač. Němci tam měli zřízené v domech lazarety.

Lidé tam zůstali a Němci tam bojovali velmi zuřivě o každý dům. Na dvoře se bojovalo a lidé seděli na zemi v komoře. V úterý odpoledne byli Němci odraženi, avšak Rusové utrpěli velké ztráty. Devět tanků od dolních Puntů zahajilo hvězdicovitý útok na Němčice ani jeden nevjel do vesnice. Desáty objel od severu obec a ujel k Nosislavi. Mrtví tančíky jsme s pietou pochovali. Ve středu ráno ve 4 hodiny zahajil útok na Němčice vybraný prapor armady generala Malinovského od uherčické cesty mezi Rybníkem a Obecníky k zahradám a Brodači. V krajním domě byl zastřelen starší člověk Ferdinand List. Byl zasažen dávkou ze samopalu a uvržen do škopku – neznámo proč a od které armády.

Poněvadž již v úterý odpoledne se dostali Rusové na západ obce od Uherčic a usadili se v Zahradách u vyhozeného silničního mostu k Uherčicím, byly Vel. Němčice ve středu ráno obklíčeny od východu, západu i jihu. Naši občané byli schováni u vody a Rusové je zvali k sobě a nabízeli jim vojenský mundur. Němci ve středu časně ráno ustopili na sever a zakopali se u Nového Dvora. Kde boje trvaly několik dnů. Dvůr Karlov byl rozmetán.

+ Prapor, jemuž velel major, obsazoval Horní ulici. Byl to věkem i rasou smíšený útvar. Rusové nejprve hledali Germány, pak se čistili, vařili si husy a slepice a někteří hledali i žínky tam, kde v krytu bylo málo mužů.

V čís. 2. sešel se štáb proporu. Velitel major byl ve ve vycházkovém úboru a rozšafný jak se na pana majora sluší. S ním byl kozácký kapitán a několik nižších důstojníků. Kapitan byl při osvobozovacích akcích ráno raněn v zahradách od civila do ruky. Byl na to velmi zlý a tvrdil, že to byl němčický občan a že obec vůbec drží s Germány. Po přinesení slepic a vína se částečně uklidnil a když celý prapor ve středu v 11 hodin opouštěl Horní ulici, již byl načisto veselý a tklivě se loučil. Odjeli na Šitbořice do krutých bojů.

Shrneme-li všechna fakta o boji u Němčic, jeví se takto: Němci ztratili 2 pluky polního dělostřelectva, mnoho motorisovaných těžkých dalekonosných děl a materiálu. Mrtvé odváželi k Brnu. (Když již Němci byli ~~se všech stran~~ obklíčeni, ustoupili směrem k Brnu.)

Na Ruské straně bylo 282 mrtvých, 9 zničených tanků a stráty na válečném materiálu. ~~Proto se nikde o němčické bitvě mnoho nemluvilo.~~

+ S prvními ruskými vojáky jsme se všichni brzy spřátelili. Byli to bodří chlapci. Když však odjeli, neměl z nás žádný již hodinky. Mysleli

jme, že již je po válce. K půlnoci však přijela Obrovská kolona trénu do celého městečka. Vojáci bydleli v domech a lidé ve sklepích. Rusové za nimi chodili na návštěvy, nosili víno a chléb. Bavili se. V čís. 2. byl mladý Ukrajinec, snad důstojník, tak asi 22 let. Naší řeči dobře rozuměl, měl uhlazené chování, pěknou postavu i uniformu. Vyptával se na Křepice, Starovice a Vel. Němčice. Velmi se podivil, když se dověděl kde vlastně je. Vytáhl notýsek a ptal se, kde bydlí Tomek, Rezl, Šabata a ještě několik zkomolených jmen vyčetl z notesu. To bylo všem velmi divné a starší pamětníci ve krytě usoudili, že je to syn němčického občana Jana Rezla, který je nezvěstný z první světové války a snad se někde na ukrajině usadil. Podoba mladíka tomu, jak staří tvrdili, nasvědčovala. Druhý den si s Jiřím Pichem, studujícím, všechny pamětihodnosti Vel. Němčic prohlédl. Zdržel se v obci a v čís. 2 po 4 dny a žádný nesměl obyvatelům sklepa, jichž bylo 45, ublížiti.

Velmi kritická byla situace kolem staré školy. V okolí a pod školou byly hromadné kryty. Dověděli se totiž Rusové, že na Preshausu, t. j. v čís. 96. jest ukryta rodina Kitzlerová, mlynáři a Němka úřednice z pošty. Byly několikráte volány na Komando.

Pokladna na radnici jedna všem náporům oddolala, druhá byla vyloupena.

Také v zámku byla pokladna vyloupena. Pošta zůstala neporušená a také pokladna s 250.000 Kčs.

Vrátím se několik momentů zpět. Když ve středu k 7. hodině ustala střelba, bylo zřejmé, že je asi po bitvě. Němci pomalu ustupovali za stalých bojů v Horní ulici. Zadní voj zdržoval Ruse, zatím co již od 4. hodiny bylo slyšeti ze silnice klepání polních lopatek o bodla a zrychlené pochody. Ustupovali polem směrem na Zeleňák – Brno.

Na němčické ulice byl nezapomenutelný pohled. Na ulicích vozy, koně, nábytek, dráty, střelivo, elektrické a telefonní sloupy pováleny a přeráženy. U „Lidového domu" č. 128 stáli 2 Rusové a drželi 3 koně. Do 9 hodin byl klid. 45 osazenců sklepa v domě č. 2 netrpělivě očekávalo věci příští. Dva mladíci vystoupili až na vrch sýpky a zjistili, že pod hummy jdou dva vojáci, ale ne Němci. V té chvíli někdo drcl do dveří sklepa a objevila se tvář Mongola s automatem. Na jeho „Štovy tady" jsme volali: „Češi, Čechoslováci!" Ptal se, kdo velitel. Hlásil se mu učitel Sefons Melichárek a podal mu ruku. Opětoval. Tento mu dával litr slivovice, slaninu, sůl a chleba. Jelikož byl Mohamedán, nabízené odmítl. Nedůvěřivě se podíval po všech a ptal se po Germánovi. Všichni muži museli na světlo. Když uviděl některé obličeje, prohlásil, že to Germáni a že ráno stříleli po jeho bratech. Vzal automat, přehodil patrony a slavnostně prohlásil, že nás všechny postřílí. Ženy, děti i muži utíkali do bunkru jen velitel a Stanislav Pich zůstali s ním nahoře

Velitel rozevřel kabát, zastavil jej a řekl: „To dvěky a ženy – to ničevo – zastrel mě!" Totéž udělal Pich. Jakmile jsem otevřel kabát, milý soldát uviděl hodinky, zapomněl na Germány, chytl za řetízek a jedním hmatem se jich zmocnil, měl řetízek i hodinky. Totéž učinil i sousedovi. Pak pískl do dvora a přišel jiný soldát, mladík. Teď obyvatelé krytu předstupovali jeden za druhým a vojáci jim prohlíželi ruce, kapsy a kabelky. Hodinky, prsteny a vůbec skvosty jsme již nespatřili. Pak vyšel starý pán, Hamerník Rudolf. Toho prohlásil za Germána a že ho určitě poznává, že ráno bojoval proti nim v zahradách. Přisahali jsme při bohu pravoslavném, že nebyl ani na straně ani venku. Stále jej chtěl zastřelit. Konečně se uklidnil, ale tím více se rozzuřil, když uviděl jeho syna Rudolfa. Též tvrdil, že ho viděl a že to určitě Germán. Nakonec se nechal uprosit. Pak jim lidé vařili a čistili je. Za dvě hodiny obec opustili.

Po silnici od Hustopečí se valily kolony aut, koňského trenu i volského s municí, kolony pěších i sanity a vozy s různým válečným materiálem. Řídili se stále ruským časem, t.j. byli 2 hodiny dopředu. Obyčejně přijížděli kolem 23 hodiny. Nařídili si všelicos uvařit, obyčejně ale nejedli a znavení usínali. Ráno vyjížděli k 9 hodině. Franta byla na čáře Moutnice – Rajhrad – Syrovice.

Zálohy, tren a dělostřelectvo měli ve vel. Němčicích. Některé oddíly měli obyvatelé velmi rádi, vždyť všichni se na osvobození těšili. Nedtky se zdržely déle a dávali lidem cukr a tabák.

Všichni jsme byli rádi, že jsme svobodni, a víme, že kdyby nebylo Rudé armády a jejích ohromných obětí, nikdy jsme svobodni nebyli.

Oddanost a důvěra Rusů ke generalissimu Stalinovi a maršalu Malenovskému byla přímo dětinská.

Rusové bojovali chrabře, nekryli se, nenosili železné přilby a říkali: „Nás mnogo, nedojdu já, dojde kamarád!"

*

Obyvatelé části zvané u Rybníka odešli do kanálu na Rybníce. Zde byli několik dní i ve vodě. Za přímo zázračné vyváznutí zavěsili svatý obrázek na vrbu na hrázi rybníka.

Někteří obyvatele z Prodačů odešli do Uherčic. Tam František Doležal se dostal do konfliktu s Ruským vojákem a ten jej zastřelil.

Obyvatelé měli Ruse rádi, ale jednotlivci mezi nimi jejich důvěru sklamali velice. Nebyli to ani pěšáci jako spíše příslušníci trénu. A jaký byl důstojník, takový byl často i jeho oddíl.

Událo se mnoho příhod, o nichž je lépe nepsati, ono každá válka je přináší.

za osvobozovacích bojů padlo v obci 15 měnčických občanů. Později byli pochováni na zdejším hřbitově.

Po dobu bojů ordinoval zdejší obvodní lékař ve sklepě na kopečku. Pak ordinoval se zbytky nástrojů i bydlel v jedné světnici v domě č. 350. V ordinaci mu 3 vojáci ubytovali koně.

Zaznamenati dlužno, že při prvem ruském náletě v neděli odpoledne bylo několik osob raněno. Urbánek Jaroslav zranění podlehl a Jakub Slavík byl zabit, též Anička Loskotova.

Uzavření příměří 7. května bylo radostně uvítáno jak vojskem tak i obyvatelstvem. Stáb pořádal na oslavu na faře velký banket.

Až do pozdního léta procházelo obcí vojsko sem i tam a neustále obojím směrem projížděly dlouhé autokolony. K Brnu jezdily prázdné soupravy, k Bratislavě vozily válečnou kořist: stroje, látky textilní a chovný dobytek. Pěšáci hnali po silnici velká stáda hovězího dobytka, hlavně volů z Maďarska. Také pásli u obce stáda koní.

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKO VELKÉ NEMČICE

Doba poválečná.

1945

Národní souručenství na konci války připravovalo Národní výbory. Příchodem Rudé armády se Národní souručenství rozpadlo a Národní výbory sestavovala pracující třída.

U nás pro přechodnou dobu se stal předsedou Místního národního výboru Xaver Abdrašit, rodem Rus od Saratova, účastník první světové války. Rusům nemohl mnoho oponovat, poněvadž mladší ruská generace mu vytýkala, že zradil revoluci a nevrátil se do vlasti.

Po příchodu čsl. nadporučíka byl zvolen předsedou MNV Josef Strouhal, dozorce finanční stráže. Vyloučil ze všech funkcí dlouholetého starostu Josefa Volingera a velitelem četnické stanice jmenoval štábního strážmistra Josefa Kopřivu.

V této době byl vyrabován zdejší mlýn Margity Kitzlerové, Rakušanky. Také byl ve mlýně objeven poklad, který si zde uschoval velkoobchod. Till a konsul Neumark v Brně. Poklad byl opatrován na MNV, pak předán do Hustopeče. Tvrdí se, a také bylo učiněno udání v tom smyslu, jako že z pokladu určité věci se ztratili.

Rodina Kitzlerová byla s několika ručními zavazadly vypovězena do Rakousa příslušenství mlýna bylo rozebráno.

Josef Strouhal vedl správu obce energicky, byl však znechucen a po kratší době se funkce vzdal. Nově zvolen předsedou Vojtěch Barabáš. Předsedoval jen několik dnů. Pro mravnostní delikt proti Němce Vlkové byl zesazen a předsedou zvolen zedník Jan Rézl. Ani tento se Mouse netěšil předsedováním. Neboť při prověrce členů MNV byl Okresním národním výborem v Hustopečích zesazen. Jejich trestní rejstřík nebyl totiž čistý.

Konečně MNV doplněn a předsedou zvolen mladý muž, horník a komunista František Rujzl z čís. 13. Počínal si rozumně a moudře. Funkci podržel až do prvních voleb, kdy toto místo připadlo straně lidové.

V této době navštěvovali hřbitov a pohřbené Rudvarmějce projíždějící Ruští vojíni. Jeden našel na našem hrbitově pohřbeného svého bratra. Nechal mu ihned postaviti pěkný pomník. Později byli všichni padlí hrdinové exhumováni a převezeni do společné mohyle u Vel. Ořechova u Brna.

Při přemíšťování armády na Japonsko, měly „Katuše" na Hrázkách sraz. Bylo jich tam 180. Vojíni do obce nesměli.

Němčická Kalvarie.

Před němčickými školami v parčíku postavila v roce 1946 obec Velké Němčice a rodina justifikovaného nadporučíka Josefa Urkvice dva pomníky, jaké nenajdete tak lehce v celém kraji. Prostý mramorový bílý jehlanec na kamenném podstavci s ještě prostštím nápisem.

Druhý pomník černý s podobiznou popraveného zdejšího rodáka naporučíka dělostřelectva Josefa Urkvice.

Nejsou to ani prosté anály války. V těchto dobách prožily totiž Velké Němčice, obec na úpatí Chřibů, opravdovou Kalvarii.

Polozničená a těžkými ztratami na lidech postižená obec a příbuzní vybudovali pomník vděčnosti bojovníkům, kteří v jejích úzkých ulicích a na městečku vybojovali nejen cestu k Brnu, ale i přispěli tím k jeho osvobození.

Před městečkem u hřbitova a na Sánech až po Rybník za prvními domy na Zahrádkách vyznačili němečtí generálové dvojitou čáru smrti. V místech, kde poctiví a pracovití němčičtí občané žili svůj prostý život, určili němečtí vojevůdci linii boje do posledního muže: „Kampf bis zum letzten Mann!" A obec označili jako „letzte Naturfestung von Brünn."

Nejtěžší kalibry děl a nejtěžší tanky, divise esesáků, elitní trupy ženistů se stáhly k Velkým

Němčicím, v nichž se bojovalo o Brno. Celé čtyři dny bylo obec v sovětské palbě. Třikráte se přiblížili Rusové k obci, třikráte byli zapuzeni. Při hlavním útoku nasadili Rusové 10 tanků těžkých, 9 jich zůstalo ve hvězdicovité soustavě s očouzenými věžemi vypálených. 48 ruských tankistů, chrabrých bojovníků uhořelo.

Požáry, bomby, kanonáda, zmatek a zpoušť, ssutiny domů a hromady padlých. Boj ve Vel. Němčicích byl z nejkrvavějších jaké jsme na Moravě zažili.

Teprve dokonalé obklíčení a čtvrtý útok Rusů obrátil Němce na útěk k Zeleňáku, Moutnicím a Učnínu.

Němčice krvácely za Brno, to si dnes všichni uvědomujeme. 160 domů bylo ohněm zničeno, mnoho stodol rozbito a vypáleno, byli mrtví i ranění mezi občany, i děti jsou v seznamu válečných obětí. Obec vítala zrození svobody v mrákotách.

U pomníku padlých u kostela pohřbili jsme 48 uhořelých tankistů. U školy v parku jsme pohřbili 163 zemřelé vojíny v lazaretech němčických. Tyto byly na faře, v zámku, na radnici a v obou národ. školách. Operační sál byl na četnické stanici v domě čís. 96; padlé jsme vozili spole a pochovávali na hřbitově.

U škol v parku, kde hrdinové dočasně odpočívali, stojí dnes dva pomníky, aby všichni, kdož projdou kolem, si uvědomili cenu svobody.

Velké Němčice jí znají dobře. Pro ně tyto památníky znamenají více než pouhý akt vděčnosti. Den 18. duben, kdy z obce definitivně byli vypuzeni Němci, snášel z nás bídu a všechny hrůzy války, která se u nás na „dlouhých" pár dní /od 14. do 18. dubna 1945/ zastavila.

Nezapomeneme na ten den, jako nezapomeneme na své osvoboditele.

Pomníky před poštou tvoří přirozenou protiváhu Ukřižovaného v scenerii školního portálu, jsou symbolem lásky nejčistší: lásky vytrpělé z vděčnosti k obětí, jejímiž svědky byli muži, ženy a děti za dnů válečných, si kdož vidělí Rudoarmějce bojovat, umírat a vítězit.

*

Josef Mrkvica

narodil se dne 25. února 1914 ve Velkých Němčicích, kde vychodil obecnou školu a prožil své mládí. Měšťanskou školu vychodil ve Vranovicích. Pak studoval s vyznamenáním na reálném gymnasiu v Hustopečích.

Byl synem domkaře a jako jeden z deseti sourozenců, musel si sám pokaždé po době prázdnin na svoje studie přivydělati různými pracemi, jelikož mu rodiče zemřeli.

Maturitu složil v roce 1936 v Hustopečích. Po maturitě nastoupil vojenskou službu, kde absolvoval vojenskou akademii v Hranicích. Dne 14. srpna 1938 byl jmenován poručíkem dělostřelectva.

Po příchodu vetřelce opustil vojenskou službu a pracoval jako úředník na okres. úřadě v Hustopečích, Židlochovicích a posléze v Kloboukách u Brna. Byl členem vlastenecké tajné organisace a připravoval odpor proti našim nepřátelům. Proto byl 13. března 1942 na úřadě v Kloboukách gestapem zatčen a uvězněn v Kounicových kolejích v Brně, kde byl za Heydrichiády 9. června 1942 zastřelen.

Čest jeho památce!

Po boji 18. dubna 1945.

Šabata Matěj 64. Filipec čís. 323

Dolní ulice.

Višnovský Frant. č. 127. Kloupar A. č. 253.

Stroukal Frant. č. 315. Křivánk St. 239. Staňka č 242

Hotový Leopold 351 Riettr frant. č. 352

Pézl Rud. č. 325. Veselý jidř. 268. Mrkvica tug. č. 267.

Fabiánek Doležal Koutský

Brněnská –

Na Rajčuly.

Panské mlaty. Dvůr

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTI KAVELKENEMČICE

1947

V roce 1947 panovalo nebývalé sucho. Od úvora nepršelo do září. Zvláště náš kraj byl velmi postižen. Řepa se urodila málokomu, kukuřice byly slabé a obilí bylo rovněž velmi málo, ani 100 kg na míře. Zato vína byl dostatek a ani perenospora se neobjevila.

Zemědělci dostávali od státu až 200 Kčs příplatku na 1 q obilí k stanoveným cenám. Na jižní Moravě byl však ještě zvláštní příplatek. Obec obdržela 250.000 Kčs bonifikace v hotovosti. Obnos dělila živelní komise. Lidé mající výměru polí do 1 ha a nezemědělci neobdrželi ničeho.

Na to však hospodářská komise rozpisovala kontingent dodávky vajec a neopemenula nikoho. V obci bylo dosti zlé krve.

Právě v této době se strana komunistická ujímala v obci moci a jejím prvním činem při druhém dělení podpory bylo, že podporu obdrželi všichni, kdo půdu obdělávají.

1948.

V r. 1948 bylo až do 8. května sucho a všichni s obavou hleděli novým žním vstříc. Avšak 8. května dostavila se od východu slušná bouře a popršelo. Pak pršelo téměř každý týden jednou. Následkem toho byla v roce 1948 slušná úroda jak pícnin tak obilovin.

Dne 19. února 1948 podali ministři národně soc., lidoví a slovenští demokrati demisi. V naší obci tomu žádný nepřikládal velké váhy. Podobné demisi bývaly i

několikráte v roce. Na neděli 22. února svoláno do Prahy Uro a situace dostala jiný spád. President Dr Beneš byl nucen demisi přijati a Klement Gottwald utvořil novou vládu jako ministerský předseda.

Ve Vel. Němčicích svolali na den 28. února na večer komunisté členskou schůzi, k níž pozvali také ostatní obyvatele. Na programu bylo utvoření akčního výboru. Schůze byla četně navštívena, ale trpěla stísněností a neurčitostí. Komunisté si navrhli ze svého středu své lidi do akčního výboru. Prvním byl František Strouhal a stal se předsedou. Pak byli vybíráni vhodní členové jako zástupci korporací a stran. Celý akční výbor byl 24 členný, později, k vůli pružnosti — byl značně zúžen.

Po žních r. 1948 složil předseda Frant. Strouhal pro nemoc funkci. Zemřel na rakovinu plic a byl v září na němčickém hřbitově pochován. Byl to hodný a spravedlivý člověk. Zemřel ve 44 letech svého věku. Čest budiž jeho památce!

Nově zvolen předsedou Ondřej Smetana, zemědělec.

Vodovod.

V neděli 28. listopadu 1948 byl slavnostně otevřen vodovod. Bylo to zatím několik hydrantů pro hasiče a 3 studny. Při zahajení mluvil pan Nečas z Nosislavi, člen vod. družstva. Přítomno bylo mnoho hostí. Zároveň

u panských stodol pořádali hasiči své cvičení.

*

První zmínka o potřebě vodovodu je ve staré školní kronice při roce 1888. V r. 1908 se počalo vážně jednati o stavbu vodovodu ze Želízek do Vel. Němčic přes zadní most Švarcavy.

Typhus byl zde domovem a již v XVII. století knížeti Haugwitzovi utíkali z Vel. Němčic Švábové pronásledováni horkou nemocí (hlavničkou).

Každý cizinec měl naději, že typhus dostane. Většinou mu všichni podlehli, malokterý se uzdravil. Nejvíce byla postižena služebná mladež, hledající u rolníků zaměstnání.

První světová válka zastavila přípravné práce. Po válce nebylo vhodné osoby, která by tuto práci vedla. Také elektrisace Moravy slibovala mnoho výhod v tomto oboru. Od zadního mostu měla totiž voda býti tlačena parní lokomobilou do obce. Bývalo by to velmi nákladné.

Po celou dobu se prováděly mezi Vranovicemi, Přísnoticemi a uherčickým lesem zkušební vrty. Konečně věc uzrála. Okresní národní výbor v Hustopečích ustavil vodní družstvo. Čelným a pro Němčice hlavním funkcionářem byl Matěj Rezl, technický úředník Zbrojovky v Brně, rodák němčický.

1948 Rok 1948 zakončen bilancí 2 LP (dvouletky) Ve většině podniků byl splněn přes 100%. U nás není podniku z něhož by bylo zřejmé plnění 2LP; státní statky utrpěly v r. 1947 hrozným suchem tak jako ostatní objekty. V r. 1948 dosáhly výnosu pšenice na Brodaci 40 q po 1 ha.

Dodávkový plán obce splněn v celku na 106%.

Dne 7. února zemřel tragicky 24letý Antonín Straka z čís. 10. Byl smrtelně zraněn na státní silnici pod křižovatkou Klobouky-Pohořelice autem. Pohřbu se zúčastnilo nebývalé množství obyvatelstva jak domácího tak i přespolního. Byl to tichý a hodný chlapec.

x

Při plnění dodávek pomáhaly výdatně oba učitelské sbory i SNB. Uvědomovali a vysvětlovali zemědělcům jejich povinnosti. V lednu se jednotlivé dodávky revidovaly. Kdo neměl splněné kontingenty, neobdržel šátenky. Z počátku bylo hodně mrzutostí i nedorozumění.

Zároveň byl v Hustopečích otevřen volný trh textiliemi. Ceny na volném trhu byly značně zvýšeny. O vánocích si obyvatelé mohli koupiti volné balíčky pochutin, potravin. (kávа, rýže, čaj) 1 l rumu, nejdráže za 600 Kčs. Prodalo se jich u nás dosti a byly výborné jakosti.

Na volném trhu kupují u nás obyvatelé jen to, bez čeho se nelze obejíti. V obci není zbytečných, nebo našmelinařených peněz. Všechny získané peníze se dávají na úhradu výloh vzniklých opravami válkou poškozených budov.

Také vejce, mléko a hrabavá drůbež jsou po splnění kontingentu od listopadu 1948 volná

Rozhlas:

Před svátky 23. prosince 1948 poprvé vysílal obecní rozhlas, vymoženost to moderní doby. Obecní buben si odpočine a nejvíce se raduje obecní strážník. Náklad činil 170.000 Kčs. Občané přijali tuto novotu s různými pocity: rozumní tento čin schvalovali, lakomci skrytě brblali, že „škoda peněz, beztak to oni musí zaplatiti; budují a rozhodují o všem takoví, kteří nic neplatí! Nebylo tohoto a ani vodovodu nebylo a byli jsme a naši rodiči byli také!" Nahlas však pokrytecky říkali: „Je to dobré, ale mělo se to dělat, až se jedno zaplatí, tak druhé!"

Zemědělci postiženi suchem, jak je již v předu podotknuto, obdrželi podporu nejdříve 240.000 Kčs, a pak 140.000 Kčs. První rozdělovali ještě spojené koaliční strany před únorem 1948 a dávali jen zemědělcům od 50 arů nahoru. Kdo byl ještě živnostníkem nebo nějakým jiným zaměstnancem, ať měl půdy kolik chtěl, tomu nedali nic. Hlavní slovo měl lidovec Fr. Štodr, který razil tuto uvedenou směrnici s lidovcem Karlem Samsonem.

Druhá podpora došla v době revolučních

dní. Komunisté přiřkli podporu každému, kdo obdělával pole bez ohledu na výměru, ale sráželi se souhlasem poplatníka 10% na dobrý účel obce, totiž zřízení místního rozhlasu a pěkných pár tisíc bylo pohromadě.

Celkové hlášení o plnění dodávkové povinnosti k 28. říjnu 1948.

Druh	obilí q				Jatečný dob.	
Kultura	chléb.	ječmen	oves	vejce	mléko	vepř.	hovězí
Předpis	3690	550	60	174.510	125.050	935,90	671,95
Dodávka	3160,06	881,85	0	116.739	104.960	433,00	530,75
Splněno na %	85,6	151	0	66,8	80,00	46	79

Kromě toho se dodalo mnoho okurek, rajčat, papriky, cibule a tabáku.
Předpis brambor 3074q, dodáno 116.739q, t.j. 56,7%.

1949.

Zima v lednu a do půl února byla celkem mírná a až skoro jarní počasí. Konány přípravy k zahájení jarních prací, ale počátkem března se počasí obratilo a dostavily se až 10C° mrazy. Na den sv. Josefa jen někdo šel do polí, byla zima a sychravé počasí. V

lednu se na radnici pracovalo na výkazech dodávek, jež se převáděly na peníze. Byl to podklad pro vystavování šatenek. Mnoho občanů také následkem nepořádků v zápisech na radnici, šatenky neobdrželo. Byla mrzutost a nespokojenost občanů nad touto novotou. Bylo poukazováno na to, že dřívější režimy dávaly šatenky všem. Nyní kdo neměl splněný dodávkový kontingent za rok 1947 a 1948 šatenku nedostal. Také živnostníci i holiči šatenky neobdrželi.

Zároveň byly zvýšeny ceny zboží nobody, ne však příliš. Textilie na volném trhu rovněž prodávány za vyšší ceny. Botky od 2500 – 3.000 Kčs. Látka na šaty od 2.000 Kčs za m výše. Také malokdo si co mohl koupiti volně. V Brně byly otevřeny dva volné obchody s poživatinami. Ceny byly úměrné černému trhu: 1 dkg čaje 20 Kčs, 1 kg cukru 280 Kčs, ač na černém trhu byl za 150 Kčs.

Druhou novotou byly smlouvy státu se zemědělci o dodávkách. Každý měl předepsáno, co musí odvésti. Návrhy pořizovaly místní komise.

Podepsali sice všichni a rozčarování bylo velké u členů strany KSČ. Bylo to proto, poněvadž kontingenty byly určeny podle stavu za normálních let. Nyní po suchu jsou stáje poloprázdné, nebylo více ani slámy a tedy ani hnoje. Pole jsou jalová a umělých hnojiv také není zrovna přebytek. Háček cítí obyvatelé v tom, že je to úřední smlouva, jejíž splnění bude požadováno závazně. Je v tom sice také zabezpečení zemědělce, že své produkty jistě odbude, ale všechny známky nasvědčují tomu, že rok bude zase suchý. Zima proběhla celkem bez sněhu a není ani spodní vláhy. Zemědělci hledí s obavami příštímu vstříc.

Provedena úprava politických správ. 1. únorem zřízen nový ONV v Židlochovicích a v Břechavě. Vel. Němčice přičiněním Josefa Švába zůstaly u Hustopeče, ačkoliv obyvatelstvo inklinuje více k Židlochovicím a Brnu, než k jihu.

Předsedou MNV zvolen Josef Švab, ale neosvědčil se. Předsedou MAK po Ondřeji Smetanovi zvolen List Vít, zahradník.

Strana soc. demokratická splynula v obci se stranou komunistickou až na několik jedinců, kteří zůstali stranou. Strana lidová živoří bez činnosti, ale je zastoupena v MNV.

Strana komunistická je nyní vedoucí

stranou v obci. Má 2 organisace a 3 výbory. Po prověrce čítá 140 členů. Mnozí jsou však členy pouze papírovými z osobní vypočítavosti.

*

Četnická stanice je v domě č. 96 a velitelem je vrchní strážmistr František Chaloupka. Pošta je umístěna ve staré národní škole č. 104 a poštmistrem je František Frelich z Uherčic. V obci na městečku u Fleišingrů je stavební kancelář stavby oblastního vodovodu. Vedoucím velkostatku byl J. Vrána, odešel v březnu do Pelhřimova. Na mlýně byl Fr. Novotný, snad ze Židenic a přivedl mlýn na pokraj zkázy jako národní správce. Neošetřoval jez, který pod tíhou ledu v zimě ujel a způsobil velké škody, mlýn již více není vodní, ale elektrický.

V zimě upravena také silnice v Horní ulici až do Vranovic a počáto s úpravou silnice proti uličce „na Luži", která již za protektorátu byla odvodněna velkým potrubím.

Nová škola opravena, zámek za spolupráce celé obce přeměněn ve vkusnou střední školu. Kostel nově upraven, pomýšlí se i na opravu schátralé farní budovy, pořízeny na kostelní věži nové hodiny a objednány nové kostelní zvony.

Místní finance vede Albín Šeda, úředník ONV v Židlochovicích, místní rodák.

Parcelovalo se 115 ha od velkostatku, přiděvaly se německé konfiskáty, což bylo velmi lákavé. Velmi lákal pěkný vinohrad po M. Kitzlérové Kyperek.

Mnozí občané, aby snáze obdrželi parcelaci, vstoupili do komunistické strany, ale života strany se nezúčastňují. Následkem toho schůze strany, jichž je dosti, bývají slabě navštíveny.

Dodávky vajec a mléka neuspokojují.

Hospodářskou agendu Jednotného svazu čsl. zemědělců vede od počátku zemědělec Jan Ježek, sběrnu vajec Miroslav Zach. Nad dodávkou mléka bdí „Mléčná komise." Mlékárna z Brna si mléko odváží sama. Za mléko spotřebitelé platí 4,40 Kčs, producenti obdrží 3,60 Kčs, více i méně, dle zjištěné tučnosti. Falšování se přísně potírá.

První zabijačky se povolovaly všem, další jen těm, kteří splnili předepsaný dodávkový kontingent.

Školní mládež sbírá s úspěchem starý papír, textil a kosti. Na střední škole zastupuje ředitelku M. Hrubešovou z Hustopečí, kamž zatím škola patří, odb. učitel Emanuel Kovář, na národní škole je ředitelem alfons Melichárek.

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKA VELKÉ NEMČICE

Školy mají každá na 130 žáků. Střední škola má zatím 3 třídy, národní 5 tříd. Mateřská škola a zemědělský útulek jsou v domě č. 96. Má 2 odd. a 57 dětí. Ředitelkou je Růžena Strouhalová z Nikolčic, žůvový útulek spravuje Alfons Melichárek.

V únoru 1949 byl v obci ustaven „Svaz české mládeže" v čele se studujícím Strouhalem

Tělocvičný spolek „Sokol" živoří. Nemá spolkové místnosti, což je kámen úrazu. Spolek Katolické mládeže „Orel" zdanlivě spí.

Utvořena Rada žen. Dále ustaveno družstvo, které zřídilo ve mlýně spolkovou prádelnu s velmi výkonou pračkou. Velmi se osvědčuje. Hospodyně, které jednou zkusily prát na pračce, velmi si tuto zlehčenou práci pochvalují.

Při životě se udržuje Vinařská besídka. Pořádávala velmi zdařilé okusy místních vin. Z výtěžku zakoupila 2 obvrávací pluhy do vinohradů. Letos činnost ochabla. Víno obhospodařují vinařská družstva a jsou předepsány dodávky hroznů. Víno se nesmí ani prodávat ani darovat jinému než oprávněnému výkupci, vinařskému družstvu v Hustopečích. Toto ustanovení se obchází a velmi často vidět cizí lidi s demijonky neb láhvemi na zádech odvážející z obce víno. Na rok 1949 je předpis 14 kg hroznů z 1 a. Ač je první jarní den, vinice se dosud nestřihají.

V dubnu napršelo. Jarní práce byly včas ukonceny a deště došlé kolem 11–15 května ničí škůdce řepy, která se okopává.

Počátkem dubna po 3 dny SČM vedl na Moravě v brněnském kraji všechny úřady, učili na školách a konali službu SNB. Tuto raritu vynalezl tehdejší poslanec Otto Schling. Toto „úřadování" byla vlastně diversantská práce ze strany nepřátel komunismu.

† Dne 21. května 1949 zemřel P. Alois Vojanec, zdejší děkan a farář. V obci působil po 33 let, od roku 1916. Mnoho vykonal pro občany i pro okres jako předseda Rolnické záložny v Židlochovicích.

Na konci života žil velmi skrovně z malé pense 1300 Kčs měsíčně. Všechny životní úspory, tento šetrný člověk člověk pozbyl v realitách za Hitlera ve Štyrsku. Co více našetřil, zůstalo na vázaném vkladě. Byl to vzdělaný a rozumný muž. Čest budiž jeho památce!

*

Žňové počasí v tomto roce vyhovovalo. Noční teploty se však pohybovaly pod 10°C. Úroda ve vinicích byla prostřední. Koncem léta byly vinice napadeny oidiem o značně poškozeny.

Žně
1949.

Žně byly normální. Vypomáhaly výdatně traktory STS v Hustopečích. Pracovních sil byl dostatek. Jeseněny v trati Dlouhá pole zaschly. Úroda nebyla tak úrodná jak se zdála. Úbytí vypalo prostředně.

Život v obci je jakýsi uškrcen. Hospodáři jsou nabádáni úřady i stranou KSČ k pilnému plnění dodávek a skrytě se vyhrožuje sankcemi proti nedbalým plničům. Vroce 1948 byla nakonec naše obec v plnění dodávek první na okrese, dnes je na místě posledním. Kdo nesplní dodávku na 100%, slibuje se mu nepovolení domácí porážky vepře. Protože žádný nemá dodávkový kontingent ve všech bodech splněn na 100%, je nálada v obci při bodě mrazu.

Během roku bylo v obci několik významných událostí místního významu. V srpnu biřmování mládeže, svěcení zvonů, hasičská slavnost; školní slavnosti: svátek matek a školní akademie.

Prapory ve státních a národních barvách jsou vyvěšovány velmi často. Jednak jsou národní svátky a pak památné události ze spřátelených států lidově demokratických také vyžadují vyvěšení státních vlajek.

Komunistická strana také prodělává počáteční vývojové potíže. Je v obci vedoucí složkou. Reorganisovala se. Napřed byly organisace 2 a 3 výbory, avšak schůze bývaly slabě navštěvovány a nechodili na ně ani všichni

ani všichni funkcionáři. Byla utvořena jednotná organisace, čítající kolem 50 členů.

Mnoho se v obci schůzuje. Na některý den připadají i 3 různé schůze. Funkcionáři pro unavení, členové ustrašení.

V okolí se zřizují jednotná zemědělská družstva. Ve Kl. Němčicích není zatím u lidu vně důvěry. Také pro živnostníky se připravuje komunální zřízení.

Koncem roku vyhlásily ONV i MNV všechny rolníky k 100% splnění smluvních dodávek. V obci bylo i několik prohlídek. Poslední byla obzvláště velmi přísná. Trvala na 100% plnění smlouvy uzavřené s Hosp. družstvem. Dopadlo to tak, že mnozí rolníci, aby splnily dodávky, odevzdali poslední obilí a nyní kupují chleba a mouku za značně vyšší ceny.

Kdo opravdu nesplnil dodávky na 100%, nesmí zabíjet.

Vánoce byly při 6° C nad nulou, k novému roku se ochladilo.

Kostel po boji 18. dubna 1945.

Oprava kostela.

V takovém stavu spatřili farníci svůj kostel ráno 18. dubna 1945, když vyšli po osvobození z podzemních krytů. Byl celý ošlehaný, pokrytý mnoha ranami. Smutně se shůry díval prostřelenými věžními okny na městečko, které bylo zahaleno mračny prachu, kouřem a topilo se v slzách vyhořelých. 168 domů lehlo popelem, 168 rodin bez přístřeší. Život jakoby se

pro ně zastavil, zvona tak, jako se zastavily hodiny na věži, když dělová koule vzmkala kolečka hodinového stroje. Ale pohled na kostel, prostřílený sice a těžce raněný, ale přece pevně uprostřed Vel. Věnčic zakotvený, dodával jim naděje. S pomocí Boží se pustili do práce. Z jejich potu vyrostla nová střecha a jejich přičiněním se počaly také rychle zacelovat rány na kostele. Nejprve vyspravili otvory ve zdivu, aby nechránilo nepřízeň počasí, a jakmile měli volnější ruce, pustili se do důkladné opravy. Veškerá omítka byla oškrabána a nahrazena novou hrubší a vzhlednější, brusličhovou. Nato byly odstraněny stopy války uvnitř chrámu. Kostel byl čistě vymalován, malovaná rozstřílená okna znovu dle původního nákresu zasklena, porouchané varhany odborně opraveny a naladěny, takže zákrásko mohli věřící jásavě vyzpívat své radostné Te Deum za záchranu svých životů a za pomoc boží při znovu vybudování Vel. Věnčic. Přes hrůzy šídenního obléhání bylo ve Vel. Věnčicích poměrně málo ztrát: celkem usmrceno 11 osob. Tak byly pomalu zahojeny stopy války. Smutné časy připomínalo jen klínání dvou osiřelých zvonů, které zbyly na věži po odevzdání 8. dubna 1942 dvou ostatních. Třeba se farníci za války zapřísahali, že již víckrát nových zvonů požívat

nebudou, poněvadž jsou vždy za války použity k válečným účelům, přesto jakmile začal život přicházeti do starých kolejí, stále hlasitěji počali volati po nových zvonech. Byla ohlášena ofěra na zvony a vynesla 25.000 Kčs, po ní druhá a třetí se stejným výnosem. Současně nosili obyvatelé velké obnosy přímo do rukou faráře, aby, jak říkali, nebyli viděni od lidí. Žádný zdárců si nepřál býti veřejně jmenován.

Tak se v krátkém čase shromáždil kapitál asi čtvrt milionu, takže mohly býti nejen závazně objednány čtyři zvony o celkové váze 1540 kg, nýbrž i pořízeny nové elektrické hodiny na věži nejmodernější konstrukce, které automaticky zapínají veškeré denní zvonění. Současně s novými zvony je nahrazena stará dřevěná stolice novou, železnou, a ke všem čtyřem zvonům pořízen motorový pohon. To vše se pořídilo, v nejkratší době ve farnosti napolo válkou zničené. Přičinil se o to farář Alois Velísek.

Blibližuje se v pilném budování den, kdy ve Vel. Němčicích slaví hody. Tento den byl zvolen za den, v němž se mají poprvé rozezvučet nové zvony.

Svou účast při svěcení přislíbil pan biskup Dr Karel Skoupý z Brna. Tu se němčičtí dávají narychlo i do opravy fary.

Dne 14. srpna 1949 zvuk nových zvonů poprvé hlaholí krajem.

Dodavatelé zvonů: Zvony ulila první moravská zvonárna, Brno-Husovice. Hlavice zvonů dodala fa Richard Flosser, Brno-Černá Pole. Opravy kladiv provedl arch. Ladislav Mičánek, Vranovice. Motory dodala fa Antonín Kreseřík, Brno-Králov o Pole.

1950.

V lednu napadlo trochu sněhu, který roztal, ale teploměr se držel při − 10° C.

Na radnici bylo nějaké hnutí kolem předsedy MNV, nakonec se vše smírně vyřešilo. Na obci se pracovalo o smlouvách se zemědělci. Téměř všichni smlouvy podepsali, jen 11 zůstalo před podpisem, nakonec podepsali skoro všichni, obec splnila celý kontingent. Úřady však s tím měly dosti práce.

V zimě skácel u 0,8 km u silnice k Vranovicím nový majitel Konfiskátu po mlýně památnou vrbu, chráněnou Památkovým úřadcem. Byl to poslední Mohykán toho druhu jak ve Vel. Němčicích, tak v celém okolí. Dnes již takové vrby nerostou. Uprostřed byla práchnivá.

Nový majitelé na Rybníku i v Panské zahradě vysekali všechny vrby i keře. Brzy nebude v poli ani keř a ani strom, jen samý suchopár. Ještě před 30 lety – do meliorace Rybníků nájemcem Ladislavem Kuthancem, byla ráno skoro na celém katastru ráno pěkná rosa. Rostlinám, zvláště hydroskopickým, t.j. kukuřici, révě a j. se za sucha přece lépe dařilo. Dnes není v rose ráno památky. Předkové měli se suchem své zkušenosti. Dnešní generace se nechala unésti rentabilitou odpočatých a odvodněných polí, dnes

naříkáme, je sucho.

Jaro se vydařilo. Začalo brzy, ale bylo chladnější. Jarní polní práce byly brzy skončeny. Koncem dubna kvetou všechny stromy. Včelíni zajíci okusují révu, hlavně modrý portugal.

Od konce do dubna zemřelo v obci 15 starších občanů.

V březnu došlo na státní statek 20 mužů Řeků, vojáků to řecké lidově demokr. armády.

Úřady a strana KSČ marně se snaží v obci založit JZD. Občané nejsou o výhodách správně informováni a žádný také se nechce s nahospodařeným nebo zděděným majetkem dobrovolně rozejít.

1. máj První máj oslavila pracující třída průvodem od radnice Horní ulicí a ulicí Masarykovou ke hřbitovu. Pak zajeli auty do Hustopečí, kde se konala oslava v rámci okresu.

Všichni občané podepsali akci pro mír do stockholmské resolice. V obci nebylo pozorovati zvláštní nadšení pro svátek práce. Prapory byly ozdobeny státní budovy, školy, radnice, fara a státní statek. Soukromé domy byly ozdobeny 3.

V obci je strach ze zavedení JZD. Rolníci se domnívají,

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTEČKO VELKÉ NĚMČICE

že budou ožebračeni a stanou se nevolníky. To proto, že o založených SZD v okolí není slyšeti povzbudivých zpráv. Proto i když se dostaví řečník do obce, rolníci nepřijdou, a ti kdo přijdou pokývají hlavami a odejdou. Nevěří mu. Doba sama ukáže, na čí straně je pravda.

V květnu se v obci provádí reorganisace lidové správy. Předseda akčního výboru VF List Vít se vzdal. Nově zvolen Kryštof Hromek, účetní ze mlýna. Josef Šváb, předseda NNV si vyžádal měsíční dovolenou, z níž se již do úřadu nevrátil. Funkcionáři se vzdávají svých funkcí. Zahraniční propaganda jednak vyhrožuje a pak místní parcelace a příděl konfiskátů byly zakončeny, pohnosti jsou již přiděleny a zbývá halá stranická práce. Není v co stát, tak usuzují mnozí. Funkce nese jen starost, velkou odpovědnost před stranou i před občany, někdy také nelibost úřadů i spoluobčanů, zvláště, slápne-li se jim trochu na kuří oko. Také zavist a falš činovníkům práci ztrpčují. Vypadá to dnes tak, jakoby žádný nevěřil v trvalost lidově demokratického zřízení, proto ten útěk z funkcí, strach z čehosi.

1951.

Městečko Velké Němčice je stará osada okrouhlice. Je původu slovanského. Kulaté původní náměstí se rozkládalo „Na městečku" a zámek s kostelem stály na konci osady. Dnes jsou tyto budovy středem obce. Ze zámku je od 1. září 1948 střední škola. Masivní zděná ohrada byla odstraněna. Kostel byl za osvobozovacích akcí značně poškozen a značným nákladem restaurován.

Od kostele na sever se táhne Horní ulice, v níž bydleli většinou větší zemědělci. Na jihu je náměstí „Na městečku" s farou a starobylou radnicí, která byla letos v květnu obnovena a pořízena nová prostorná okna. V přízemí je komunální hostinec s vedoucím Říhou, v poschodí jsou obecní kanceláře a obecní obřadní síň pro civilní sňatky pro místní obec, Křepice a Uherčice.

Silnice ze Židlochovic do Hustopečí protíná severní část obce a nazývá se Masarykova ulice. President T. G. Masaryk po ní vícekráte jel na svých zájezdech ze Židlochovic po jižní Moravě.

Ulicí Dolní vede silnice ze státní do Vranovic. Na tuto navazuje Prodač, U rybníka, Německá ulice a „Na rajčuly". Ulicí Křepickou přijdeme „Za hospodu." Část staveniště Lidového domu čís. 128 a dům č. 127 Frant. Višnovského odkoupil okres, odstranil vyvýšeninu a 2 domy.

Tak vkusně upravil křepickou silnici.

Za zámkem jsou zbytku starého panského pivovaru a mlýn, t.č. pod národní správou, velmi macešskou, již vede Jan Valerian. Ve mlýně je nyní jen šroták k velké škodě obyvatel. Do mlýna jezdí do Hustopečí. Má tam také sklad HD z Hustopečí a ve stajích má ustájený dobytek na dokrmení. Objekty HD vede Jan Ježek.

V blízkosti obce směrem jižním teče řeka Svratka, místně pro svoji černou barvu zvaná Švarcava.

Velmi pozoruhodné jest, že jak městečko, tak i Horní ulice jsou bývalým pohřebištěm. Pod metrovou vrstvou hlíny je žlutý písek s velmi četnými hroby. Nalezené popelnice jsou v židlochovickém okresním museu a patří prvotní pohanské době Slovanů.

Okres:

Velké Němčice nyní patří pod politický i soudní okres Hustopeče. Dříve soudně přináležely k Židlochovicím a leží v kraji brněnském.

Obyvatelstvo je všechno náboženství římsko-katolického; fara je starobylá a v r. 1950 renovována. Jako beneficium k ní patřil půllán a dřívější faráři hospodařili. Velkoněmčickým farářem se stával pravidelně zámecký

kaplan Židlochovický. Ny nějším farářem je Alois Velísek, rodem Hanák od Holešova z Třebětic pod Host. S funkcí němčického faráře bývá často spojena i hodnost hustopečského děkana.

Doprava: Do Židlochovic je 7 km, do Hustopečí 8 km a spojuje tato města státní autobusová doprava. Jízdné do Hustopečí bylo 8 Kčs do Židlochovic 7 Kčs. Při jízdě do Hustopečí zastaví autobus u Starovic. Také do sousedních Křepic, Nikolčic, Divák a Boleradic vede autobusová trať. Uherčice vzdálené 4 km postrádají spojení, rovněž Vranovice, ale mají železnici. Ač obce Přísnotice, Žabčice a Unkovice jsou celkem blízko, spojení s nimi není, a ani čilejší občanský styk. Jsou za lesem. Za to s Nosislaví 1½ km vzdálenou je styk velmi čilý. Dělá to jednak lékař, mlýn a v neposlední řadě i dovední němčičtí řemeslníci.

Železniční zásilky se posílají do Židlochovic, do Vranovic a uhlí hlavně do Hustopečí. Státní silnice dálková je velmi dobrá vozovka, ale přetížená provozem. Do Vranovic vede okresní silnice nevalného stavu.

Pro hospodářský život je prospěšné spojení s Hustopečí, pro kulturní s Brnem přes Židlochovice.

Potřebám obce dobře slouží místní poštovní úřad s řadou telefonních místních přípojů s přímou linkou na Brno i Hustopeče.

Pošta: Poštovní spojení obstarává jednou denně státní autobus. Doprava osobní je velmi čilá od 4 hodin až do 24 hodin. Místních linek je kromě spoje do Uherčic, Křepic, státní hájenky a státní dvory. Přihlášených radio přijímačů je v obci .

Katastr: Katastr obce měří 2400 ha. Rozkládá se celkem na rovině a na mírných svazích, pouze jihovýchodní část je kopcovitá. Usedlosti a chalupy, dříve tak zvané „domy" měly půdu v trati, t.j. na rovině. V kopcích byly vinice a pole domkařů i hoferů.

Výměra: Rozloha a výměra orné půdy činí ha, luk ha, pastvin ha, ovocných sadů ha, lesů ha, půdy neplodné ha, plochy zastavěné je ha.

Státní statek: Státní statek obdělává ha.

Hranice: Na severu hraničí obecní katastr s katastrem obce Nosislavi, na východě s Křepicemi a Hustopečí, na jihovýchodě se Starovicemi, na jihu s Uherčicemi, na západě opět s Nosislaví.

Tyto hranice byly vyšlapány v době Marie Terezie a dosud nebyly měněny.

Poloha:

Obec leží v malebné poloze na levém břehu řeky Svratky, místně nazývané Svratava,

pro svoje tmavé dno a zdánlivě i tmavou vodu.
Nadmořská výše je 181 m. Paměti hodnější kopec ani v katastru není. Kyjerky jsou obdělávány jako vinice nebo sady a pole, rovněž náhorní plošina „Roviny" jsou polem. Následkem dešťů, orby a obdělávání se okolní kopce zmenšení snižují. Tak kolem roku 1920 bylo sotva viděti špičku farního kostela v Hustopečích, dnes již dobře viděti část báně a kus radniční věže.

Tratě: Nesporně největší část katastru zaujímá trať Dlouhá pole. Na délku měří 3 km, a na šíři obyčejně u půllánu objet čtyřikrát až pětkrát bránami. Mají zvláštní složení půdy, v geologii nazvané „Křepická hmota." Říká se, že v Dlouhém poli je devatený zem. Místy vystupuje sanibr na povrch a vznikají slatiny, které sanitem jsou pro zemědělství méněcenné. Půda je jinak těžká a nepropustná. U studánky jsou pole „Obecnice", ale jen jeden půllán byl takto rozdělen. U křepických hranic se část Dlouhých polí nazývá „Jezírka". Stává sem někdy ve velkých letech voda.

Sousední trať složením podobná jsou „Podsedky" při křepické silnici. Směrem jižním leží „Delbruny". Byly dříve panským pastvinkem ovcí, později po zrušení stáda, vrchnost pole rozprodala hospodářům z Vel. Němčic a Křepic. Pod Delbrunami se rozkládají „Lany" známé svojí nepropustnou černou prachovou zemí.

Směrem jihovýchodním leží Rozšifty, Psinky, Roviny, Hony pod Punty, Punty horní a dolní, Korčice, Židy, Vlčky, Nedámy, Lišky, Frejunky, což v staroněmčině se zove „novosady".

Dále Curny, Lotniperky, Kyperky, Kolíbky, a Pindule. Od severozápadu k jihovýchodu jsou tato pole ohraničena statní silnicí Brno-Bratislava. Těsně pod Kyperky a Kolíbkami jsou Kostky. Na tuto trať měli zálusk Němci ze Starovic, poněvadž již jen jediné pole mělo majíte z Vel. Němčic, byl to L. Vinklík, ostatní zkoupili Němci. Ze Starovic je na pole blíže než V. Němčic. Převod tratí se prováděl k vůli daňové základně a obecním přirážkám.

Za vodou jsou louky u lesa, u silnice k Nosislavi je Skalka s řepnou váhou a nádražím úzkokolejné dráhy pro náklady stát. statků a hlavně řepy a řízků. Pod skalkou je Mojžíš, za ním Urban, oba bývalé rybníky. Za lesem jsou Suché louky a Králůvky, před lesem se rozkládají u hájenky Boudecké louky. Pod obcí na jih je Prodač (Průdač) a Rybník, Blatce (Place), Loučky, Obecníky bývalý pastviskem pro starousedlíky a Blažky ovšem na druhé straně, pastviskem pro domkaře. Pak byly rozděleny mezi uživatele a měřítkem byla vojenská potahová povinnost. Kdo jezdil na vojenské přípřeže (fiřpon) více, obdržel více polí.

Dále jsou v této trati Vivky, Černá pole, Hodinky, Oulehle, Roukouské, Excecion čili bývalé

vojenské cvičiště z dob, kdy ještě nebylo kasáren a vojáci byli ubytováni po stavenich v obci. U silnice jsou Zahrádky, Hony pod silnicí, za nimi Plácky. Hony pod silnicí přecházejí v Hony u Nové Vsi. Části parcelace říkají Kanada. U starovicko-uherčického soumezí jsou Gance, snad z německého Gränze. Také zde bývala cihelna. Cestě vedoucí od hlavní silnice kolem Honů do Korčic se říká Výhon.

Luka: Pouze na Králůvkách je něco luk a na Placích, ostatní tratě jsou role. Za lesem je půda písčitá, jinak však úrodná. Za pastviny se počítají jen meze, souvislé plochy větší pastvinou není. Na Pláckách je asi 15 mír reservace vysoké školy zemědělské v Brně k vůli zachování květeny solomilné - pontické. Škola zapsatila obci nájem 10 let dopředu a ministerstvo prohlásilo parceli za státní reservaci. Nesmí se tato přírodní reservace obdělávati a solomilné rostliny se musí chrániti. Vyskytuje se zde několik druhů těchto rostlin, zvláště pontická lebeda.

Lesy: Velká lesní rozloha patří státu, dříve panovnickému domu, resp. arcivévodovi Bedřichovi. V lesích se chovají bažanti a srny k státním účelům

representačním. Na podzim se pořádají skvělé representační hony pro diplomaty. Zvěr působí mnoho škod na obilí a okopaninách. Státní správa však poskytuje každoročně poškozeným přiměřenou náhradu v penězích.

Lesy jsou převážně listnaté. Nyní přišel do mody kanadský topol pro své rychlé dospívání.

Studánky: Studánkami náš převážně suchý kraj neoplývá. V Dlouhých polích jsou dvě. Jedna dole při křepickém potoku, druhá pod silnicí k Novému dvoru. Velkostatek měl studnu u Vendelína. Mezi Delbrunami a Lány je studánka kdysi zvaná Juliův pramen. Upravit ji nechal průmyslník Julius Robert ze Židlochovic a býval u ní odpočinek za honů. Vytéká z ní malý potůček, který po krátké pouti vtéká do křepického potoka. Další studánka je pod Horními Punty a v Cumách. Všechny mají sladkou tvrdou sanitrovou vodu, ale studenou. Lidé často po napití churaví a obviňují špatnou jakost vody. Ostatní část katastru je bez studánek, nečítame-li vody drenážní na Oulehlách a Rakouských.

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTEČKA JELKÉ NEMČICE

Řeka: Katastrem protéká řeka Svratka, lidově zvaná Švarcava. U Věžnic byl na řece mlýnský jez a nedaleko plavisko pro dříví. Vedlejší správce mlýna Stanislava Novotného pod tíží ledu jez vzal. Voda klesla a mlýnský náhon pustne. Plavisko je bez vody. Mlýn užívá elektrického proudu z obecní sítě, ač ve mlýně by mohla být menší elektrárna jak již se v to v letech třicátých vážně jednalo.

V řece je dosti ryb běžných druhů, časem však na ně přichází pohroma v podobě jedovatých kalů vypouštěných z továren v Brně do řeky. Při velkých parnech a nízkém stavu vody hemží se hladina vodní lekly mi rybami všech velikostí a druhů. Dokud tekla voda přes splav, okysličovala se a rybám to prospívalo. V létě 1944 zahynulo v řece mnoho ryb pro nízký stav vody.

Potok: Od Křepic teče potůček, který v létě bývá vyschlý a za dešťů se mění v dravý potok, který někdy působí i škody. Od Starovic teče upraveným kanálem Starovický potok, který přibírá pod Novou Vsí potůček pramenící v křepickém katastru a od Cumrové studánky. U dvora Nové Vsi byl za Roberta zřízen halštýř a chování v něm kapří násadě velikosti. Také v něm dobrovolně skončila život mladá dívka Marie dcera zemřelého Pavla Svobody. Potůček od studánky v Horních Smrtech obyčejně se ani nedostane k splavení.

Rybníky: V starších dobách byla osada obklopena rybníky. Vynutilo si to suché počasí trvající desítky let. U Nosislavia u Bouček byl rybník Urban, před vesnicí Mojžíš, ke Křepicím Zádvorník, k Uherčicím Průdač a Rybník. Dále byly rybníky pod Kyperky a u Nové Vsi. Vypařování vody značně zmírňovalo suché počasí a blahodárně působilo na úrodu.

Po roce 1920 byl již v provozu jen Rybník. Rostl tam vysoký palach, v něm přespavala hejna špačků, zdržovaly se zde divoké husy, kachny i bukáč. Staří říkali, že je bezedný. Časem se však prohlubně zanesly nápravou. V létě v kotlině kolem rybníka zrána až do 10 hodiny bývala rosa. Pro ječmen, kukuřici a révu to stačilo a i ostatní rostliny, které nejsou hydroskopické se osvěžily. Po odvodnění rybníka v r. 1926 přibylo sice orné půdy, ale podnebí se značně zhoršilo. Konečně, naprší-li více na horách, stoupne voda ve Švarcavě a Rybník i přilehlé parcele i s úrodou jsou pod vodou. Velkostatek vodu pumpoval dvěma pumpami měsíc i déle. Spálilo se při tom i 6 vagonů uhlí. Přesto tato práce bývala rentabilní. Dnes je Rybník rozparcelován mezi drobné zemědělce a taková akce není myslitelná. Je to však beztoho jen provisorní řešení.

Rostlinstvo: Podnebím patří náš kraj mezi nejteplejší na Moravě a také mezi kraje s malými vodními srážkami. Tyto faktory již samy určují ráz krajiny. Daří se všechny druhy obilí a trav, réva a v nejnovější době se pěstuje tabák, paprika, okurky, rajská jablka a všechny druhy zeleniny. Je zde též několik ostrůvků květeny suchomilné-pontické. Na Pláckách jsou poslední ostrůvky této vzácné květeny u nás. Ve sklenících se daří i rostliny exotické, za okny různé pelargonie, Aronova hůl, císařská koruna a jiné. V zahradkách u domů bývalý čilinníky i čilišníky, chebs planý i šlechtěný, bílý i fialový, ptačí zob (lignum lingustrum), keřovitě roste babyka a mnoho různých okrasných dřevin.

Zvěřena: Divoce žije zajíc a králík, Koroptev a křepelka, bažant, v Dlouhých polích chřástal, na kostelní věži rorejs, v kopcích břehule, hrdlička i holub divoký. Káně myšilov a ostříži také nejsou vzácností. V Židech se zdržují straky a mandelík. V zahradách dudek a žluna i žluva s kukačkou. V lese poštolky a srny. V některých letech zde hnízdí párek čápů, časem k nám zabloudí bukač a orel říční, sup z Tater racci krouží nad povodní. Kachna divoká a párek racků zde hnízdí, divoké husy se zdržují jen přechodně. Zvláště o žních k nám zalétají v podvečer hejna divokých kachen z valtických rybníků, kde nocují i špačci, jichž obrovská hejna

působí škody na třešních a ve vinicích. Špačci u nás nehnízdí, ale přilétají velmi záhy již s mladými z vysočiny Českomoravské. Také více vodních ptáků se zde zdržuje buď jen přechodně, ale i trvale. Nad vodami nalezeno hnízdo moudivačka, celkem jinde vzácné. V zimě nad řekou poletují ledňačci.

Podnebí: Převážně suché podnebí se projevuje v určitých intervalech po letech vlhčích. Zimy, až na řídké výjimky v letech 1928-29 a 1942-43, jsou mírné, někdy i bez sněhu. Na plodinách ozimu škodívají jarní mrazy. Větry převládají západní, zjara východní studenější a suché. Vinaři se obávají jarních jasných a kdlidných nocí, které přinášejí mrazíky spalující révu i okurky, fazole a kukuřici. Jižní větry přinášejí pravidelně bouře a vydatnější deště. Krupobití v samém katastru se objeví zřídka. Bývá spíše v Uherčicích nebo na Křepicku. Padají-li kroupy, obyčejně jen v úzkém pásu, či zcela ojediněle.

Půdorys obce: Základ obce tvoří rovnoramenný trojúhelník s později připojenými ulicemi. Čísel je 398, všechna však nejsou obsazena.

Většina domů jsou přízemní. Pouze

školy, radnice a fara jsou jednoposchodové budovy. Většina domů je přestavěna s použitím paleného materiálu. V hlavních ulicích jsou zemědělské usedlosti, v okrajových novostavby. Za hospodou bývaly menší domy, dnes se již neliší od ostatních.

Poslední domek krytý slamou byl Jana Rouzka Za hospodou a Marie Růžičkové v Horní ulici. Ke krytí se užívá křidlice modřické nebo brněnské. Pokud fungovaly místní cihelny byla obec kryta taškami místní výroby t. zv. bobrovkou. Několik novějších stavení je kryto eternitem, stavby před první světovou válkou cementovou křidlicí. Zvláštní je, že šifrové střechy se nevyskytují, jakož i šindel z panských sýpek byl již dávno vyměněn.

Stavební památky: Starobylá radnice darovaná obci Sigmundem Heldem v XVI. století podstoupila již mnoho změn. Nese sice znak avšak v barvách porušený pro neznalost heraldiky. Dole v přízemí je hostinský komunální podnik, v poschodí úřadovny místního národního výboru

Z bývalé tvrze byl přestavěn zámek a tento přeměněn v r. 1949 ve střední školu.

Kostel zasvěcený patronům sv. Vítu a je nyní v dobrém stavu. Po II. sv. válce pořízeny nové zvony a věžní hodiny. Zvoní se elektrickým pohonem, rovněž osvětlení je elektrické. U kostela stojí několik lip v popřičilejším stavu sešlosti. Kolem kostela je zídka a živý plot z ptačího zobu a j.

Fara: Rovněž byla pěkně upravena fara. Je to starobylá budova se studnou na dvoře. Byla v ní dosti obstojná pitná voda, jediný to lepší pitný pramen ve Vel. Němčicích.

Škola: Stará škola nevyniká ničím. V přízemí je umístěna pošta, záložna a správkarna obuvi. Poštmistr dojíždí z Uherčic a služebního bytu neobývá. Pozřízení střední školy v zámku upravila obec náhradou poschodí za naturální byt pro správce velkostatku. Při škole jsou malé hospodářské místnosti bez zahrady, jen dvě nepatrné zahrádky se krčí před budovou.

Nová škola je budova nešťastně i nešikovně projektovaná. Je divné jak nadřízené úřady mohli něco podobného kolaudovat. V době její stavby v r. 1908 byla u vesla v obci klika, která měla na stavbě velký zájem. Všichni bez výjimky si mastili kapsu. Tentýž stavitel a zároveň se školou postavil starostovi i předsedovi školní rady ze starých kutí pěkné moderní selské úsedlosti. Majitelé cihelen se svezli také. Dobře prodali neprodejné a shnilé zboží na školu. Avšak bohové se mstili. Za deset let se počala stavba nahýbata rozjíždět a musela býti rozsáhlými adaptacemi a slušnými investicemi zajištěna, zdi postahovány šrouby, aby se nerozjely. Projekt je neohodně řešen a vesměs nepraktický. Zde platí jen na půl přísloví: „Když se ruka k ruce vine, tak se dílo podaří..", ale škola se nepodařila.

Aby občané vymáčkali nějakou státní subvenci, tak nazvali školu „jubilejní školou císaře a krále Franc Josefa", tak to aspoň hlásalo úřední razítko školní.

Při škole je slušná zahrada. Vedle zahrady vedl chodník, kratší to spojka německé ulice s městečkem a říkalo se mu Přelízko. Kmotrovské vztahy mezi občany dokázaly, že bylo zrušeno. Nevyřešeno zůstalo, komu patří stavěti plot. Na konec jej postavila obec svým nákladem, když soused se k tomu neměl.

K vůli zahradě Přelízku bylo mnoho hádek a sporů mezi učiteli, školní radou i obcí. Také se soudili a obec spor prohrála, což ještě přilévalo oleje do ohně. V r. 1926 navrhoval učitel I. Melichárek, aby místo odprodeje školní zahrady sousedům Fr. Strouhalovi a vyr. Vintrlikovi, tyto domky se za slušnou cenu koupili a školní zahrada rozšířila po silnici, aby se tam jednou postavila měšťanská škola a tyto byly dvorem spojeny. Tenkráte totiž kvetl v obci stavební ruch a kdo jen trochu mohl postavil si nový dům a dobře udělal. Tenkráte vznikla větší část Křepické ulice a Zadvorník. V té době všechny pokrokové návrhy v obci brzdil Jan Florian, zednický mistr a předseda školní rady.

Mlýn:

Starobylá stavba je také mlýn se sousedící panskou sýpkou, bývalým vrchnostenským pivovarem.

Jediný dům obracený štítem do ulice je dům čís. 3 v Horní ulici Stanislava Picha. Snad v těch místech bývala panská bednárna.

Značný je v obci nedostatek slušných v

Sklepy: suchých sklepů. Největší je dosud užívaný spolkový sklep pod starou školou, kde se dříve odváděly vrchnosti víné desátky. Vahoře byla panská bednárna. Později byl sklep rozprodán a rozdělen. Rozsáhly komplese sklepů je také pod zámkem. Při osvobozovacích akcích v dubnu 1945 sloužily jako hromadný kryt obyvatelstvu. Ačkoliv okolí bylo Rusi silně ostřelováno, žádný nebyl zraněn. Slušný a prostorný je také sklep na Preshausu, patřící ke mlýnu, dnes rovněž spolkový.

Mnohé sklepy jsou povrchové a vlhké, poněvadž struktura půdy a nízká nadmořská výše nedovolují podzemní stavby. Kromě vyjmenovaných sklepů je svojí stavbou a suchostí pozoruhodný sklep Rujzlů u sv. Jana a některé sklepy soukromé kolem staré školy a Preshausu.

Pomníky: Padlým v první světové válce byl postaven pomník v rohu mezi panskou zahradou a sýpkou pro kostelu. V jeho blízkosti stojí socha sv. Antonína Paduanského. Za bojů byla jí ustřelena hlava, ale nyní je restarována, příkop na blízku byl kanalisován, takže okolí je ucházející.

V Dolní ulici u domu Fr. Vinšlíka a u Rujzlova sklepa stojí socha sv. Jana Nepomuckého, poslední v kapličce. Rovněž taková socha stojí na městečku před domem Fr. Višnovského.

V prosebné dni a při různých církevních slavnostech bývají před nimi pobožnosti.

U kostela a v hlubých polích při jejich jižním konci stojí kříže, vyznačující se tím nevkusem, že na přední straně a předním místě se stkví jméno mecenáše, který kříž zbudoval a teprve modlitba. Více skromnosti by zde nebylo na škodu.

Na křižovatce cesty hlubocké silnice a silnice křepické stojí dřevěný kříž mezi krásnými stromy. U dalkové silnice stojí t.zv. Tropperův kříž postavený na vlastním poli slípaní již zkomírajícími. U všech těchto křížů odpočívali procesní a hlavně dróteníci. Při dvoře Nová Ves je starobylá socha sv. Donáta. V černých polích u cesty na Blatce byl postaven kříž na památku svatby korunního prince Rudolfa s belgickou princeznou. Je u něj krásná lípa, každý rok obalena břečtanem a slabší kaštan. Kříž na uherčickém rozmezí u Hvozdnice byl byl z podstavce ustřelen, povaluje se tam kamení a dosud není opraven. Kříž u lesa na suchých lukách byl Hitlerjugendem z Uherčic poškozen, ale opět opraven uherčickými občany. Hitlerčíka padl za války. Omladina před válkou postavila kříž u nové školy.

V upomínku na svého manžela Jana Rézla postavila jeho manželka Apolonie pomník s křížem při státní silnici na Hlonech pod pumpy. Při něm se zelenají dvě thujky. Při téže silnici ke konci selských Hloní pod silnicí má památníček Karel Samson, chlapec, který v r. 1945 zde zahynul při srážce ruského auta s

s otcovým vozem. Při státním dvoře Nová Ves je pomník Leopolda Hotového, kterého usmrtilo neznámé auto, když jel na kole z práce v r. 1950.

Na domě pekaře Fran. Franka čp. 160 v Dolní ulici je soška panny Marie a na domě Aug. Rodingra v Brněnské ulici je plaketa hlásající tragickou smrt svárného mladence, 24 let, Aug. Skaky. Byl usmrcen při večerní procházce v neděli mimojedoucím nákladním autem autodopravce Klobouka ze Starovic. Na místě byl mrtev a šofer nehodu nepozoroval.

Památné stromy:

Památný byl velký dub u Plavíska, který zubem času byl zničen. U radního mostu byly dvě obrovské vrby, dnes již nevídané, patřící ke mlýnu. V r. 1950 byly pro stáří věkem vykáceny. Charakteristikou Měnčic je alej 72 topolů na Hrázkách, t. j. na břehu řeky Svatky. Jeden z nich vyvrátila vichřice. Pyramidové topoly u Plavíska dlouho zdobily pozadí obce. Nyní již odumírají. Jan Rujzl z čís. 2. vyprávěl, že měli na Honech topol a z jeho dřeva, tyčí, nechal správce velkostatku Schilder, vysázet tak krásnou spodní alej.

Velkou pohromou jak pro

OBECNÍ ÚŘAD · MĚSTEČKA VELKÉ NEMČICE

lesní tak i ovocné stromoví byly zimy v r. 1928/29 a v r. 1942.

Náměstí a ulice: Hlavnímu náměstí se říká „Na městečku". Konávaly se tam výroční trhy. Hlavní ulice je Masarykova také Brněnská zvaná, Horní a Dolní, ulice Německá. Sídlili v ní dříve němečtí osídlenci, Prodač, u Rybníka, náměstí s parčíkem „U školy", ulice Křepická, Za hospodou, Na Rajčuly, (z něm. Reitschule) a u mlýna. To jsou zhruba části Vel. Neňučic.

Velkostatek: V prostředí obce byl zámek, nyní škola a hosp. budovy. Velkostatek byl vždy vředem cizáků na českém těle. Patří k němu dvůr v obci, pak Zeleňák, Bouřky a Nová Ves se spoustou úrodných polí. Za stara to bylo sídlo germanisace, po válce spekulace. Každý nadřel na pracujícím lidu těžké peníze a pak odcházel. Nyní je to státní statek.

Správa obce 1951.: Se starosty jsme se bez pláče rozloučili a máme nyní předsedy místního národního výboru. Je jím Julius Smetana, člen Kom. strany čsl. Je zaměstnán u čsl. stát. statků jako zedník. Zemědělské záležitosti vede Jan Ježek, hospodářské Josef Klimeš, soc. a zdravotní Jan Flodr, technické a stavební Xaver Abdrašit, finanční Emanuel Kovář a členem rady je též Tomáš Matá. Kancelář vede Josef Šotnar.

1952.

Počasí zjara

Tento rok po stránce polnohospodářské byl v první polovině dobrý. Leden byl mírný a polní práce se v něm dokončily. V předjaří napadl sníh, ale to již byly ječmeny a většina jařin zaseta. Urazy vzklíčenému obilí neuškodily. V dubnu byly osevy dokončeny. Vláhy bylo dostatek, plevel velmi bujela. Zmrzlí mužové přešly bez úrazu. Teploměr se blížil nule, ale níže nešel. Avšak Katastrofa se dostavila až v noci z 21. na 22. května, kdy teploměr klesl až na -7°C. Účinky mrazu byly v různých tratích rozdílné. V Dlouhém poli byly kukuřice poškozeny na 20%. V Pimtech, na Honech, v Židech a v údolích pomrzly okurky a vinice na 100%, kukuřice na 60%. Někdo kultůry ihned zavral a nasel jiné. Kdo tak učinil, byl v tom dobře. Namrzlá kukuřice vyhnala mnoho odnoží, až i 5, byla nižší a dosti jalové. Úroda z podsazovaných okurků je prostřední. Trať Hodinky, Černá pole, Rakouské byly poškozeny rozdílně. Vinice se do měsíce opět zazelenaly, ale bez hroznů. V tratích na kopcích a proti větru réza nezmrzla, hlavně v Kyperkách a Kolíbkách. Násada byla slabá, za to dodávky 7 vagonů byly rozepsány ještě před mrazy.

Obilí sype slušně a dodávka stanovená na 32 vagony splněna. Veškera pole byla řádně obdělána a plevel se vyskytuje jen ojediněle. Rybník jako jindy byl zjara pod vodou a má

slabší úrodu. Mnoho se hovořilo zjára o jeho obnově a byly podniknuty za tím účelem i určité kroky. Až se voda ztratila utichly i řeči.

Požár:

Ve žních zapálily nestřežené děti zadní stavení Jindřicha Richtra v Křepické ulici. Požár byl uhašen velmi rychle díky alarmu místní sirenou na staré škole a díky dostatku vody z hydrantů u vodovodu.

Autorita MNV se během roku upevnila. Zjára byl úřadu MNV přidělen tajemník Ant. Vozdecký, rodem ze Šitbořic.

JZD

JZD v obci není a přípravný výbor občas na obzoru „plachtí". Špatně působí dětské neduhy okolních JZD a pak blahobyt menších a středních zemědělců. Nevede se jim špatně. Produktů je dosti a odbyt na ně více než dobrý. Ceny uspokojivé. Každý si své obdělá sám a je „svým pánem". U větších zemědělců je nedostatek pracovních sil.

Ulácení:

Traktory vyvezou do kopců hnůj. Citelný nedostatek strojů pociťují větší zemědělci. Samovazy vykoupil stát, mlátící garnitury shořely v Lidovém domě při osvobozovacích bojích. Letos pracuje 12 mlatiček a obilí má býti do 25. srpna vymlaceno a předepsaná dodávka splněna.

Úprava silnice:

V zimě byla upravena silnice u kina ke Křepicím. Dům čís. 127. byl rozbourán a rozšiřována vozovka. Ulice po menší úpravě působí příjemným vzhledem.

Kontrola kultur a ploch:

V březnu se provádělo na obci kontrola všech kultur. Soukromý sektor neměl zalajených ploch. U stát. velkostatku bylo objeveno 38 ha, sousední obce také správně nehlásily výměru svých polí na našem katastru. Touto kontrolou byl zaveden na čas pořádek.

Zásobování a dodávky:

Dosti neklidu způsobilo v obci vedení nařízení o samozásobitelích. Kdo má nad 50 arů, je považován za samozásobitele. Také více samostatných rodin na papíře bylo sloučeno pod jednu správu a stalj se z nich samozásobitelé. 1kg volného chleba se prodává za 16 Kčs, na lístky za 8 Kčs. Volná mouka se dosud nakupovala jen v Brně, nyní již i v Hustopečích.

Celková nálada v obci je stísněná. Jeden nevěří druhému a ze funkcionářů lidové správy vidí občané vyzvědače nebo své nepřátele. Není závidění hodné býti dnes v čele obce.

Dodávky obilí byly vymáhány lhostejně. Mnozí se zřekli samozásobitelské dávky, zvláště když bílí requisičními orgány ubezpečeni, že dostanou potravinové lístky. Vedoucí nic a většina od Nového roku musila vše kupovati na volném trhu za vyšší ceny. I bylo v rodinách i dosti nedostatku. Kupovaly ty rodiny, které jinak prodávaly.

Žně:

Žně proběhly klidně za příznivého počasí. Obilí včas svezeno do stodol. Na hřišti pracovali tři

mlátící garnitury. V obci bylo 12 mlátících souprav více i méně výkonných, které vymlatily všechno obilí v obci a ve stanovené lhůtě, t.j. do 25. srpna. Do tohoto dne splněny také všechny povinné dodávky obilí, takže obec byla na okrese mezi prvními. Velkou zásluhu o včasné splnění dodávek měl tajemník Ant. Vozdecký a mimo jiných funkcionaři obecní samosprávy - jako Xaver Abdrašil, Tomáš Mata, Jan Flodr a j.

Okopaniny také sklizeny včas. Prochu řečí a starosti způsobila řepa státních statků, ale nakonec i ta se dostala šťastně na váhu. Dodávka brambor, sena, slámy a kukuřice splněna na 100%.

Počasí na podzim bylo deštivé, studené a blátivé a plně nepříznivé zemědělským pracím. Z teplomilných rostlin pěstovaly státní statky u Nové Vsi tabák s velkým úspěchem. Paprika na Zeleňáku se nepovedla pro sucho a nedostatečné ošetření.

Neštěstí: Dne 23. října byla ve večerních hodinách při procházce usmrcena osobním autem u domu Antonína Vácharika Marie Friedlová, narozená 9. III. 1934. Zároveň byl těžce raněn její milý Josef Růžička. Měli těsně před svatbou.

V době posledních 10 let je to již šestý případ smrti na státní silnici směrem k Hustopečím: Straka Antonín, Leopold Hotový, Karlíček Samson, Friedlová Marie a 2 přespolní.

Klasifikace dobytka: Na podzim byl v obci klassifikován hovězí dobytek za účelem zvelebení chovu a zvýšení produkce

mléka. Brak se vyřádí a mezery se doplní. Také Hosp. družstvo Hustopeče zřídilo během roku dokrmovací stanici v mlýských stájích. Dokrmuje na 100 kusů hovězího dobytka.

Školství: Místní školství trpí častou fluktuací sboru učitelského. Ředitel nár. školy Alfons Melichárek odešel do pense, učitel Jan Měřinský rozvázal poměr se školským odborem a pracuje u vodovodu, učitel J. Novák ze střední školy utrpěl nervovou poruchu a léčí se na psychiatrické klinice. Také nemoci řádí mezi učitelstvem

Zeměď. pojištění: Okresní nemocenská pojišťovna počíná vymáhati zemědělské pojištění. Nedoplatky jdou do desítek tisíc. Dosti dlouho bylo ticho, až konečně bylo kousnuto do kyselého.

Pokuty: Několik zemědělců mělo zatajenou půdu ve větší výměře než 1 ha. Vysoké prvotní pokuty byly celkem sníženy, ale musí býti proplaceny, také byly odpykány vězením až 6 neděl.

Vinoberaní: Vinoberaní bylo letos, jak již v předu uvedeno, velmi skrovné. Kádě s hrozny vidět nebylo. Dodávky byly přepracovány a nově upraveny. Málokdo má trošku vína a to ještě podřadné jakosti. Nebyl letos vinařský rok.

Zima: Zato zima si pospíšila. První sníh poletoval

kolem Martina. Opravdu počalo sněžit kolem 2. prosince. Také Mráz 5° se dostavil.

Nejstarší občan: Dne 28. listopadu zemřel nejstarší občan němčický Jan Duchoň, narozený roku 1858. Užil dlouhého, plodného i dobrého života na této planetě.

Výstava ruské knihy: V listopadě pořádala střední škola výstavu ruské knihy v radnici. Tato práce by zasloužila více podpory z kruhů občanstva.

Domácí porážky: Zima se udržela i přes vánoce. Mírně mrzlo i sněžilo. Ideální doba pro domácí porážky vepřů, jichž v zimním období provedeno v obci 356. Žádný zemědělec však nad 7 ha nezabíjel pro nesplnění dodávek. Dělníci a drobní zemědělci poraželi i dvakrát. Střední zemědělci jsou rozladěni a skrytě i veřejně reptají: „Čím více práce a dodávek, tím méně jídla." Naproti tomu drobní zemědělci jsou celkem spokojeni.

1953.

Situace: Koncem roku 1952 a počátkem letošního roku vyvinul tajemník Aut. Vozdecký a někteří funkcionáři MNV mnoho usilí k náboru nových členů do JZD. Zatím přislíbilo účast 17 osob a to úředníků, učitelé a i drobní zemědělci, členové strany KSČ. Úspěch to rozhodně není. Přešlapuje se na místě. Důkazy o prospěšnosti nejsou pádné a přesvědčování není opravdové. Špatně působí na nábor členů neúspěchy okolních Jednotzemědělských družstev.

Kulaci: V únoru byla obec rozrušena vyhlášením některých občanů vesnickými boháči čili kulaky. Jsou to: Robert Grolig, hostinství a zaměstnanec uhelných skladů, Eliáš Josef, kovář, Samsan Jakub, rolník, Vincenc Urbánek, rolník a František Růžička, rolník. Hlášení působilo na většinu obyvatelstva tísnivě a vzbuzovalo velkou nedůvěru. Kdo četl spis „Rozrušená země" od Šolochova, věděl, že kulaky nic dobrého nečeká. Rozšiřovala se také pověsť, že je to prvá serie a další vyhlášení kulaků přijde později. Ze jmenovaných opravdovým kulakem není žádný, jsou to řemeslník, střední a menší zemědělec.

Úmrtí J.V. Stalina: Dne 5. března vzrušila a překvapila všechny obyvatele zpráva o smrti generalissima J. V. Stalina. Každý byl přesvědčen, že se dožije aspoň sta let. Černé prapory a prapory čsl. a ruské do půl

žerdi byly vyvěšeny na úředních budovách, obrazy J. V. Stalina se smutečním páskem ve výkladech „Jednot." Každý občan byl překvapen jeho celkem náhlou smrtí, jeho byl přesvědčen, že se dožije vysokého věku.

V den pohřbu v pondělí dopoledne byla sbarem KSČ uspořádána v místnostech kina smuteční hrzna. Promluvil o významu J. V. Stalina pro komunismus a socialismus místopředseda NS Č Jan Nevěděl. Delegace pak položila velmi pěkný věnec k pomníku rudoarmějců. Účastníci pak vyslechli projev předsedy vlády s. Antonína Zápotockého a přísahu V. Širokého k rozhlasu.

Tryzny se zúčastnili zaměstnanci státních statků z Bondek, Nové Vsi a Želeňáku, členové KSČ, učitelé byli s mládeží na tryzně ve škole, hasiči v plném počtu, zaměstnanci „Jednot" a úřadů. Účast zemědělců byla nepatrná, dělníci se účastnili smutečních oslav na svých pracovištích.

Každý prostý občan se táže jeden druhého: bude tato smrt mít vliv na běh událostí ve světě? Kdo bude nástupcem J. V. Stalina? Co nás opět čeká v budoucnosti?

Úmrtí Klementa Gottwalda:

Ještě se obec nevzpamatovala z otřesení nad úmrtím generalissima J. V. Stalina, došla pro nás 14. března v 13 hodin rozhlasová zpráva: Zemřel náš prezident Klement

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTEČKO NĚMČICE

Gottwald.

Že zprava došla brzy po smrti gen. J. V. Stalina, působila mezi obyvatelstvem hlubokým dojmem a zavdala příčiny k různým dohadům.

Nový president:

Po slavném pohřbu byl zvolen presidentem republiky československé soudruh Antonín Zápotocký. Všechny tyto velké události byly v obci živě komentovány, ale na běh života neměly vlivu.

Kulaci:

Přede žněmi byl obžalován z různých domělých ~~či skutečných~~ hospodářských provinění a opomenutí kulak František Růžička z čp. 56. Byl okresním lidovým soudem v Hustopečích odsouzen, majetek mu byl konfiskován, žena a syn vypovězeni z obce na dobu 10 let. Byli vystěhováni do Čech do Nových Benátek u Mladé Boleslavi, kde matka a syn pracují, otec je v kamenolomu na nucených pracích jako trestanec.

Uczitím se vnitropolitické poměry konsolidovali a odvolání proti rozsudku bylo vyhověno. Tento byl zrušen a nařízeno nové projednání před lid. soudem v Hustopečích. Voláni noví svědci. Růžičkovi byla část trestu prominuta amnestií a v květnu se má Fr. Růžička i s rodinou navrátit, rovněž majetek mu bude vrácen. Proces měl silnou odezvu u obyvatelstva. Lidé byli roztrpčeni a kritisovali rozsudek pro svoji tvrdost a přísnost. Revisi procesu vzali opět s

uspokojením na vědomí.

Po změně na MNV bylo v zastupitelstvu usneseno podati ONV návrh na zrušení vyhlášky o kulacích. Návrhu ONV vyhověl a celá nemilá záležitost definitivně a pro postižené byla příznivě liquidována.

Odchod tajemníka:

V obci kladli hlavní vinu za kulackou aferu na obecního tajemníka Antonína Vozdeckého, o němž se domnívali, že udáním rodiny Růžičkovi a vyhlášením kulaků v obci chce před úřady maskovat snad svoji nemárodní činnost kdesi v době okupace. Správnost či křivdu v těchto obvinčních snad objasní budoucnost, ale těžko to bude koho zajímat. Jisté je, že tajemníkovi hořela půda pod nohama, ztratil důvěru u nadřízených, složil funkci a odstěhoval se do Ústí nad Labem. Nedá se také popřít, že jeho zdravotní stav byl vážný, trpěl positivní TBC a pro veřejný úřad se proto nehodil.

Po pravdě však musím říci, že po jeho odchodě nastalo v obci uklidnění. Každý se ho bal. Nyní jde život opět pravidelným tokem. Za jeho uřadování vyzela nad každým jakási nejistota.

Nový tajemník:

Novým tajemníkem jmenoval ONV v Hustopečích dosavadního tajemníka MNV v Borkovanech Františka Hrůzu, rodem ze

sousední obce Křepic. Do své funkce se uvedl velmi vhodně svým poměrem k úřadu i k obyvatelstvu.

Abdikace předsedy MNV:

Na jaře se vzdal funkce předsedy MNV Julius Smetana téměř po tříletém udobí. Odůvodňoval to tím, že je zaměstnán jako zedník u ředitelství státních statků v Židlochovicích a za svým povoláním dojíždí na okolní i vzdálenější velkostatky v kraji. Brzy ráno odjíždí, mnohdy se navrací i za více dní. Za takovýchto okolností nemůže dále tak odpovědnou funkci plně a správně zastávat. Proto odchází.

Jan Flodr, předseda MNV:

Novým předsedou MNV na návrh obnovené Národní fronty byl jmenován Jan Flodr, mladší zemědělec z Vel. Němčic.

Měnová reforma:

Ke konci května se houževnatě rojily pověsti o nové měnové reformě. Tyto pověsti byly však komentovány i z nejvyšších míst. V obci ty to pověsti několik málo dní před povedením, vyvracel tajemník Antonín Vozdecký, ale již mu žádný nevěřil. Konečně v sobotu 30. května ohlásil státní rozhlas, že dne 1. června budou se vyměňovati staré peníze a to na osobu 300 Kčs v poměru 1:5 a ostatní v poměru 1:50. Výměnu prováděla místní Kampelička po 3 dny. Vyměnila za 6 milionů starých poněz za 240.000 nových Kčs. Bylo to pro obce V. Němčice a Uherčice.

Reforma působila na mnoho lidí

velmi drasticky. Byli hlavně postižení střadatové, kteří ukládaly vklady do punčochy a ne do ústavu peněžního. Několik občanů neměnilo nic, mnozí jen menší obnosy. Nejvíce úspor měly vdovy a starší obyvatelé. Střadali na potřeb a na náhrobní kámen. Vklady jejich se pohybovaly mezi 10 až 40 tisíci Kčs. Nejvíce měnil Jindřich Trojan, 214.000 Kčs. Několik dělnických rodin mělo úspory kolem 100.000 Kčs na rodinné domky. Vklady na spořitelní knížky byly honorovány 1:5.

Zrušení lístků: Zároveň byly zrušeny všechny potravinové lístky a ceny většinou z volného trhu pětkráte sníženy. Po reformě se jeví u místních obyvatel nedostatek peněz. Obchody jsou plně zásobeny zbožím jakož i masné krámy. Autobusy bývaly přeplněny, po reformě se doprava plynulá a delší spoje jsou slabě obsazeny.

Státní dodávky: V plnění státních dodávek obilí je naše obec v tomto roce první na okrese. Dodávky byly vesměs v celku překročeny. Na 100% nesplnili jen 3 občané a ti opravdu neměli. Ke konci roku „ministři" z Hustopečí očišťovali smlouvy. Co ještě komu chybělo mohl splniti náhradním plněním, t.j. n.př. masa vejci, luštěninou, jetelovým semenem a jak to šlo. Každý má připravenu nějakou domácí porážku a bez splnění dodávek nemůže zabíjet. K vánocům se rozvinula silná akce domácích porážek.

Polní práce: Zjara byly polní práce značně brzděny suchem, v období okapávek zase značnými dešti. Odežní do vánoc dvakráte mírně popršelo, což na osení naprosto nestačí.

Myši Jako obyčejně za suchých let, tak i letos rozmnožily se v nebývalé míře myši a polní hraboši. Ničí osevy ozimin, jetele a luka. V polích je s úspěchem ničí havrani, kavky i ostříži.

Havrani Havrani letos navštívili náš kraj ve velkém počtu. Jsou jich u nás desetitisíce a kromě myší ničí výdatně i osevy ozimin, hlavně pšenice. Část se jich přes den vzdaluje na jich, ale na noc se vracejí do Židlochovské doubravy. Svým krakoráním působí velký ramus.

Zvěř Pro celkem příznivé počasí na jaře a v létě nalíhlo se dostatek zajíců a koroptví. Bažanti v lese byli zjaro postiženi epidemickou úplavicí a mnoho jich uhynulo.

JZD Zřízení a založení JZD po řeči pana presidenta Ant. Zápotockého na hradecku bylo odsunuto zatím na mrtvou kolej. Zakládající členové, jichž bylo kolem 18, ani jeden se nemohli zavázati, že budou osobně v družstvu pracovati. Pro drobné a střední rolníky finanční perspektivy družstva vzhledem k panujícím poměrům jsou málo lákavé a proto od ustavení družstva bylo zatím upuštěno. Také se straně se zdůrazňuje od rozumných členů, že družstvo nebude zakládat ani ten,

či onen, ale sami výkonní zemědělci.

Školství

Obec byla z národní a střední školy zrušena jak zrušená osmiletka dle nových celostátních zákonů a podle vzoru v SSSR. Současný ředitel Em. Kovář odvolán za učitele a na osmiletku do Vel. Pavlovic a na jeho místo jmenován ředitelem s. Josef Babáček, učitel z Popic. Na škole vládne klid a práce se daří.

STS Hustopeče

Při podzimních zemědělských pracích velmi obyvatelstvu vypomohla STS Hustopeče, resp. ze Starovic. Svojí kvalitní orbou klubskou jistě přispěje ke zvýšení hektarových výnosů.

1954.

Nový rok počal sluňnou zimou i v lednu dosti sněhu napadlo. Teplota klesla i pod -20° C, všichni zemědělci s obavami hledí jaro vstříc. Obilí na podzim nevzešlo, hrozami přehrabují vše osetí.

Vláda ohlásila nové volby do MNV. Byly vydány dva zákony o složení národních výborů a dány občanům do připomínkového řízení. Je to novinka podle ruského vzoru. Občané tuto novinku vítají se smíšenými pocity, jako všechno nové, dosud u nás nevyzkoušené. Vedoucí strana v obci, strana KSČ čítá tohoto času 27. členů.

První byla schůze MNV se zástupci masových organisací. Bylo to koncem ledna. Velmi agilně agitoval pro účast Xaver Macrašit. Na schůzi bylo kolem 30 zástupců masových organisací a jen 5 členů MNV. Účastníci neúčast zástupců MNV přísně kritisovali a přímo říkali, že tento zjev svědčí o tom, že již nelze očekávati ani parcelaci ani přídělů konfiskátů, nýbrž jen uvědomovací činnost mezi lidem. Někteří tvrdili, že členové MNV boji se veřejné kritiky své dosavádní činnosti. Kritika na schůzi opravdu byla a ostrá.

Dne 11. února byla schůze v obecním hostinci. Přijel řečník z kraje. Mluvil sice dlouho, ale nového nic nového, vše bylo již občanům známo z časopiseckých diskusí. V diskusi po proslovu probráno mnoho námětů a kritisována činnost MNV. Debata však byla věcnější a umírněnější jako na schůzi první

a byla vedena parlamentárním tónem za velmi pěkné účasti.

Dne 23. února vzpomínali v moskevském rozhlase Rusové na ČSR, na osvobozovací boje a zdůrazňovali, jak je měl náš lid rád. Byli mezi nimi opravdu velmi hodní a srdeční lidé. Srdce však člověku krvácí, když si vzpomene jaké utrpení celému městečku válka přinesla a je mu líto, že se neradujeme s radujícími. Čelo se chmuří a vlhne zrak při vzpomínce na to, co jsme museli zkusit. My budeme také dlouho vzpomínat a ostny válkou nám zasazené časem vytrhneme ze svého srdce a hodíme do propasti zapomnění. Vám ve V. Němčicích bylo kratě ublíženo. Jsme vděčni Rudé armádě za naše osvobození a voláme s celým světem: Již nikdy nechceme válku ale mír!

×

Jaro: Příchod jara byl pomalý, stále mrazy a všeobecná zima. Celkový vývoj proti jiným létům se projevil ve 14 denním vegetačním zpožděním. Ve dnech zmrzlých mužů na den sv. Žofie klesly u nás teploty na 0° C, místy uškodily slabší mrazíky na nížinách ořechům.

×

Volby: Na den 16. května byly ohlášeny volby do MNV, ONV a do KNV. Bylo několik rušných a hojně navštívených volebních schůzí. Do kraje byla obnovenou NF kandidována Božena Havlíková dělnice ze Starovic. Bydlela určitou

dolen ve Vel. Němčicích. Obdržela okrouhle 300 hlasů pro a 600 hlasů proti. Jelikož ji volily i Starovice, Křepice a p Pouzdřany tak byla zvolena většinou hlasů.

Kámenem úrazu byla pro voliče úprava hlasovacího lístku. Bylo-li škrknuto jméno kandidáta vodorovně i s příjmením, byl lístek neplatný.

Pro volby do ONV byly ustaveny obvody dva. V obvodě čís. 8 kandidoval soudruh Julius Smetana, v obvodě čís. 9 kandidoval za Čs. červený kříž František Zach, který prošel velkou většinou hlasů, Julius Smetana nebyl zvolen. V nové volbě byl zvolen František Šeda čís. 91.

Do MNV bylo 14 obvodů. Hlasování bylo velmi rozdílné. Kandidáty po jednom v každém obvodě navrhovala obnovená Národní fronta. Tato však u nás nefunguje, proto kandidáty navrhovali předseda strany KSČ Rudolf Valerián a předseda MNV Jan Flodr. Masové organisace podaly také své návrhy. Za Sokola byl kandidován ve 3. obvodě Vít. List, v 7. obvodě za Radu žen Marie Listová. Oba tito kandidáti však nebyli zvoleni. Svaz českosl. sov. přátelství kandidoval Xavera Abdrašila a Tomáše Mrkvicu. Za požárníky byl navržen František Šabata a Frant. Mrkvica čp. 400. Za ROH kandidoval Ladislav Zouhar, za bezpartijní Alois Lang a Bedřich Krišpín.

Přehled výsledku prvních voleb vysvítne z následující přehledné tabulky.

Přehled voleb do MNV:

Obv.	Jméno a příjmení		Hlasy pro	Hlasy proti	Výsledek hlasování	Zvolen a nebo kandid. za:
1	Šabata	Frant.	65	13	zvolen	požárníky
2	Flodr J	Jan	55	18	-"-	KSČ
3	List	Vít	31	36	nezvolen	Sokol
4	Ježek	Jan	36	35	zvolen	KSČ
5	Mata	Tomáš	41	36	-"-	zemědělce
6	Zouhar	Ladislav	37	27	-"-	ROH
7	Listová	Marie	30	36	nezvolena	Rada žen
8	Mrkvica	František	41	26	zvolen	požárníci
9	Pechor	Jan	36	32	-"-	zemědělec
10	Krišpín	Bedřich	52	18	-"-	bezpartij.
11	Abdrašit	Xaver	37	30	-"-	SČSP
12	Mrkvica	Tomáš	45	24	-"-	-"-
13	Lounek	Jan	20	33	nezvolen	KSČ
14	Lang	Alois	70	25	zvolen	bezpartij

Každý obvod měl svoji obvodní komisi s předsedou, místopředsedou, tajemníkem a členem. V obci byla Místní volební komise s předsedou Alfons. Uelichárkem, která celou akci a schůze řídila. Volby řídila okrsková volební komise s předsedou Josefem Šotnarem. Pro volby do ONV v 8. obvodě byl předsedou Ant. Hrdlička, v 9. obvodě učitel Josef Hruška.

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKA VELKÉ NEMČICE

Poněvadž všichni navržení kandidáti nepřijali, konány přípravy na opravné volby. Dne 22. května byla schůze voličů 8. okrsku pro volby do ONV a 3. 7. a 13 obvodu pro volby do MNV. Za okres se jí účastil Vítězslav Horák a Jan Marek a nějaký posluchač politické školy z Brna za kraj a poslanci lidové strany Jar. Leuchtmann z Tikovic, Emil Vojanec z Blanska a Jan Niederle z Hor. Heršpic.

Vyslechli mnoho dotazů, mluvili pěkně o vnitřní i zahraniční situaci a zvláště odsoudili zahraniční intervenci. Také nastínili plán zemědělské velkovýroby do budoucna.

Doplňovací volby se konají 30. května 1954. Hladce zvolení: v 3. obvodě Karel Klimus, střední zemědělec z čís. 36., v 7. obvodě List Vít, zahradník a v 13. obvodě Josef Šotnar.

V první schůzi nového MNV byl zvolen předsedou opět dosavadní předseda Jan Flodr, tajemníkem na přechodnou dobu Josef Šotnar, poněvadž dosavadní tajemník v naší obci nekandidoval a jako náčelník MNV podle nového zákona nemůže být zvolen tajemníkem. Náměstkem předsedy zvolen Karel Klimus, radními František Šabata a Jan Ježek. Předsedou finanční komise zvolen Bedřich Heršpic a předsedou zemědělské komise Tomáš Mrkvica. Technické práce vede Xaver Abdrašit;

Josef Šotnar se funkce v MNV vzdal a doplň. volby se konají 22. prosince. Kandidátem je Františ Hrůza, který byl zvolen téměř jednomyslně. Zároveň opět zvolen tajemníkem MNV. Tímto aktem byly zakončeny obecní volby ve Vel. Němčicích.

Předseda MNV Jan Flodr z Vel. Němčic.

Dodávky: Dodávky obilí nesly takovým tempem jako v roce minulém. Přede žněmi provádělí zahraniční činitelé letákovou akci. Shazovali z letadel nebo balonky vysílali k nám letáky označené čísly 10 a 16, ve kterých ponoukali rolníky k

neplnění předepsaných dodávek. Úřady se zprvu snad domnívaly, že zemědělci uposlechli výzvy ze zahraničí. Ale nebylo tomu tak. U nás byla neúroda zaviněná delším suchem zjara. Deště kolem Medharda, t.j. 9. června se nedostavily. Každý již ví, že bude neúroda. První deště došly 12. července a to bylo pozdě. Obilí zaschlo a nevyvíjelo se úspěšně. Dodávky obilovin byly splněny přece na 80%, brambory na 100%. Úroda řepy byla dobrá a řepné řízky se odvážely z váhy u Boudek téměř až do vánoc.

×

Setí. Setí ozimin šlo téměř normálně. Nebylo vyhrabáno od havranů jako minulý rok. Ani havranů tolik nepřiletělo a nezdržovali se zde jako jiná léta.

×

Pechor ✝ V listopadu se zabil na motorce člen MNV Jan Pechor nešťastnou náhodou. Čest budiž jeho památce a země mu budiž lehkou!

×

Volby do NS Dne 29. listopadu se konaly volby do NS. Jako kandidát byl stranou KSČ doporučen Josef Gemrot, generální tajemník lidové strany čsl. v Praze, rodem z ostravska, důlní zámečník. Podle hlášení byl churav a nemohl se voličům představiti. Byl u nás volen všemi hlasy proti 7. V tisku jsme četli, že byl zvolen místopředsedou mandátové komise NS. Slíbil, že až se uzdraví, navštíví nás.

Po celý rok se upravoval dům čp. 97, zvaný „Breshaus" na zdravotní středisko, které bude otevřeno počátkem příštího roku.

x

V celé republice a i v celém vyšehradním světě se mluví o Moskevské mírové konferenci. V městech se pořádají velké manifestace proti opětnému zřízení Wehrmachtu. V naší obci zatím žádné samostatné akce nejsou, občané dějí událostí sledují v denním tisku.

x

Z hodnocení splněných dodávek na r. 1954.

Vaše obec v celku měla předpis sečtlo zemědělských produktů a splnila je jak ukáže další přehledná tabulka na str. 145. Stalo se tak zásluhou dobrých dodavatelů a také následkem dobré agitace některých členů MNV.

V celku se naše obec umístila mezi prostřními obcemi v dodávkách zemědělských produktů na okrese hustopečském, což se také projevilo, že ONV v Hustopečích vybral z naší obce dodavatele zem. produktů Antonína Straku a poslal jej na den družstevníků do Prahy.

Dodávky v roce 1954.

Produkt	Předpis	Splněno	Nesplněno
Maso vepřové	52.767 kg	50.950 kg	1.817 kg
Maso hovězí	59.979 kg	61.250 kg	
Mléko	313.051 l	299.950 l	13.103 l
Vejce	229.092 ks	240.740 ks	
Obilí	34 vagonů	26 vag. = 71%	8 vagonů
Brambory	100%		

1955

Rok počal kolísavou zimou. Dne 13. ledna se otvíralo v obci Zdravotní středisko, velký a významný to dar státu našemu i okolnímu obyvatelstvu.

V pondělí 17. ledna přihnala se o východu bouře s blýskáním a lijavcem. Postupovala k západu a blesk přerušil i vedení elektrického proudu.

Dne 18. ledna konala se v obecním hostinci schůze obyvatel proti remilitarisaci západního Německa.

Silnice. Občané věnovali honební peníze na opravu obecních silnic v obci. Denně vozí 2 nákladní auta nebo traktory štěrk po obci. Občané z okolí v ulicích jej sami rozhazují. Brigádníci dostávají 20 Kčs denně za kopání štěrku na Železkách. Při práci je dosti zima a náledí. Občané podávají brigádníkům a šoférům osvěžení v teplých nápojích. Z honebních peněz se věnovalo na opravu silnice 6000 Kčs a z živelního pojištění, jež pojišťovna vyplatila za škody způsobené krupobitím přede žněmi v r. 1954 hlavně na Podsedcích a na okraji Dlouhých polí 3000 Kčs.

Oslavy: K x. výročí osvobození od německých fašistů zavozovali se občané ke zvýšeným dodávkám. Chodili dvojice povětšině členů MNV a dávali k podpisu blankety se závazky v obci Vel. Němčice.

K oslavě byla obec uvedena do pořádku. Domy opraveny, ulice vyčištěny i umeteny, jámy zarovnány.

Od státní silnice k Zdravotnímu středisku byla vybudována hlavně svépomocí občanů nová spojka.

Ostatky: Ostatky se slavily jako každoročně. Kapelu řídil ředitel školy Josef Babáček. Byli to samí místní chlapci a pěkně jim to šlo. Bylo jich časem i 9.

Mlýn: V obci je mlýn, bývalý majetek Rakušanky Hildy Kitzlerové. Je na něm napácháno mnoho a mnoho škody, což nesvědčí o svědomitosti nár. správcu, nýbrž o opaku. Ve mlýně se již jen na malé straně šrotuje. Ostatek užívá Hospodářské družstvo v Hustopečích. Má zde sklady vykoupeného obilí, brambory, šroty a otruby na příděl. V hospodářských budovách jsou stáje, v nichž se dokrmuje hovězí dobytek. Družstvo je pro obec velmi prospěšné, poněvadž v místě přebírá dodávky, vydává přídělová krmiva i setové obilí. Spravcem je t. č. zdejší občan Jan Ježek.

Mat. škola: Jedná se o zřízení mateřské školy o 1. září a dětského útulku ihned. Celá věc naráží na potíže všeobecně hygienického rázu. Rada žen se této otázce velmi věnuje a chce způsobit svými intervencemi nápravu. Zřízení mateřské školy se zatím neuzkutečnilo, ale zemědělský útulek byl zřízen. Školský odbor platí pěstounku, pomocnici vydržují maminky sami. Útulek navštěvuje 56 dětí.

Proti zřízení mateřské školy se staví zdravotní úřady, poněvadž v místnostech školy zatím ještě bydí Jan Nevěděl, který trpí aktivní Tbc a zatím nechce místnosti uvolniti.

Hřiště: V březnu se počalo s výstavou hřiště v panské zahradě u řeky Svratky. Plán se rozvíjel velmi utěšeně, dokud se nedostavily velké jarní povodně. Zdá se, že hřiště by bylo vždy při povodni zatopeno a zaneseno blátem i pískem. Přesto má stavba býti do konce roku provedena.

Kulturní dům: Kulturní dům má býti zbudován v zámku adaptací konírcu. Přehlížela terén komise OMV, MNV a planovatelů z Brna. Okres přislíbil podporu a státní statky chtějí protestovat. Válada pro stavbu je, ovšem při realisaci podniku bude mnoho práce a musí se počítati s brigádami spoluobčanů, jinak adaptace nebude povolena.

Zatím se vynořilo jiné řešení. Státní statky do 2 let opustí Velké Němčice, konírny se odstraní a obec získá velmi mnoho na vzhledu.

Jaro: Zima trvala do 22. března. První jarní den měl teplotu −2°C. Pak se oteplilo na +10°C, což ale netrvalo dlouho. Pravé jaro počalo 1. května. Zemědělské práce se opozdily téměř o měsíc. V předjaří byly 2 bouřky. Jedna v lednu a druhá počátkem března. Ale jaro nešlo a nešlo.

Žně. Žně počaly 26. července a trvaly do 15. září. Bylo deštivo. Obilí porostlo, mnohokráte se obracelo a převazovalo. Chladno bylo po celý rok, žádná letní parna, žádné žňové dny.

Krádež: V neděli 27. dubna ráno zjistil pokladník MNV Josef Šotnar, že obecní ohnivzdorná pokladna je otevřena a z ní odcizeno 12.000 Kčs. Kromě toho zpronevěřil ještě obecní tajemník ca 7.000 Kčs tím, že nenalepoval na dobytčí pasy 4 Kčs a 2 Kčs kolky. Bylo mnoho vyšetřování, nevyšetřilo se nic. Hadá se asi pravděpodobně, důkazů však zatím není. Tajemník H. byl odměněn lid. soudem 2 lety vězení, měl však štěstí, trest spadl do amnestie.

1. máj: První máj byl oslaven společně v Hustopečích. Bylo to tentokráte v neděli. Odpoledne u radnice ročník nar. 1936 pořádal zdařilou lidovou veselici. Bylo krásné počasí.

X. výročí: Na paměť 10. výročí osvobození od německé fašistické nadvlády bylo uspořádáno v neděli slavnostní plenum MNV na radnici. Slavnostní proslov přednesl předseda MNV Jan Flodr a kulturní vložky uspořádali žáci střední školy. Obec byla důstojně upravena.

Místní obyvatelstvo pracovalo pilně na poli, svátek, drželo jen pár jednotlivců. Polní práce t.č. jsou opožděné. Prapory byly vyzdobeny úřední budovy. Funkcionáři masových organisací se účastnili oslav korporativně v Hustopečích, kde byl průvod a slavnostní proslov.

U.V.V. ze své slavnostní schůze plena MNV dne 8. května 1955 poslal srdečný dopis dělníkům ve Francii a milým vojínům Rudé armády.

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTECKÁ VELKÉ NEMČICE

kteří slavně bojovali za osvobození naší obce v pamětném a historickém roce 1945.

Dopis dělníkům ve Francii zní:

Velké Němčice dne 8. května 1955.

Milí dělníci ve Francii!

Při příležitosti 10. výročí osvobození naší vlasti vzpomínáme na slavné osvoboditele, vojáky RA, kteří slavně, neochvějně a tvrdě bojovali na půdě naší vlasti za osvobození proti německému fašismu.

Nezapomeneme nikdy na smutnou dobu, kdy naše vlast byla okupována hitlerovským fašismem. Vzdáváme hold a dík všem mrtvým bojovníkům za mír, příslušníkům RA i ostatním jejich spojencům, kteří položili svůj život na oltář naší vlasti, nebo kteří dále s houževnatou vytrvalostí bojují za svobodu své vlasti ve Francii. Přejeme všem těmto bojovníkům za mír, aby tento pozdravný dopis byl pro Vás posilou a potěšením, vírou a nadějí ve vítězství dělnické třídy ve Vaší zemi.

Socialismus a svoboda je Vaším stálým cílem a programem a náš národ jest s Vámi stále spojen a přeje Vám ve Vašem boji o samostatnost a svobodu mnoho zdaru a úspěchu.

Srdečný a upřímný pozdrav Vám zasílají

zástupci obce Velké Němčice, okres Hustopeče, za všechny přítomné při oslavě

Dne vítězství.

Rudé Armádě byl zaslán tento dopis:

Velké Němčice dne 8. května 1955.

Milým vojínům R A!

Při příležitosti 10. výročí osvobození naší vlasti vzpomínáme na osvoboditele naší vlasti, vojáky Rudé armády, kteří slavně, nevchýlně a tvrdě bojovali na půdě naší vlasti za osvobození proti německým fašistům.

Nezapomeneme nikdy na smutnou dobu našich dějin, na dobu Mnichova, kdy naše vlast byla okupována německým hitlerovským fašismem. Dnes jsme vzpomněli na silné, osmahlé a prosté vojáky RA, kteří jako hrdinové přinášeli svobodu z východu do naší vlasti. Vzpomínáme na krásný den 9. květen, kdy v ranní hodinu rozléhaly salvy z pušek a samopalů, oznamující Den vítězství. Vojáci projevovali střelbou svou radost nad vítězstvím proti fašismu.

Při dnešním dnu také vzpomínáme na řady těch vojáků, kteří se již nikdy nevrátili do své vlasti ke svým rodinám. Vzdáváme dík a poctu všem mrtvým vojákům RA, kteří vedli tento hitlerovský boj proti nepřátelům tábora míru.

Přejeme Vám, abyste dále budovali socialismus ve své zemi ve šlépějích vašich zakladatelů V. I. Lenina a Jos. v. Stalina. Přejeme vám ve Vašem budování mnoho zdaru a úspěchu.

Zástupci obce Velké Němčice, okres Hustopeče za všechny přítomné při oslově Dne vítězství.

Pro obyvatelstvo obce byla uspořádána oslave v místnostech kina, kde výstižně promluvil ředitel J. Baráček ze stř. školy.

Světové události: Tohoto jara se konala v Ženevě konference 4 šéfů světových mocností. Byla to světodějná událost a zda se, že touto konferencí počne nová éra v dějinách. Nesla se touhou po trvalém míru, kde zástupci SSSR jasně ukázali, že si přejí mír a řekli to do očí celému světu. I u nás nebylo snad občana, který by nebyl očekával positivní výsledky konference a každý byl, zvědav, zda se tam bude mluvit i o nás. Jistě, že i o nás se mluvilo. Lidem se u srdce ulevilo, když se z rozhlasu i tisku dovídali, že nebezpečí nové strašné války se vzdaluje a všechny národy a hlavně jejich lid si přeje trvalý mír.

Úroda: Letošní úroda na polích byla pěkná. Vláhy byl nadbytek. Pšenice krásně vyrostly, rovněž tak žita i ječmeny. Také prosa setá později byla pěkná. Obilí dobře sypalo, ale některé bylo porostlé.

Miksomatosa: V létě řádila nemoc králíků myksomatosa, na kterou vyhynuli všichni divocí králíci a domácích přes polovice. Nemoc přišla z Francie, kde ji jeden lékař pokusně naočkoval proti divokým králíkům a dostala se až k nám.

Vinobraní: Vinobraní počalo všeobecně 27. října, kdy

Vinařské závody z Vel. Pavlovic upozornily každého vinaře zvlášť, aby dodávku hroznů tohoto dne dovezl do sběrny k výkupu. Modré hrozny mají sladkost, jakou mívají normalně koncem srpna. Světlé hrozny jsou vesměs nedozrálé. Měří 16° sladkosti na Klost. váze. Trochu lepší jsou hybridy zvané Charvát. Vinicím velmi uškodila srpnová peronospora. Listé spálené a některé druhy hroznů hnijí. Vinaři měli mnoho práce o žních – až třikráte více než normálně. Nevěděli kam dříve a tak na konec vinice na to doplatila a obilí ovšem také zachraněno nebylo. K tomu v Kolibkách, Kypercích, Curnách a přilehlých tratích padaly kroupy, které poškodily velmi citelně vinorodou trať. A tak si vinaři říkají: Letos ne, snad na rok! V nížepoložených tratích a i v Židech dostavil se v květnu silný mráz. Obilí již bylo značně povyrostlé a tam, kde ve vinicích byl klid, vše zmrzlo. U hrázdy vedle obilí byly hlavy révy zmrzlé na skladě se zelenaly; Na příklad v údolích v Korčicích, Curnách a Židech úplně pomrzla réva i ořechy až do výše 15 m. Tam totiž té osudné noci nefoukl ani větérek a řádil mráz.

Vojáci: Koncem října vrátili se z vojenské činné služby mladí muži. Všichni mají zdraví vzhed a vidět, že „na vojně" není zle. Noví za službu nastoupili v různých místech v naší vlasti.

Státní statky: Státní statky vyklidily konírny u střední školy a kanceláře nastěhovaly do dvora při státní silnici. Na dvoře Zeleňáku vystavěly moderní kravín, na Boudkách vybudovaly pro krávy novou porodnici a rozestavěly velký kravín.

Pracovních sil mají dostatek. Jsou zde chlapci a dívky z Lovců u Zlatých Moravců na Slovensku. Mají své gazdy, svoji kuchyni i ubikace.

Zde nejlépe vidíme vyrovnání sociálních rozdílů mezi předmnichovskou republikou a dneškem. Dříve patřívali sezoní dělníci mezi nejubožější lid v obci. Dnes si žijí velmi slušně a ani v oděvu se již neliší od místních občanů. Mnohé již ani dle řeči nerozeznáš od okolí. Tak se již u nás vyrovnaly k prospěchu pracujících i ty nejkřikleavější sociální rozdíly.

Státní statky měly bohatou úrodu, 30 q po ha, a poprvé sklízely obilními kombajny pšenici ve vyšších polohách u Nové Vsi a u Zeleňáka. Polehlé obilí sekly samovazem a velkou nivu směsky u Boudek sekli brigádníci vajáci. Bydleli v sále na radnici.

Soukromně hospodařící zemědělci sekli většinou kosami, travními sekačkami, soukromými samovazy i samovazem STS. Dělo se tak pro trvalé deště, polehlost obilí a rozmoklou půdu.

Řepa: Řepy je dostatek, zvláště je hojnost okrajků. Píce je vše obecně dostatek.

Zájezd: Koncem října byl návštěvou v Sovětském svazu MNP Ludvík Medek, st. obv. lékař. Byl nadšen,

Stavební ruch: Při silnici ke Křepicím se rodí nová čtvrť rodinných domků „Zádvorník".

Regulace: Na podzim vodohospodářská správa přikročila k vodoprávnímu řízení s majiteli pozemků malé Zahrady u řeky Svratky mezi zadním mostem a prodačskými zahradami. Hodlají provádět úpravu toku v tomto velkém oblouku je již koncem listopadu prace zahájena.

Povodně: V zimě a na jaře se rozvodnila řeka Svratka. Zatopila část lesa, pole Králůvky a Suché louky, Obecníky a Place. Na poli Rybník zůstala letos trvale po celý rok. Zemědělci utrpěli velké ztráty na úrodě. Vznikla tím slušná narodohospodářská škoda.

1956.

Počátek nového roku byl bezvýrazný. Spíše teplo než zima a zemědělci již plánovali, že koncem února vyrazí k jarnímu setí do polí. Horali vejší již i dokonce půdu smykovali. Avšak koncem ledna zima přituhla. Teploměr ukazoval až 30°C a místy snad i více. Několik dnů uhodily holomrazy a až po velkých mrazích napadlo asi 35 cm sněhu. Jako obyčejně byly závěje silnice, hlavní se prohazovaly a sníh se odklízel.

Vymrzly velmi citelně, snad až 80%, ozimné pšenice, takže se na jaře po vločení sely znovu, nebo se aspoň jarkou zlepšovaly na skladě a u brázd. Žito přestálo mrazy v celku obstojně.

Starší vinice promrzly do cela, mladé se jakž takž drží. Z vlašských ořechů na jaře nevyrašilo 70%, lepší druhy broskví spí, rovněž silně jsou poškozeny meruňky a peckovité ovoce vesměs.

MNV
Život

V předjaří největší ruch býval denně na MNV.

Vyčišťovaly se smetovy, žádalo se o povolení porážky vepře, plnily se zbytky dodávek. Kancelář MNV bývala denně plný občanů a jeho zaměstnanci měvali plné ruce práce.

Stavba hráze.

Vodohospodářská správa pokračovala úspěšně v budování nové ochranné hráze od předního mosta až na Brodač. Práci prováděl jeden scalper a několik málo dělníků. Do tuhé zimy byla práce hotova a při jarní povodni vykonala své dobré poslání.

Povodeň.

V zimě při odchodu ledů se značně zvedla hladina svratky. Zalily se rybníky a Obecníky. Po druhé stoupla voda opět v dubnu, ale nová ochranná hráze ji nepustila ke škodě. Zato „výpusť" u kříže v Černých polích propustila vodu až na Place (Blatce), Oldcky a do státní reservace vysoké školy zemědělské. Na Obecnících a na Rybníce se její stav ještě zvětšil.

Jarní práce.

Jarní práce se prováděly velmi

OBECNÍ ÚŘAD · NĚMČICE NĚMEČKA VELKÉ

rychle, ale pro vysoký stav vody sadby a vožení chlévské mrvy trvalo do konce května. Velmi vypomohla STS (státní traktorová stanice) středisko Starovice.

Arondace.

Na MNV se dostavili zástupci okresu, státních statků a obce Velkých Němčic. Jednali o arondaci, t.j. zaokrouhlení půdy ve prospěch státních statků. Povíme si o tomto jednání něco, ježto nevíme, jaký bude konečný výsledek. Státní statky převzaly od JZD Nosislav 12 ha na Vívě a obec Vel. Němčice jim postoupí 2,75 ha z Obecnic. Dále jim obec nabízí Dlouhá pole za silnicí, kteréžto pozemky státní statky odmítly a položily požadavek. Dlouhá pole od cesty u Vívy nebo přidružení pozemků u Nové Vsi. Proti požadavkům u Nové Vsi se vehementně postavili zástupci obce předseda MNV Jan Flodr a předseda zemědělské komise Tomáš Mrkvica. Ujednáno nebylo nic.

1. máj

1. máj byl oslaven společně v Hustopečích.

Oslavy

Dne 9. května uplynula doba 11 let osvobození naší obce Rudou armádou. Vzpomenuto bylo této události v místním rozhlase a bylo této události využito k úklidu v obci. Uládež tuto

11. výročí osvobození.

událost oslavila zdařilou lidovou veselicí za pěkného počasí.

Snížení cen.

V jaru bylo provedeno V. snížení cen. Sníženy byly ceny látek, hotových oděvů, obuvi, některých strojů a přístrojů, knih a t.p. Ceny masa sníženy nebyly, jen u sádla kg o 4 Kčs. Rovněž ceny chleba a pečiva zůstaly beze změny, ač lidé v tomto oboru očekávali citelná snížení.

Od 1. prosince 1956 bylo opětovně provedeno snížení maloobchodních cen v průměru od 4- 20%. Je to vlastně odpověď na poměry v Maďarsku a má to být důkaz vzrůstajícího blahobytu u nás. Sníženy byly některé tovary jako na jaře

Vodní nádrž:

Na loučkách při ústí Starovického potoka do řeky Svratky postavila Vodohospodářská správa novou vodní nádrž, která má zabránit zpáchání vodě přítok na Obecníky a Blatce.

Hřiště:

V roce 1956 bylo nákladem MNV a ONV postaveno, vlastně zrekonstruováno nové hřiště a sportovní kabiny pro tělovýchovu v tak zvané panské zahradě u vody. Mnoho hodin tam odpracovali členové brigádnicky a nejvíce se zasloužil člen Karel Jeřábek, jemuž

rada MNV udělí diplom za zásluhy.

Žně:

Žňové práce byly provedeny za normálních okolností, rovněž všechny dodávky byly řádně a v čas splněny v rámci obce.

Řepy: Řepy trpěly od časného jara katastrofální zhoubnou chorobou mšicí makovou a to v takové míře, jaká se již, dle novinářských zpráv, 35 let nevyskytla. Chorobu velmi podporovalo vleklé sucho po celý rok. Výnosy byly někde 10 q po míře a také nic.

Brambory trpěly také suchem, ale výnos byl prostřední.

Vinobraní: Bylo lepší než léta minulá, ale ne takové jako obyčejně bývá. Každý hleděl utržit nějaký haléř za hrozny a doma si nechal podřadnější zboží. Obchod vínem na demijony a litry, který velmi kvetl do nedávna úplně zanikl. Vinařské družstvo „Vinopa" z Vel. Pavlovic platí zvláště nákup hroznů obstojně.

1 kg obyčejných hroznů na výkup	Kčs; nákup	Kčs
1 kg kvalitnějších hroznů na výkup	Kčs; nákup	Kčs.

Požárníci: Požárníci si konečně definitivně (zdá se aspoň) našli svůj stánek ve dvoře stát. statků u kostela.

Koncerty mají místo, mají cenu a v provincii počali s adopsací.

Světové události a poměr obce k nim:

Loni v květnu byla schůze 4 ministerských předsedů v Ženevě. Letos na jaře byli vedoucí státníci z Ruska na návštěvě v Londýně. Tisk nám hlásil, že světový mír je zabezpečen aspoň na 20 let. Všichni jsme byli rádi a říkali jsme si: „Kdyby aspoň."

Letos byly polské bouře v Polsku v létě a v říjnu v Maďarsku.

Mlýn:

Tohoto roku obdržela obec od státu do vlastnictví mlýn. Je to zarpsný dar. Mlýn je od národních správců vyrabován, přestarlé mlýnské zařízení šlo do šrotu a obec dala část mlýna do vlastnictví za skladiště Výkupním závodu Hospodářského družstva v Hustopečích.

1957

Povětrnostní poměry byly velmi proměnlivé.
Zima celkem mírná a jaro počalo předčasně, ale jen zdánlivě. Zima byla až do května a ještě při květu ovocných stromů řádily mrazy, takže na rovinách ovoce pomrzlo.
Meruněk se urodilo hojně, trochu ořechů a karlátek.
Meruňky sběrna platila 5-4-3-2,50 Kčs ale jakosti.
Rovněž třešní a višní byla hojnost. Téměř 50 dní od půl dubna nepršelo, až přišla vichřice s průtrží mračen a krupobitím. Bylo dosti škod, které však byly hrazeny státní pojišťovnou.
Za celý rok padlo celkem srážek 484·3. V době žní 141·3.

Jarní práce: Zahájeny v únoru (8), sítí cukrovky v březnu (28)
Senoseč v květnu.

Žně. Zahájeny 24. července a ukončeny 11. srpna.

Sklizen cukrovky od 30. září do 7. listopadu.

Hřbitov: Od 1. ledna 1957 je hřbitov ve správě obce. Je třeba upravit stromový park vysázením několika stromků.

Volby: Konaly se nové volby, ale odstupující NV

ještě mnohé nedokončil. Není dokončena stavba sportovní kabiny, není provedena adaptace požární zbrojnice, adaptace bytu v budově MNV pro hostinského

Volby do MNV:

Konaly se v celé republice dne 19. května. Byl to velký svátek a také dosti dlouze agitačně připravovaný v celé republice. U nás bylo 17. obvodů. Zvolení byli všichni kandidáti národní fronty.

V 1. obvodě byl zvolen Urhol Vavřín, nar. 1914, školník národní školy a zemědělec z čís 69. Je bezpartijní a též členem rady MNV a předsedou zeměděl. komise

V 2. obvodě zvolen Burýšek Karel, nar. 1934, z čís 24. Je skladníkem Jednoty v Hustopečích, bezpartijní a člen finanční komise.

V 3 obvodě zvolen Grábl Karel z čís 220, nar. 1919, technický úředník, bezpartijní a člen zeměděl. komise

V obvodě 4 Rozek Karel z čís 338, nar. 1936 zahradník, za ČSM, člen zeměděl. komise

V obvodě 5. Valová Marie z čís. 187, okrsková porodní asistentka, nar 1920, bezpartijní, členka rady MNV a členka finanční komise.

V obvodě 6. Kuchař Antonín, z čís. 403, nar 1901 člen KSČ, člen komise kulturní a osvětové.

V obvodě 7: Ježek Jan z čís 347, nar 1896, skladník Výkup. závodu, člen KSČ, tajemník MNV.

V obvodě 8: Nevěděl Jan z čís 288, nar. 1919, hlídač ČSAD v Hustopečích, člen KSČ, člen komise kulturní a osvětové.

V obvodě 9: Smetana Julius, z čís. 272, předseda

závodní rady ROH, člen KSČ, člen komise pro výstavbu.
V obvodě 10: Valerián Rudolf z čís 362, nar 1895, důchodce, člen KSČ, člen komise pro výstavbu.
V obvodě 11: Abdrašit Xover, z čís 283, nar. 1891, zemědělec v důchodě, národnost ruská, člen KSČ, člen rady a předseda komise pro výstavbu.
V obvodě 12: Krišpínová Augusta z čís. 397 nar. 1923 v domácnosti, bezpartijní, členka zeměděl. komise
V obvodě 13: Hnilica Jan z čís. 54, nar. 1928, vedoucí maloobchodu Jednoty, člen KSČ, člen rady a předseda kulturní a osvětové komise.
V obvodě 14: Babáček Josef z čís 105, nar 1922, vedoucí školského odboru ONV, člen KSČ, předseda MNV
V obvodě 15: Böhm Rochus, z čís 278, nar. 1926, tesař, člen komise pro výstavbu.
V obvodě 16: Dvořák Ladislav, z čís 248, nar 1934, obuvník člen KSČ, člen komise kulturní a osvětové.
V obvodě 17: Klíma Jan z čís 25, nar 1904, předseda ZV ROH státního statku Židlochovice, člen KSČ, předseda finanční komise
Dne 23. května sešli se nově zvolení členové MNV k ustavující schůzi a volbě nových funkcionářů za přítomnosti okres. tajemníka Václava Michny.
Zvoleny různé komise a provedeny formality při takových příležitostech obvyklé.
Předsedou MNV zvolen s. Ježek Jan a tajemníkem Nevěděl Jan.
Na konci ustavující schůze se vyvinula velmi čilá a nečekaná diskuze.
Soudruh Klíma jako starší a vážený člen nového

NV dával nově zvolenému tajemníku Janu Nevědělovi poučení a výstrahy. Byla mu projevena voliči i NV velká důvěra. Je třeba, aby nezklamal se honami vlídně zacházel, poněvadž asi je mu známo, že u většiny občanů není oblíbem.

Přihlásila se k diskusi s. Valová Marie, prohlásila, že se s. Nevědělem pracovat nebude a rada žen se rozpadne a konečně odkud bude s. Nevěděl tajemníkem, nedá nikdo dohromady výbor žen.

Do delší diskusi s. Valová prohlásila, že ve dnech těsně před frontou přivedl s. Nevěděl německého důstojníka na Valův dvůr. Přes Valovu zahradu vedly totiž německé obranné zákopy, které se při nočním dešti zaplnily vodou. Nevěděl řekl, že je povinnosti majitele domu opatřit odtok vody. Vala to neučinil a proto sabotuje německé práce. Německý důstojník hrubě zacházel s manželem Valové a bylo nebezpečí, že bude zatčen. Nevěděl o případě nechtěl nic vědět a tvrdil, že u Valů vůbec nebyl. Valová tvrdí, že má svědky, proto předseda Ježek jednání odročuje na příští den 24. května.

Druhý den schůze se sešla a bylo v jednání pokračováno. Dostavili se svědci. Tuto novou schůzi zahájil předseda Ježek. Oznámil, že byla svolána za tím účelem, aby se vyšetřila obvinění snesená proti Janu Nevědělovi, nově zvolenému tajemníku.

Jak známo občanka Valová obvinila včera Nevěděla se spolupráce s němci v době frontových událostí.

Svědek Vala říká: Vodo po nočním dešti dekla přes dvůr. Nevěděl řekl, že sabotují a zavolal německého

důstojníka. Ten se mnou hrubě zacházel. Byli při tom občané Frank, Růžička, Měřínský a Samson. Stalo se tak asi týden před frontou.

Měřínský: Nevěděl tam byl. Do drobnosti si již nepamatuji vím, že se mluvilo o sabotáži. My, kteří jsme byli přítomní vymluvili jsme německému důstojníkovi, že nejde o sabotáž.

Vala na dotaz, proč to neoznámil hned po frontě odpovídá, že neměl to svědomí, aby dělník, dělníkovi škodil. Zda se jednalo se strany Nevěděla o snahu zavděčit se Němcům, nikdo nepotvrzuje.

Ale Nevěděl opět tvrdí, že u Valů nebyl, Měřínský a Vala trvají na tom, že tam byl. Měřínský dokazuje, že tam byl Jan Samson, Růžička Bohumil, Vinklík František, Dvořáčko Josef Horší, Fialo Leopold a Frank Jakub.

Nevěděl hlásí, že se vrátil z Německa 18. února 1945.

Samson Jan potvrzuje, že Nevěděl u Valů byl a uvádí dále Nevědělovi, co spolu dělali. Nevěděl tvrdí, že vše je sehrané komedie proti němu.

Komise se radila a přišla k názoru, že co tvrdí Nevěděl dnes, je v rozporu s tím co říkal včera. Důtomní svědkové jsou věrohodní občané.

Do tom co se stalo, bude ve prospěch obce odvolat Nevěděla z funkce tajemníka a zajistit lepší předpoklady pro úspěšnou práci. Celý MNV byl pro toto řešení. Tajemníkem byl zvolen Ježek Jan a předsedou Babáček Josef. Tím byli dokončeny změny, jež byly nutné v důsledku protestu Valové provésti.

Státní statky: Staví moderní kraviny, porodnice a admist

rativní budovy na Bondkách a mění se úplně z obce odstěhovat do roku 1960. Oběma partnerům toto rozhodnutí velmi prospěje.

Státní návštěva:

Vláda naší republiky a představitelé KSČ, pozvali k návštěvě naší republiky, představitele SSSR, Prvního tajemníka KSSS Nikity Chruščova a předsedy rady ministrů Nikolaje Bulganina.

Bylo oznámeno, že při zpáteční cestě z návštěvy Slovenska projedou přes naši obec. Okresní národní výbor dodal všechny věci potřebné k výzdobě. Transparenty byly vždy jeden v nápise českém a ruském. První uvítací byl u dvora Nová ves, jako na našich hranicích.

Co však bylo bylo platné ráno den před příjezdem volal MNV o pomoc občany k výzdobě obce, ale marně. Práce spočívalo na předsedovi, tajemníkovi a zaměstnanci MNV. Když byla vidět tato neochota z řad občanů, dal vedoucí statku příkaz zaměstnancům, na výzdobě pomoci, kteří tak v celku celou výzdobu provedli. Dokonce, někteří občané hubovali, že se jim před domem dělají jámy na některou žerď.

Okresní národní výbor Židlachovice, nechal ravněž postavit zaměstnanci statku, slavobránu u dvora Bondky.

Dáno školní mládež olemovala státní silnici, aby tak mohla projíždějící představitele pozdravit. Občanů bylo málo a ti kteří šli jen ze zvědavosti, těch bylo opravdu málo. V obci při jejich průjezdu hrálo hudba.

Dvojížděl předseda rady ministrů s. Bulganin v doprovodu předsedy naší vlady Širokého

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKA VELKÉ NEMČICE

Jednotné zeměděl. družstvo:

naše obec má výměru zemědělské půdy ha, z toho státní statek ha

V obci je celkem zemědělských závodů:

0 - 0,50 ha	3,50 - 5,- ha
0,50 - 2 - ha	5,- - 10 - ha
2,- - 3,50 ha	10,- - 15 - ha

Je v naší obci život poněkud jevý, jak léta předchozí. Již předvolebních schůzích byl občanům znám programový plán MNV. Jedním bodem bylo založení J.Z.D. Tento bod zasadil vzrušení do pokojného života naší obce. Všichni očekávali, kdo bude prvním družstevníkem. Doněvadž na našem okrese bylo již téměř v každé obci JZD a nebo podle plánu ONV bylo na pořadu k provedení náboru. Tedy i naše obec přišlo na pořad. Rada MNV se touto záležitostí zabývala na své schůzi 27. června.

Dne 24. července, přijel první agitační 14ti členný kolektiv, se zaměstnanců ONV a okres. výboru KSČ. Při této agitaci pomáhalo 23 občanů naší obce a to členové MNV, KSČ a učitelé.

Agitátoři měli hodně práce. Při návštěvách občanů, jim tito poukazovali na špatné hospodaření sousedních JZD, jako Staravic, Dopic, Donzdřan a jiných. To bylo způsobeno tím, že v těchto obcích bydlí rodáci z naší obce, kteří se tam přestěhovali po druhé světové válce. Tito občané jim však říkali, když nemusíte, tak nevstupujte. Tento agitační kolektiv pracoval od 24.7 - 14.8. Denně navštěvoval zemědělce a přesvědčoval o významu družstevní velkovýroby.

V této době bylo pozváno na ONV k pohovoru 10. zemědělců s větší výměrou u kterých bylo shledáno, že tito dluží

velké množství na dodávkách, daních a národním pojištění. Do skončení těchto pohovorů, které trvaly 14. dnů, nastaly další a to již hlavní agitační dny, které byly v době od 27.8 – 6.9.57.

Celkem bylo do JZD získáno 117 zemědělcí závodů s výměrou 671.93 ha.

Ustavující schůze se konala dne 7.9.57 v sále obecního domu. Této schůze se zúčastnil předseda MNV Bobáček a místopředseda ONV Cízl.

Předsedou na této schůzi byl zvolen Martin Růžička střední zemědělec. Dři ustavující schůzi jím hrálo místní kapela a veselice trvala hodně přes půl noc. Ve dvě hodiny v noci se ohlásila sýréna se svou písní „hoří." V té době někdo zapálil státním statkům nedaleko Bonduk stoh se slamou.

V době náboru do JZD, vstoupily 3 zemědělcí závody ke státním statkům a zaměstnanci předali taktéž všechny půdu nad 0,50 ha. Celkem bylo předáno 12,80 ha.

Soukromě zůstalo hospodařit 94 zemědělcí závodů s výměrou 314.55 ha.

MNV předal všechny půdu, kterou vlastnil k obhospodařování JZD. Mimo to předali ještě půdu přestarlí občané. Největší škoda byla způsobena v době, kdy byly oznámeny, kde budou hony. Všichni kaceli ovocné stromy jak bezhlaví. Staří, mladí všechno se kácelo. Těmto lidem to z počátku nikdo nezakázal. Až byl dán zákaz bylo již škody tolik, že než bude provedena další výsadba uplyne několik let.

Pohřeb presidenta:

Dne 13. listopadu zemřel president ČSR autorem Zápotocký. Ministerstvo vnitra vyhlásilo smutek v celém státě v den jeho pohřbu. V ten den přesně ve 13 hod se rozezněly sýreny, aby tak ohlasily, že nastává chvíle rozloučení. V té době ustaly továrny a veškerá doprava. Auta, vlaky všechno zůstalo stát tam, kde je hvnkání zastihlo.

V naší obci byla vzpomínka ve střední škole.

Beseda s poslancem.

Dne 12. prosince přijel do naší obce poslanec národního shromáždění k besedě. Na tyto besedě se hovořilo, o úpravě obce o zásobení prodejen, o stavbě kulturního domu a kanalisaci.

Úmrtí kronikáře

Dne 12.-12. zemřel kronikář obce Alfons Lulichárek - učitel ve výslužbě. Pro jeho chorobu, která trvalo více než půl roku, kdy byl upoután na lůžko, nezanechal nám žádných poznámek pro kroniku. Se soupisem bylo započato až v březnu 1958, kdy se stal kronikářem Bedřich Knšpín - rodák naší obce.

Hospodaření obce:

Obec má výměru 1.149 ha zeměděl. půdy

Celkem v obci je 402 zeměděl. závody

Počet osob trvale činných v zemědělství 474

Počet skotu 688 ks z toho krav 356

Osevní plocha obilovin 536 ha, cukrovky 93 ha

Dodávka zrnin 2.923, cukrovky 36.977

Na osobu trvale činnou v zemědělství připadá 2,28 ha zem. půdy

Na 100 ha půdy připadá skotu 63,4, dodáno z ha 43,2 kg, mléka 261.9 lt.

Z ha osetí plochy dodáno zrnin 5,4 g

1958.

Dvo špatné počasí, které v celku bylo od počátku roku hrozně proměnlivé, bylo se setím započato až v dubnu, kde ihned navazovala sadba.

Dne 3. května proběhla našim krajem větrná smršť. Naší obcí proběhla ve 14.30 hod. Škody způsobila v ulici Brodačské, kde se 3 domů shodila část krytiny. Je však třeba ještě poznamenat, že ročník 1939 si postavil před budovou MNV máji a tato také při smršti byla ulomena. Dři pádu nebyla žádná škoda.

Celkem spadlo srážek za rok 446.7 mm. Největší množství srážek spadlo v červnu a to 135.6. V době žní 124.3 mm

Jarní práce.

S jarními pracemi bylo započato již v měsíci březnu a to po skončení holomrazů, které byly od 9—20. března

Žně: Byly zahájeny 11. července a to prvně dozrálo žito, ječmen a pšenice. Ukončení žní 30. srpna. Výnos po ha žito 21-g, pš 20-g jč. 19-g

Sklizeň řepy:

Sklizeň krmné bylo zahájena 16. září. Výnos 350-g z ha

Sklizeň cukrovky v říjnu ukončeno v listopadu. Výnos 300 g z ha

Vinobraní.

V letošním roce bylo vinobraní poněkud dříve. Vinaři k včasnému sběru přivedla velká hniloba hroznů. Měli dosti práce a starostí s bohatou úrodou. Výnos 90 g z ha. Však víno se kazilo a to hlavně vína červená, což je velké sklamání pro všechny.

Směňování pozemků:

Počátkem roku se provádělo směňování pozemků, těm zemědělcům, kteří nevstoupili do JZD. Při utváření honů JZD, bylo nutné pozemky změnit. Tu začala nemilá věc, jak komu vyhovět.

Občané si na veřejné schůzi zvolili členy komise, kteří je měli při tomto směňování zastupovat. V této komisi byli členové MNV, JZD a soukrom. zemědělci. Co se však, ale nestalo. Členové této komise, hlavně soukr. zemědělci jak mile měli přiděleny pozemky pro sebe a svoje přátele, tak přestali do této komise chodit.

Další přidělování pak zůstalo na tajemníkovi MNV, členech rady, pracovníku Volingérovi a ing Lýkorovi, který prováděl úpravu pozemků. Během roku však docházeli žádosti z řad soukrom. zemědělců o poskytnutí pomoci hlavně v krmivové záhladně. V měsíci únoru prováděl ONV přidělování pozemků z druhé pozemkové reformi (rok 1945) do vlastnictví. Občané tyto pozemky obhospodařovali od roku 1945 a za tyto pozemky nikomu neplatili nájemné. Současně s přidělováním vyměřovali nájemné a to za 1 ha 5% přidělové ceny.

Za příděl platili:

Za ha půdy	II. hř	2.560,-	Kčs
	III hř	2.000,-	"
	IV hř.	1.400,-	"
	V. hř.	580,-	"
Za zahrady:	II hř.	3.840-	Kčs
	III hř.	3 000-	"
	IV hř.	2.000-	"
	V hř	1.470-	"
Za ha luh	III hř	1.300-	"
Za ha vinic	1-4 leté	18.048-	"
	4-10	19.552	"
	staré neplodné	17.296	

nájemné docházelo každý rok, ale tejdejší předseda MNV vždy nájemné odložil - doslovně hodil do koše a to proto, že MNV žádal tyto pozemky do vlastnictví a né do nájmu. Jednalo se o placení nájemného za půdu od státních statků.
Tím se vlastně stalo to, že někteří občané a to podle přídělu platili větší částky. Vniklo mezi občany velké rozhořčení.
MNV si při této žádal o pozemek „Zádvorník", kde postupně bude přidělovat stavební místa.
Dále pak v „Daushou zahradu", kde je zřízeno sportovní hřiště a kde se má podle výhledového plánu stavět koupaliště.

Služby obyvatelstvu.

Dne 1. dubna, uvedl MNV v činnost provozovny - služby obyvatelstvu.
Do těchto služeb vstoupilo celkem řemeslníků:
5. zedníku, 1 malíř, 1 natírač, 4 švadleny, 1. pokrývač, 1. hadřnice.
Do zřízení těchto služeb, pracovalo soukromě řemeslníků:
2 kováři, 1 zamečník, 1 stolař, 1. malíř, 1 sedlář, 3 švadleny, 1. bednář, 1 kolář. Holič pracoval pod Službou města Hustopeče a druhý stolař pod Okresním průmyslovým podnikem v Hustopečích.
Kovář Eliáš, odhlasil živnost a odešel do zaměstnání, druhý kovář a sedlář vstoupili do JZD. Ostatní zůstali pracovat soukromě.

Doplňovací volby.

Dne 27. dubna se konaly doplňovací volby do MNV, za obvod č. 8.
Poslancem za tento obvod byl navržen a zvolen Kosina František zemědělec t. ž. člen JZD.

Oslavy.

Dne 24 února byla pořádána oslava 10 výročí Únorového vítězství pracujícího lidu naší vlasti. Slavnosti bylo přítomno asi 100 občanů.
Dne 9. března byla pořádána oslava Mezinárodního dne žen.

Při této příležitosti bylo odměněno 20 žen knihou. Z. tohv 17 žen za práci ve veřejných funkcích a 3 ženy, matky vícero dětí a to: Horáčková Josefa, 299, matka 9 dětí
Adamcová Augusta, 129, matka 8 dětí
Měřínská Josefa, 31, matka 6 dětí

Oslavy 1. máje byly pořádány v okresních městech. Naše obec se zúčastnila oslav v Hustopečích.

Beseda se studentem:

Svaz české mládeže uspořádal besedu se zahraničním studentem. Byl pozván Rumunský student, který u nás studuje. V této besedě se hovořilo o životě Rumunské mládeže. Účast z řad mládeže bylo velmi malá.

Stavba silnice:

V únoru projednal MNV plán opravy silnice z Vranovic přes naší obec směrem do Křepic. Jedná se o asfaltovou silnici. Oprava byla ihned po projednání uvedena v činnost.

Dálkové elekh. vedení.

V měsíci dubnu započala stavba, elektrického dálkového vedení - vysoké napětí, které vede na pozemcích naší obce směrem k Brnu.

Zřízení STS.

Strojní a traktorová stanice Hustopeče převzala od JZD Broskvovu stodolu, kde si zbudovala své provozní středisko pro obce V. Němčice a Křepice. Bylo celá stodola přestavěna, jednak na kanceláře a na dílnu.

Výsadba Hrázek.

V měsíci dubnu (18) provedl Státní statek výsadbu lép na „Hrázkách". Tyto lípy mají obci nahradit tu starou

krásu, kde před tím stály topoly, které obdivoval každý návštěvník naší obce.

Státní statky tyto topoly pro suchost vykáceny a tak jim vznikla povinnost provést další výsadbu. Bylo rozhodnuto vysázet lípy.

Výsadba ovoc. stromů.

Školní mládež dalo návrh na výsadbu ovocných stromů v naší obci. Rada MNV tento návrh schválila na své schůzi dne 15. května a uložila řediteli školy s. Vránovi, vybrat vhodné stromky. Výsadbu provést v Horní ulici a k výsadbě zapojit všechny občany. Tota výsadba nebyla uskutečněna.

Zdravotní střediskv:

V měsíci únoru se prováděla další oprava - adaptace ve zdravotním středisku. Byla provedena přestavba místnosti, položeny zemé a výměna oken.

Současně byla provedena výměna oken v mateřské školce.

Zrušení uhelných skladů:

Počátkem roku byly u nás zrušeny uhelné sklady. K tomuto zrušení přikročilo ředitelství z důvodů, že se tento sklad nevyplácí.

Uhelné sklady v Hustopečích, dostaly více náhladních aut tak, že uhlí budou rozvážet přímo z vagonu.

Mostní váhu, které tam byla zabudováma, dostalo JZD.

Odsouzení:

Krajským soudem v Brně byl odsouzen k 16 rokům vězení Miroslav Broskva z čís. 33.

Podle rozsudku, šlo o protistátní činnost. Bylo rozhodnuto, aby 1/2 majetku propadla ve prospěch státu.

Družba:

MNV navázal přátelskou družbu s obcí Častá v okrese Lesinok.

Zástupci naší obce byli pozváni k přátelské návštěvě do obce Častá dne 19. dubna. Návštěvy se zúčastnili členové MNV, JZD, Výboru ČSM a KSČ.

Při této návštěvě, naší zástupci pozvali přátele z Častá také k návštěvě naší obce. K návštěvě byl určen 9-10. květen.

Hvítání byli přítomni členové MNV, JZD a školní mládež, které hosty obdarila květinami. Hosté si prohlédli naší obec, navštívili členy JZD, kteří jim ukázali adaptované budovy a jejich budovy, které mají nastěhovány dobytek.

Večer pak MNV uspořádal přátelskou besedu na které pozval zástupce všech složek. V sobotu pak na rozloučenou přijel sportovní klub a na našem hřišti sehrál přátelské utkání s naším klubem. Po skončení byla loučení zábava

Dne 4-5. října byl uspořádán zájezd do Častá, který pořádala jednota Sokol. V Častá byl sehrán přátelský zápas.

Na závěr návštěvy se přátelé zapsali do naší kroniky jak vidíme na vedlejší straně.

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKO FLKÉNEMČICE

9. května 1958 přijeli do naší obce přátelé ze slovenské vesnice Časté, se kterou jsme navázali družbu.
Chceme našim přátelům vytvořit takové prostředí, aby se jim mezi námi co nejvíce líbilo, aby odjížděli s pocitem věrného přátelství a družby mezi českým a slovenským lidem.

Nech sa zdarne upevňuje družba V. Němcice - Častá, nech silnie priatelstvo medzi našimi obcami! Nech sa upevňujú bratské sväzky medzi nami!

Minárik Ferd. preds. MNV.
J. Sovrán taj. N.N.V.
Pramanický R. Preasenc. JRD.
Kolek Vojtech
Anaguth Eugen, za TJ Slovan.
Jatkalík pred. OSŠ
Šulka Jozef za ČSM
Mana Kollovíkova

Stavba kulturního domu.

Podle plánu se, kterým šel MNV mezi voliče před volbami, byla také stavba kulturního domu. Měsíc leden, který byl v celku teplý se započalo rychle se zaměřováním stavby. Stavební zemědělský závod Brno, naváží kámen a to za železné nosiče, které jim MNV předal pro stavbu na Bondhách. ONV přidělil částku 55.000,- Kčs v akci Z (zvelebení obce) a z doplňk rozpočtu ONV 50.000,- Kčs. Materiál je z části zajištěn až na vazbu. MNV uspořádal přátelský ples na který členové MNV každého občana osobně zvali. Ples vynesl celkem 5.000 Kčs. Je však nutné ocenit naše hudebníky, kteří na tomto plese hráli zdarma.

Výstavbu mají na starost občané naší obce a to: ing Jan Rézl, Matěj Rézl, Šeda Albín, Hlaváček Josef.

Dne 11. února žádal MNV první brigádníky na stavbu. Druhého dne brigádníci nastoupili. Byli mezi brigádníky staří, mladí i důchodci přišli odpracovat své závazky. Tito brigádníci započali s výkopem základů.

Do doby zahájení prací, každý pochyboval, že by bylo možné u nás zbudovat kulturní dům. Občanům, kteří se zúčastnili brigád bude tato brigáda hrazena podle směrnic vydaných pro akci „Z". Odpracované hodiny, které přesahují tři se proplací.

Někteří občané po vykopání základů, kritisovali tuto stavbu, že je plán špatný a že sál je pro němčice malý. Dři oslavě únorového vítězství, byl tento plán znovu s občany projednáván. Bylo rozhodnuto, že sál - stavba zůstává jak jsou základy vykopány. Sál bude dlouhý 23 m a širotný 12.75 m a po celé délce bude přisálý.

Kolem zámku se strany od mlýna, bylo započato s odstraněním vysoké ohradní zdi, kterou bylo nádvoří zámku uzavřeno. Cihly budou použity na stavbu kulturního domu a hlínou, která tam tvoří velký násyp má byt použito na zasypání místa pod býkovnou, kde až dosud je obecní smetiště. Tím bude provedena úprava kolem školy a mlýna, což dostane krasný vzhled.

S betonováním bylo započato v měsíci březnu. Horší však bylo sehnat brigádníky. Denně bylo voláno o brigádníky však stále jich docházelo málo. Velké přesvědčování mládeže, které se vůbec práce nezúčastnila. Velkou zásluhu si při tomto betování získali členové JZD, kteří denně docházeli hlavně muži. I když bylo započato se stavbou zdí, ani tady brigádníci nechodili. v takovém počtu - bylo stále voláno o další. Jednou přišli zedníci nebylo pomocníků a nebo opačně. To přivedlo MNV k tomu, aby byla svolána veřejná schůze, kde bude občanům postavena celá situace jak vypadá a rozhodnout jak pokračovat dál.

Do svolání této schůze bylo vyzděno zdivo po isolaci, a pracovní morálku úplně ochabla. Na této schůzi bylo rozhodnuto, aby se práce zúčastnil každý občan jest-li závazek má nebo nemá. Od této schůze jsou posílány občanům pozvánky s uvedením, kdy se má brigády zúčastnit.

Nedá se však říci, že se dociluje 100% účasti. Odpracováno celkem hodin 7.350, proplaceno 2.462 hod v částce 5.840 Kčs. Celkem bylo vyčerpáno Kčs . Bylo prostavěno 70.900 ks cihel. Provedeno prací: obvodové zdivo až po železobetonový pás, sálu a jeviště.

Jednotné zeměděl. družstvo.

Počátkem roku provádělo výrobní plán. Provádělo adaptace

pro ustájení dobytka a to v domech č. 17, 66, 67, 76, 345.
Státní statek předal ONV v Hustopečích „Zámek" v hodnotě 1,350.000,- Kčs., včetně obytných domků a to: Zámku, č. 22, 23, 29.
MNV, který se stal správcem těchto domů, předal JZD stáje k ustájení dobytka. I v tomto se provádí adaptační práce, poněvadž statek tam měl jen sklady hnojiv, uhlí a uschovány traktory.
MNV při založení JZD mu přidělil všechny pozemky, které vlastnil, včetně lipnské zahrady se skleníkem. V této zahradě staví družstevníci rozsáhlé stavby pařeniště.
Svod dobytka do adaptovaných domů byl proveden v lednu. S dalším svodem dobytka JZD nikterak nepospíchá, neboť u družstevníků není zajištěna krmivová základna, kterou by museli dodat.
V přídělu pozemků od MNV je také pozemek zvaný „Dybník", kde bylo velké množství rákosu a tak se stával již několik let neobdělatelným, poněvadž dřívější majité z druhé pozemk. reformi, nikdy rákos nevyklízeli.
MNV nebyla také nikdy přidělena v rozpočtu částka na vyhození kanálu, který vede od Křepic až do řeky mezi pozemkem „Dybník". Při větších přívalech voda tuto parcelu vždy zatopila. Letošního roku, kdy byla zima příznivá byl tento rákos vyžat, udělány rohože a prodány jiným JZD. Mimo jiné byl prodáván až do Kočic.
V květnu bylo předána část dvora u školy, kde se rovněž provádějí adaptační práce. S předáním části tohoto dvora, bylo také předána polovina sýpky „Divovary" pro uskladnění obilovin.

Дорогие друзья с большим удовольствием провели с Вами несколько счастливых часов, которые навсегда останутся в нашей памяти. Желаем Вам удачи во всех ваших делах

Приезжайте к нам в Грузию!

Группа Туристов из Советской Грузии

Дадивадзе Елена Александровна 17/II.59 г.

[illegible] — Суладзе Петр Нестерович

[illegible] — Суладзе Ксеня Нестоевна

[illegible] — Бочфишвили Ольга Амбаковна.

Гродзинская Ванда Игнатьевна

[illegible] — Алхазишвили Тамара

[illegible] — Сакварелидзе Наталия.

Росляков Владимир Георгиевич.

Андреев Михаил Павлович.

Hospodaření obce.

Celková výměra zeměděl. závodů 1.128 ha

Počet zeměděl. závodů sdružen. v JZD 170

Počet soukrom. závodů 234

Počet osob trvale čin. v zemědělství 424 z toho v JZD 216

Stav zvířectva = skot 682 ks z toho krav 350 ks

= skot 400 ks 174 ks JZD

Osevní plocha obilovin 526 ha, cukrovka 92 ha

Dodávka zrnin: 3.368 cukrovka 22.480

Na osobu trvale činou v zemědělství připadá 2,61 zem. půdy u JZD 3.05 ha

na 100 ha zem. půdy připadá skotu 61.6 z toho JZD 60.6

Z ha osetí plochy dodáno zrnin celkem 6,4, cukrovky 244.3.

Z ha zem. půdy dodáno, skotu 63,2 kg, mléka 324.2 lt.

Počet obyvatel:

Počet obyvatel v obci 1.482 z toho žen 755, domů 381.

Životní úroveň obyvatel lze posuzovat takto: 13 občanů vlastní osobní auta, 13 občanů vlastní televisory, 80 motocyklů a 10 motorových kol.

1.959

Počátkem roku déšť a mírné sněžení, které vždy rostálo. Během dne teplo v noci mrazy kolem 10-15°. Větší množství deštových srážek v době žní, jinak však rok sucha.
Dne 20. dubna přišly mrazy, kterými pomrzlo ovoce, meruňky, jablka a hlavně ořechy, kterým zmrzla dřevo až 15. cm. Rovněž cukrovka zmrzla, která byla zaorána a musela být seta znovu. Pomrzlé byly i vojtěšky.
Deště byly doprovázeny vždy velkou bouří a dne 19. května kolem 18-hod. byla při cestě z pole zasažena bleskem paní Trojanová, která jela s rodinou na voze. I jeden kůň, který tento vůz táhl byl bleskem zasažen. Ke smrtelnému úrazu však nedošlo, ani k následkům nemoci.
Od 10. srpna však vůbec nepršelo a nastalo velké sucho - nejlepší podmínky pro myši, kterých bylo velké množství.
Dne 25. června při bouři přišlo krupobití, které způsobilo velké škody v hali od dvoro hová ves na kopce. Škody na obilovinách 60%, na hrambovách 30%, na kukuřici 40% a na vinicích 60-80%. Všechny škody hradila pojišťovna těm, kteří měli uzavřenou pojistku na zemědělské závody.

Jarní práce, žně, sklizeň řepy a vinobraní uvedeno v hospodářské situaci obce.

MNV.

Počátkem roku uspořádal MNV přátelský ples a výnos byl určen na stavbu kulturního domu.

Bylo pokračováno ve stavbě kulturního domu. Patronátní závod JZD, Královopolská strojírna Brna, dodala železnou střešní konstrukci a tuto jejich pracovníci ukládali.

Dřísály a hasičská zbrojnice byla postavena z hlínobetonových tvárnic. Byla zbořena zeď u školy směrem ke mlýnu. Tento velký násyp hlíny, který zůstal po odhlizení zdi byl použit na zavezení jámy zvané „Doce býkomou".

Proto, aby obec byla čistá a zbavována na prostranských travin a zbudované parky byly udržovány byl ustaven údržbář obce K. Křivánek. Tento pracovník se stará o vzled naší obce.

Sál kina byl upraven tak, že s v tomto sále promítají jen filmi a konají se tam přednášky.

Československý červený kříž:

ČSČK, provedl sbírku v obci pro občany Alžírska ve kterém již 5 let trvají boje za osvobození a za samostatnost. Dosud tento stát je spravován francií.

Sbírka byla zaměřena na sběr šacha, prádla, obuvi a dle možností peníze. Pro tuto akci však nebylo mezi občany pochopení tak že se nezdařila jak bylo předpokládáno.

Beseda s turisty:

V únoru navštívili naši obec Povětší turisti

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTEČKA VELKÉ NEMČICE

Srohlédli si naši obec, JZD a večer pak byla uspořádána beseda v sále obec. domu. Na rozloučenou byli obdaření dárky

Oprava koryta řeky.

Vodohospodářská správa Brno, provedla opravu hráze-stříže na řece. Na tomto místě se hráz sesouvala a při větším stavu vody se na tomto místě vylévala. Oprava byla prováděna na konci hrázek, směrem na Bondecký most.

Dostavení váhy.

Výkupní závod postavil zde váhu a kanceláře pro svůj sklad.

Nábor do JZD.

Od 25. května se v naší obci prováděl další nábor do JZD u zbytku soukromě hospodařících zemědělců. Nábor byl ukončen 7. července. Do skončení náboru zůstalo ještě soukromě hospodařit 3 zeměděl. závody s výměrou nad 2 ha a 6 závodů do 2 ha. Jinak celá obec je v JZD mimo závodů do 0,50 ha dělníků.

V červenci byla předána další část sýpky Divovaru od státních statků JZD.

Domněž byl předán dvůr u školy a tím se státní statky definitivně odstěhovali z obce na své nově vybudované středisko - dvůr Bondky. V obci si však ještě ponechali jednu sýpku u kostela.

Škola.

V tomto roce byla změna v návštěvě školy. Žáci z Kosislavi, kteří od otevření střední školy u nás, tuto školu navštěvovali, byli přidělení do Žialochovic a do naší školy byli přidělení žáci z Uherčic, kteří navštěvovali školu ve Vranovicích. Byla také provedena změna v učitelském sboru.

6 slova dne:

K oslavě mezinárodního dne žen, udělila naše vláda čestné oznaky I-II a III stupně v mateřství. V naší obci bylo vyznamenáno tímto oznakem celkem 24. žen.

I. stupněm byla vyznamenána Anna Bažantová čp 40 ve věku 78. let. Toto vyznamenání ji předal předseda 6 n v s. Lengal. Vychovala celkem 9. dětí.

II. stupněm byla vyznamenána Josefa Horáčková čp 299 ve věku 40 let. Vychovala celkem 9. dětí

II. stupněm byla také vyznamenána Augusta Adamcová čp 129 ve věku 37. let. Vychovala celkem 7. dětí

III. stupněm byla vyznamenána:

Josefa Měřínská, čp 31 ve věku 33 let, vychovalo 6 dětí
Anděla Růžičková, čp. 55 ve věku 64 let, vychovala 6. dětí
Anna Hüblerová, čp 208 ve věku 64. let, vychovalo 6 dětí
Marie Růžičková, čp 182 ve věku 83 let, vychovala 6. dětí
Marie Urbvicová, čp 341 ve věku 59. let, vychovalo 6 dětí

Emilie Václavíková, čp 377 ve věku 50. let vychovala 6 dětí
Augusta Melichárková, čp 2, ve věku 53. let, vychovala 5. dětí
Marie Listová, čp 50, ve věku 74. let, vychovala 5. dětí
Anna Dichová, čp 98, ve věku 69. let, vychovala 5. dětí
Marie Formánková, čp 253, ve věku 49. let, vychovala 5. dětí
Karla Drchalová, čp 308, ve věku 74. let, vychovala 5. dětí
Aloisie Rézlová, čp 381, ve věku 47. let, vychovala 5 dětí
Kateřina Dolická, čp 236, ve věku 74. let, vychovala 5 dětí
Anděla Vinklíková čp 171, ve věku 76. let, vychovala 5. dětí
Aloisie Čermáková, čp 245, ve věku 61. let, vychovala 5. dětí
Josefa Fribertová, čp 264, ve věku 54. let, vychovala 5. dětí
Františka Shonkalová, čp 225, ve věku 78. let vychovala 5 dětí
Anna Smetanová, čp 234, ve věku 63. let vychovala 5 dětí
Marie Dolíhalová, čp 339, ve věku 58 let vychovala 5. dětí
Anna Citterbardová, čp 162, ve věku 67. let vychovala 5. dětí
Anastázie Rézlová, čp 325, ve věku 62. let vychovala 5. dětí

Vyznamenaným ženám II a III. stupněm, předal vyznamenání předseda MNV s. Babáček

Oslavy 1. máje:

V letošním roce se oslavy 1. máje konaly v Hustopečích. Těchto oslav se zúčastnili pouze dělníci a pracující inteligence z naší obce. Družstevníci se těchto oslav nezúčastnili

Založení obecního alba:

V letošním roce byla založena obecní alba. Byly

pořízeny fotografie celé obce. Do tohoto abla byly dodány fotografie z poválečné doby a některé fotografie obce z první republiky.

Druhé album je pro fotografie z kulturních podniků.

JZD.

JZD započalo s výstavbou svého hospodářského střediska na konec „Dvou psínky".

Složení živnosti:

Eduard Staňka, kolář složil v červnu živnost a odešel do zaměstnání. Do zaměstnání pak pracuje pod místní provozovnou MNV.

Školení civilní obrany:

V celé naší republice, probíhá školení civilní obrany. V naší obci toto školení prováděli učitelé a přijížděli jsem lékaři a členové požárního sboru, kteří při školení pomáhali

Pohyb obyvatel:

V naší obci je počet obyvatel k 31.12.1959 – 1.482. Počet domů 381 obydlených a popisných čísel 406.

Celkem za rok se narodilo 24 dětí a zemřelo 24 osob

Důstěhovalo se do naší obce 15 lidí a odstěhovalo se 22. lidí

Z celkového počtu 1.482 - občanů je 710 mužů a 772 žen.

Tito občané vlastní: 94 motocyklů, 14 aut, 320 rádio přijímačů a 34. televisorů.

Hosp. situace obce

Celková výměra	zemědělská závodů	1.208 ha
	zemědělská půda	1.181 ha
	nezemědělská	27 ha
	orná půda	1.052 ha
	vinice	24 ha
	domácí zahrady	44 ha
	intensiv. ovocné sady	-
	louky	51 ha
	pastviny	10 ha
	lesní půda	5 ha
	zastavěné plochy	17 ha
	ostatní nezeměděl. půda	5 ha

Počet zemědělských závodů v JZD		165
soukram. závodů celkem		248
	do 0,50 ha	122
	od 0,51 do 2 ha	64
	od 2.01 do 5 ha	46
	od 5.01 do 10 ha	16

Výměra zemědělských půdy celkem 1.181 z toho JZD 739 - záhrnutky 84 ha

orné půdy 1.052 z toho JZD 669

Počet osob trvale činných v zemědělství 495 z toho v JZD 221

Stav svířectva k 31.12. skot 673 z toho JZD 627

krávy 334 z toho JZD 299

	prasata 1.204 z toho JZD		550
	prasnice 101 z toho JZD		92
	slepice 4.510 z toho JZD		1.212
Osevní plochy k 31.5. v ha	zrniny celkem		545
	z toho	pšenice	165
		žito	21
		obejniny	5
		cukrovka	106
		brambory	83
		krmné okopaniny	32
		pícniny na orné půdě	211
Dodávky		zrniny celkem	3.282
		cukrovka	13.394
		brambory	1.405
		skot	469
		mlíko v 1000 ll	362
		prasata	582
		vejce v 1000 ks	349

Na osobu trvale činnou v zemědělství připadá.

zemědělé půdy	2,38 ha	orné	2.12
v JZD	3,34 ha		3.02

Na 100 ha zemědělé půdy připadá skotu 56,9 v JZD 64.9

orné půdy připadá prasat 114.4 v JZD 61.9

Z ha osetí plochy dodáno zrnin 6

cukrovky 126,3

brambor 16,9

Z ha zemědělé půdy dodáno skotu v kg 39.7

mléka v lt 344.1

z ha orné půdy prasat v kg 55,3

vejce v ks 331.7

1960

Počasí bylo v celku velmi proměnlivé. Zima z počátku roku mírná. Koncem měsíce dubna přišel mráz, který značně poškodil ořechy. Druhý mráz byl ihned v květnu, který přišel po velkém dešti.

Žně byly doprovázeny deštěm.

Zrušení státní spořitelny:

Od nového roku byla u nás zrušena Jednotelství státní spořitelny. Veškeré vklady a agenda byla předána poště, vklady i výběr v hotovosti se provádí prostřednictvím pošty.

Zrušení STS.

Podle rozhodnutí vlády všechna Strojně traktorové stanice předávají veškeré stroje jako traktory, mlátičky, vozače, a pod JZD za odhadní ceny. Tím také byly prodány všechny stroje z našeho střediska. Budova, která zde byla pro toto středisko upravena, byla předána našemu JZD.

Oslavy mezinárodního dne žen:

8. března, v dnu mezinárodního dne žen, byly předány ženám na MNV dary. Oslava pak se pořádala v neděli dne 13. března.

Výsadba stromů:

V měsíci březnu (19) byla prováděna výsadba stromů po obci, kterou provedli členové svazu zahrádkářů. Výběr a druh stromů rovněž navrhli členové svazu zahrádkářů.

Uložení obrubníků.

V dubnu (19) byly usazeny obrubníky v brněnské ulici, které

včetně výsadby stromů a zřízení zelených pásů bylo prováděno v akci zvelebení naší obce.

Volby:

V dubnu byla první volební schůze. Dvo naší obec bylo určeno 25 volebních obvodů, místo dosavadních 17.
Na této schůzi bylo občanům sděleno, za které složky NF bude kolik kandidátů:
KSČ 6, Sokol 1, Jednota 2, ČSM 1, Zahrádkáři 1, Dožárníci 1. Svazarm 1, Vodárny 1, Svaz. chovatelů drob. zvířectva 1, ČSČK 1, hyslivci 1 ČSSP 2, ČSSS-ROH 1 a JZD 4.
Do GNV bylo navržena s. Cihlová Růžena, do KNV s. Holešinský předseda JZD Strachotín a za poslance národ. shromáždění s. Josef. Nepomucký.
Na schůzi květnové byli vyhlášení kandidáti, podle obvodů, kde se také kandidáti voličům představili.
Byla provedena změna v kandidátu do KNV, kde místo s. Holešinského, byl navržen s. Vašina, předseda JZD Starovice.
Volby se konaly v celém státě dne 12. června.

za 1. obvod kandidoval: Růžička Bohumil
2. obvod : Drachásková Jarmila
3. obvod : List Vít
4. obvod : Samson Dominik
5. obvod : Šváb Josef
6. obvod : Shonkal Josef
7. obvod : Zouhar Ladislav

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKA VELKÉ NEMČICE

za 8. obvod kandidoval : Urkvica Karel
9. obvod : Shonhal Miroslav
10 obvod : Krišpín Bedřich
11. obvod : Šeda Albín
12 obvod : Hrdičkové Růžena
13. obvod : Smetana Adolf
14 obvod : Smetana Julius
15. obvod : Nevěděl Bohumil
16. obvod : Richh František
17. obvod : Rýlich Václav
18. obvod : Grábl Karel
19. obvod : Čermák Vavřinec
20. obvod : Jeřábek Karel
21. obvod : Dvořák Ladislav
22. obvod : Dolická Anna
23. obvod : Dohnerová Antonie
24 obvod : Urkvica Tomáš
25. obvod : Tůma Václav

Všichni navržení byli zvoleni. Ustavující schůze byla 28. června.
Za předsedu MNV byl zvolen List Vít.
Dne 1. června byla provedena územní reorganisace státní správy.
Tím také byl zrušen ONV Hustopeče a naše obec patří pod
ONV Břeclav. Do ONV Břeclav byl začleněn ONV Hustopeče,
Mikulov a část z ONV Židlochovice, tak že ONV Břeclav řídí 83. obcí
Dne první schůzi vlády a národního shromáždění byla

naše republika vyhlášena jako Československá socialistická republika - ČSSR -. Tímto dnem byla také provedena změna našeho státního znaku.

Při územním změně, dostaly MNV větší pravomoc a zodpovědnost za řízení výroby v zeměděl. závodech - JZD a státních statcích

Závod míru:

V měsíci květnu byl již po 13 pořádán cyklistický závod míru - Draha - Berlín - Varšava. Však ale poprvé se tento závod jel přes naší obec. Občané měli tak příležitost tento závod zhlédnout, kterého se zúčastnilo celkem 110 závodníků z různých států.

Oslavy dne osvobození.

Oslavy dne osvobození byly zahájeny již dne 4.5., kde na schůzi MNV, která byla veřejná, bylo prováděno hodnocení činnosti MNV a Dionýři v pásmu, které připravili vzpomněli dobu budování od osvobození - roku 1945.

8. května, pak večer byl pořádán lampionový průvod s hudbou k pomníkům padlých a položení věnců, které darovali všechny složky NF. Účast byla velmi pěkná.

Týden dětských radovánek.

V červnu od 13-19 měla naše škola za týden dětských radovánek. V tomto týdnu, chtěla uspořádat zájezdy do různých míst a v neděli dne 19. uhončit týden

vystoupením školní mládeže a ukázkou vojenského cvičení. Vstupenky již byly vyprodány, ale musely být vráceny, když 16. června byla naše obec uzavřena pro slintavku v sousedních Důsnoticích.

Škola

Bylo rozhodnuto, že od 1. září bude v naší obci zřízena 9ti letá střední škola. Dvoto část mlýna byla adoptována na školu. V poschodí učebny a dole dílny.

Občanský křest:

V červenci byl v naší obci první občanský křest - uvítání malého občana do života manželů Hladkých. Toto uvítání provedl sbor pro občanské záležitosti za účasti Dionýru a výboru žen.

Výstavba ovoce:

Místní skupina zahrádkářů provedla dne 9. října výstavbu ovoce a vinobraní.

Výstavba byla zahájena dopoledne prohlídkou darovaných vzorků z naší obce a blízkého okolí. Výstavy se zúčastnil Dr. Vávra z Brna, který měl přednášku o pěstování ovoce.

Beseda s hrdinou sovět. svazu.

V rámci oslav VŘR, byla pořádána beseda s Hrdinou sovět. svazu s kovačem z Brna. V této besedě bylo hovořena o účasti ve velké vlastenecké válce a o účasti čechoslováku v této válce.

Beseda bylo odpoledne pro školu a večer pro občany.

Archeologický výzkum.

Archeologické výzkumy na moravských sídlištích z doby římské provádí archeologický ústav ČSAV v Brně.
Tyto průzkumy jsou prováděny na celé moravě. V rovnosti byl uveřejněn článek o tomto průzkumu, dne 23. ledna, který uváděl následující:
Významné obohacení našich poznatků o hmotné kultuře závěrečného úseku doby římské a počátku tak zvaného stěhování národů, přinesl výzkum u Velkých Němčic.
Menší jáma zjištěna pracovníky místního JZD při hloubení krechtů, obsahovala velké množství střepového materiálu z krásné, téměř výhradně na hrnčířském kruhu, vyráběné keramiky, zdobené rýtými a vlištěnými vzory. Podobných sídlišť z rozhraní 4-5 století našeho letopočtu, známe na Moravě zatím jen nepatrný počet.

Po náhlém úmrtí kronikáře Bedřicha Krišpína se nepodařilo Národnímu výboru ve Vel. Němčicích zajistit nového kronikáře. Tak se stalo, že kronika nebyla vedena od r. 1960 až do r. 1973. Úkol doplnit kroniku byl o to obtížnější, protože chyběly vhodné a konkrétní zápisy činnosti jak MNV, tak jednotlivých společenských organizací.
Tohoto obtížného úkolu se nakonec ujal josef Hruška, učitel na zdejší ZDŠ. Zprávy za chybějící léta jsou poněkud skoupé, neboť i přes veškerou snahu nebylo z čeho čerpat. Tak je třeba zápisy chápat a posuzovat.

1961

Úvod- charakteristika obce

Obec Velké Němčice je svým charakterem obcí zemědělskou. Počet obyvatel 1506 obytných domů. Je spádovou obcí pro obce Uherčice, Kupice a Nosislav. Celková výměra katastru činí 1584 ha zemědělské půdy, z toho 1092,62 ha orné půdy. Půdu v obci obhospodařuje převážně JZD. Zbývající půdu obhospodařuje farma státního statku - ředitelství Židlochovice. JZD má 341 členů, kteří obhospodařují 114 ha zahrnenků, z toho 38 ha ve společném obdělávání a 142 drobných držitelů půdy s celkovou výměrou 67 ha.

Zásobování občanů v obci provádí prodejny jednoty. Obě prodejny s pohostinstvími jsou nevyhovující, jsou málo prostorné a zdaleka nestačí potřebám střediskové obce, a je proto nutné uvažovat o postavení nové

velké prodejny potravin. Dále jsou v obci dvě pohostinství. V pohostinství „Radnice" se vyváží pro důchodce. Dále je v obci prodejna masných výrobků, papírnictví a prodejna obuvi. Protože Velké Němčice jsou důležitou křižovatkou, jsou střediskovou obcí pokud se týče zdravotního střediska a matričního obvodu, je zde častý příliv občanů z okolních obcí, a proto zásobování neodpovídá potřebám a je nedostačující.

V obci je základní devítiletá škola, mateřská škola, zdravotní středisko a poštovní úřad.

Převážná většina občanů se v dřívějších letech zabývala zemědělstvím. Po založení JZD zvýšenou mechanizací zemědělských prací se její nadbytek pracovních sil, a tak mnozí bývalí zemědělci odchází do průmyslu. Denně odchází do zaměstnání – dojíždí přes 300 občanů, a to převážně

do brněnských závodů, částečně pak do Hustopeče, Husovan u Brna, Modřic aj.
Dopravu do zaměstnání mimo obec je zabezpečována autobusy s poměrně velkým počtem spojů všemi směry, což plně odpovídá požadavkům ~~středisková obec.~~

Školství a kultura
Školní budovy:
Rozhodnutím rady MNV byla škole přidělena bývalá budova - mlýn. V této budově, která je vzdálena asi 30 m od hlavní školní budovy, byly během hlavních prázdnin provedeny rozsáhlé adaptační práce. V poschodí byly nově zřízeny dvě nové učebny, v přízemí pak dílny. Byla tak získána skvělá nová sociálního zařízení. Tímto významným opatřením bylo na naší škole odstraněno vyučování na směny.

Pro život školy mělo velký význam vládní usnesení č. 344 ze dne 22. dubna 1961, na základě kterého dostanou žáci každým rokem nové učebnice a pomůcky.

Stavy tříd a žactva:
1. až 5. posl. ročník: 5 tříd se 122 žáky
6. až 9. posl. ročník: 7 tříd se 178 žáky.
Celkem 12 tříd se 300 žáky.

Pionýrská organizace:
Z celkového počtu 300 žáků je 153 pionýrů. Organizovanost dosáhla 51%. Jednotlivé oddíly vedly vesměs s. učitelky.
Celkový prospěch žáků:
S vyznamenáním prospělo 26 žáků, prospěli 264 žáci, neprospělo 9 žáků, jeden žák nebyl klasifikován.
Rozmístění žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku:
Do zemědělství se celkem přihlásilo 10 žáků, 1 žák

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTEČKA VELKÉ NĚMČICE

do hornictví, 2 žáci do hutnictví,
na SVVŠ se přihlásili 4 žáci,
do učebního poměru pak 8 žáků.

Plnění hlavních úkolů
Škola již třetí rok pracuje podle vlastních výchovných osnov. Nedostatkem bylo, že se každým rokem na škole vystřídá několik učitelů, a tak se v některých třídách musí začínat od počátku. Změny v učitelském sboru velmi znemožňovaly vytváření výchovného systému.
Sepětí školy se životem bylo důsledně během roku uskutečňováno. Velmi dobře si vedli učitelé matematiky, kteří počítali s konkrétními čísly z JZD a porovnávali dosažené výsledky v JZD Velké Němčice a Uherčice. Dojíždějící učitelé, kteří neznali dobře prostředí, ve kterém učili a vychovávali, kteří též nepo-

chopili problémy, které občané Vel. Němčic museli řešit, nemohli tuto zásadu plně uskutečňovat a plnit.

Z událostí, které hluboko zasáhly do života školy, byl první kosmický let sovětského občana majora J. Gagarina na kosmické lodi Vostok I. ~~(Letek)~~ Let byl uskutečněn 12. 4. 1961.

14. května byla uskutečněna slavnostní besídka k 40. výročí založení KSČ za účasti 327 občanů.

Mateřská škola měla doposud jen 1 třídu, což bylo na tak velkou obec nedostačující. Zaměstnaní matky proto s velkou radostí uvítaly otevření druhé třídy.

V obou třídách bylo umístěno 60 dětí. Činí se též přípravy k zřízení zemědělského útulku.

Pro kulturní a společenské dění v obci slouží kino se 135 místy.

Filmy byly promítány každou sobotu a neděli.

Osvětová beseda vydávala na každý měsíc kulturní kalendář, kde byli občané seznamováni s plánovanými přednáškami, filmovými představeními a nájezdy do divadla.

Pomíně dobře pracoval kroužek národní agitace i kroužek rozhlasový. Rozhlasová skříňka byla pořádána pravidelně jedenkrát týdně a zabývala se problematikou života v obci, hlavně pak se zaměřovala na úsek zemědělský.

Místní noviny byly měsíny každých 14 dnů a informovaly občany o důležitých událostech v obci, okrese a celém státě, chválily, ale též kritizovaly, ať již psaným slovem, či obrázky nebo fotografiemi.

O rozhlasová okénka i nástěnou

agitaci byl v obci zájem hlavně pro jejich oprávněnou kritičnost a dobrou úroveň.

Po tradičních plesích v zimních měsících se uskutečnila 7. března oslava MDŽ v sále obecního domu. Žáci ZDŠ připravili kulturní vložku. Zasloužilým ženám byly darovány knihy. V zimních měsících byly uspořádány přednášky s tématikou zdravotnickou a z obou pěstování vinné révy. 3. dubna uspořádal Svaz zahrádkářů výstavu ovoce a vín spojenou s ochutnáváním a ostatkovou zábavou. V týdnu dětských radostí bylo uspořádáno sportovní odpoledne. 20. VI. projížděli naší obcí závodníci mezinárodní automobilové soutěže „za mír a přátelství."
O žních se agitační a propa-

gační činnost zaměřila na pomoc našemu SZD. Podle předem vypracovaného plánu prováděli tuto činnost učitelé zdejší ZDŠ. V měsíci čs.-sov. přátelství byly promítány sov. filmy. Před filmovými představeními byly dvě přednášky jednak o významu VŘSR a smlouvy se SSSR.

Zdravotnictví:
V obci je zdravotní středisko s praktickým lékařem, zubním lékařem a poradnou pro děti a ženy. Zdravotní zařízení slouží pro obce Křepice, Uherčice a Vel. Němčice. O zdraví našich občanů pečovala též MS čsl. čer. K, která čítá 90 čl. Byly ustanoveny čtyři zdravotní hlídky pro poskytnutí první pomoci před příchodem lékaře nebo sanitní služby. Zdravotník Rochus Böhm se pravidelně zúčastňoval fotbal. zápasů a poskytoval

potřebnou první pomoc. V zimních měsících uskutečnila MS dvě zdravotní přednášky spojené s promítáním filmů.

JZD prochází těžkým údobím. I když socializace v obci byla již skončena v roce 1960 a v témže roce byla též provedena hospodářsko-technická úprava půdy, a tak byly vytvořeny základní podmínky pro zemědělskou velkovýrobu, ta zdaleka nedosahovala žádaných ukazatelů. Příčiny nedostatků byly jednak objektivní, ale do značné míry i subjektivní. Mnohé hony vyžadovaly melioračních zásahů, neboť byly značně podmokřeny a stěžovaly dodržení osevního plánu, což se plně projevilo v neplnění ukazatelů v rostlinné výrobě. Též kádrové obsazení

vedoucích pracovníků provozu nebylo mnohde na výši, chyběla zkušenost a odborné znalosti. Kontrola práce byla nedostatečná, což se plně projevovalo jednak v kvalitě provedené práce, jednak v překračování pracovních jednotek. Byla též nedostatečná koordinující činnost představenstva a funkcionářů provozu.
Též živočišná výroba prodělává mnohé těžkosti. JZD v minulých letech adaptovalo hospodářské budovy bývalého velkostatku. Takto upravené stáje však zdaleka nevyhovují podmínkám velkovýrobní technologie, vyřešily jen ustájení velkého počtu dobytka ze stájí družstevníků na jedno místo, ale s malovýrobním způsobem ošetřování.
Též činnost revizní komise nebyla na výši. Zaměřovala se převážně na revizi výrobních

úkolů - na opisování účetní evidence bez jakýchkoli zápisů. Prováděná kontrola bylo povrchní, bez podstatných zjištění nedostatků a způsob nápravy vůbec chyběl.

Tento neutěšený stav hospodaření v JZD vyžadoval i lepší pomoc ze strany MNV, hlavně revizní komise. Ta se však scházela nepravidelně a svou činnost zaměřovala více směrem na schůzování a ne na zjišťování nedostatků a hledání cest k nápravě.

Hlavní ukazatelé hospodaření JZD za rok 1961

I. Půda:

Výměra zemědělské půdy: 1247,69 ha
Výměra orné půdy : 1092,62 ha

II. Členská základna:

Počet členů : 341

III. Rostlinná výroba:

Hektarové výnosy: pšenice 29,80 q
jačmen 26,96 q
cukrovka 204 q
brambory 96 q
hrozny 38,77 q

Celková sklizeň: pšenice 4451,50 q
jačmen 4341,10 q
cukrovka 18414 q
brambory 3729,11 q
hrozny 96,94 q

IV. Živočišná výroba:

Stavy zvířat: skot 674 ks
z toho krávy 290 ks
prasata 750 ks
koně 31 ks

Produkce: mléko 446 561 l
maso hovězí 486 q
maso vepřové 781 q

V. Hrubý důchod: 5,118 133,06 Kčs

VI. Normy a odměny:

Počet odpracovaných jednotek: 118 300
Výše pracovní jednotky: 15+2,12 Kčs

Průběh roku - počasí
Rok 1961 se vyznačoval oproti normálu vysokými srážkami. Srážky a poměrně teplé počasí měly vliv na dobrý růst klíčků všech kultur. Časté srážky znemožňovaly hladký průběh sklizňových prací. V srpnu a září docházi náhle k velkému suchu, a to vlivem vysokých teplot a vysoušejících větrů. Velké sucho značně ovlivnilo - brzdilo kultivační práce. Do značné míry se též nepříznivě projevil i brzký příchod dubových mrazů.

Pohyb obyvatelstva
V roce 1961 se ve Velkých Němčicích narodilo 37 dětí a zemřelo 21. Počet uzavřených sňatků v naší obci činil 16, rozvod 1. Během roku se do Vel. Němčic přistěhovalo 39 obyvatel

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTEČKA VELKÉ NĚMČICE

a současně se odstěhovalo
39 obyvatel.
Počet obyvatel na konci r. 1961
tedy činil 1506.

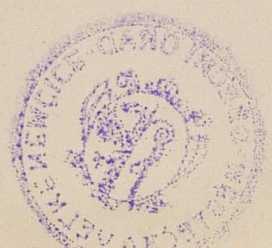

1962

Stručná charakteristika

Rok 1962 byl rokem velmi kritickým jednak v práci MNV, ale hlavně v hospodaření JZD. To mělo v tomto roce mnoho pohíží a celková bilance – výsledky byly podprůměrné. Počátek roku byl velmi deštivý a zamokřené pozemky nedovolovaly včasné a řádné osetí. Opoždění jaro způsobilo, že po 9.5.1962 nebylo prakticky čím hrmit. V důsledku nedostatku hrmiv pak byla celková užitkovost velmi nízká a plánované úkoly pro nízké přírůstky nebyly plněny ani v mase, ani v mléce. Vždyť průměrná denní dojivost na kravu činila 3,58 l. Též celková sklizeň zrnin byla nízká, neboť v důsledku podmočených pozemků a trvale zamokřených ploch nebylo oseto 107 ha

půdy. Následkem toho byl měněn osevní plán podle toho, jak zamokřené porosty vyšly a tím byla porušena zásada střídání plodin. To se zapříčinilo, že výnosy u obilovin byly velmi nízké. Tak například v dlouhých polích na Konu o výměře 66 ha se sklidilo průměrně 10 q po hektaru.

K subjektivním příčinám patřilo naprosto nedostatečná organizace práce, která se nepovídala ve skupinách, ale v JZD jako celku. Skupináři se necítili zodpovědni vzhledem k tomu, že nemají přidělené úseky, odváděná práce pro nedostatečnou kontrolu byla méně kvalitní, což docházelo k průkazování pracovních jednotek na úkor kvality práce.

Zaostávání JZD působilo zpětně také na celou činnost MNV.

Přeji všem občanům v Němčicích mnoho štěstí, pracovních úspěchů při budování naší socialistické vlasti.
21/7. 66.
V. Dalík

Nedořešené problémy JZD stěžovaly práci MNV a všech orgánů, rozčarovaly nespokojenost všech občanů v obci. A tak často bylo mnoho hodin prodiskutováno bezvýsledně, někdy jak obejít plnění státního plánu výkupu nebo jak získat krmivo, které se v JZD nevyrobilo. První zasedání MNV se sešlo až 29. 3., a to ještě jako školení poslanců. Tak se stalo, že MNV hospodařil bez schváleného roz-

počtu a plánu na rok 1962. Též zemědělská komise nepomáhala upadajícímu JZD, i když jí bylo známo, že organizace práce v JZD není na výši. Řádně provedená prověrka zemědělskou komisí by zaručeně odhalila neudržitelný stav organizace, zvláště, když bylo podáváno mnoho připomínek jak z řad družstevníků, tak i nedružstevníků.

Školství a kultura

Ve všech těch školních budovách byly provedeny běžné údržbářské práce. O opravy maleb v učebnách a na chodbách se zasloužily s. školnice Krišpínová a Langová. Za takto ušetřené finanční prostředky byla dokončena instalace sociálního zařízení ve školní budově č. 3. Dále byly provedeny stavební úpravy

ve školní budově č. 2. Nově byl vybudován kabinet pro fyziku, pro učitelskou knihovnu, školní archiv a rozhlas.

Stavy tříd a žactva

1. až 5. postup. ročník: 5 tříd se 130 žáky
6. až 9. postup. ročník: 5 tříd se 161 žáky
Celkem tedy 10 tříd s 291 žáky.
Na škole působilo celkem 13 učitelů, kteří se plně věnovali i mimoškolské činnosti. Jejich dobrá práce byla po zásluze oceněna i předsedou okresní škol. komise s. Hanuškou na výjezdním zasedání rady ONV v Tel. Němčicích.

Pionýrská organizace

Činnost PO doznala v tomto roce podstatného zlepšení. Trvalým nedostatkem byla skutečnost, že funkci oddílových vedoucích PO vykonávali jen učitelé.

Tabulka organizovanosti v PO.
282 žáků v 1. až 3. postup. ročníku
bylo organ. v jiskůrk 43 žáci, což
je 52%.
209 žáků v 4. až 9. postup. ročníku
bylo organ. v PO 135 žáků, což je 64%.
Škola soustředila svou pozornost
na plnění tří hlavních úkolů:
Pokračovat ve výtváření výchovného
systému, vzdělávací výchovnou
a vzdělávací práci každého učitele
a dosáhnout optimálních výsledků
v pracovní výchově. Dosažené
výsledky lze velku dobré. Vyučující
promýšleli učivo nejen po stránce
odborné a metodické, ale i
po idejné. Dobře se v tomto směru
osvědčily pravidelné týdenní
porady, na kterých postupně
všichni vč. učitelé podávali
přehlednou zprávu o stavu
výchovy a vzdělávání ve své třídě.
Rozmístění vyskáz. žáků.
Do zemědělství bylo zařazeno 14 žáků

do hutnictví	1 žák
do zemědělo. školy	7 žáků
do odbor. škol	2 žáci
do učeb. poměru	22 žáci

Z událostí, které citelně zasáhly do školního života a celé vesnice, byl historický XXII. sjezd KSSS a dále všechny úspěchy vědy a techniky v dobývání vesmíru.
Nejdůležitější školní akce:
Oslavy 25. února 1962, 17. výročí osvobození Vel. Němčic RA, lampionový průvod a položení věnců k pomníku RA dne 9.5. 1962 a slavnostní ukončení školního roku divadelní hrou „Čapí mládě".

Kultura, zdravotnictví, sport.
Komise školská a kulturní projednávala během roku kromě své vlastní náplně též kulturní situaci v obci. Nedařilo se ji však do důsledku

realizovat usnesení, a tím se činnost komise nějak neprojevila ve zlepšení situace v obci, obzvláště ne na úseku kulturně osvětovém. Během roku celkem osmkrát projednávala činnost Osvětové besedy, a přesto nedokázala, aby OB zahájila činnost.

Průběh kulturr. akcí:

11. února uskutečnila MS Svazu zahrádkářů přednášku ing. Balaštíka na téma: Řez révy vinné a sklepní (hoj) hospodářství.

4. a 5. března byla uskutečněna místní výstava vín spojená s ochutnáváním a ostatkovou zábavou.

17. dubna v předvečer osvobození Velkých Němčic se konal lampionový průvod a byly položeny věnce k pomníku RA.

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKA VELKÉ NĚMČICE

Lidová akademie uspořádala cyklus přednášek „Poznáváme světadíly.
17.6. uspořádala ZDŠ dětské divadelní představení „Čapí mládě".
V září proběhla všenárodní diskuze k zasedání ÚV KSČ a touto problematikou se též zabývala veřejná schůze 25.9. 1962.
18. listopadu uspořádala tělovýchovná jednota Sokol estrádu.
MS ČČK uspořádala tři zdravotní přednášky a bylo promítnuto 6 filmů se zdravotní tematikou.
Její zásluhou bylo na zdejší ZDŠ ustaveno celkem 15 třídních hlídek za účelem výchovy dětí k preventivní ochraně zdraví.
Jinak byly každou sobotu a neděli promítány v místním kině filmy. Návštěvnost velmi poklesla vlivem stoupajícího počtu majitelů televizorů.

Hlavní ukazatelé hospodaření JZD
za rok 1962

I. Půda:

Výměra zemědělské půdy: 1094,43 ha
Výměra orné půdy: 1004,85 ha

II. Členská základna:

Počet členů: 329

III. Rostlinná výroba:

Hektarové výnosy: pšenice 22,60 q
ječmen 23,50 q
cukrovka 265,00 q
brambory 67,00 q
hrozny 9,1 q

Celková sklizeň: pšenice 4340 q
ječmen 3688 q
cukrovka 24420 q
brambory 1376 q
hrozny 22,8 q

IV. Živočišná výroba:

Hlavní zvířata: skot 724 ks
z toho krávy 269 ks
prasata 712 ks
koně 30 ks

Produkce : mléko 388 209 l
maso hovězí 593 q
maso vepřové 935,01 q
V. Hrubý důchod : 6 173 383
VI. Normy a odměny :
Počet odpracovaných jednotek :
Týdě pracovní jednotky : 13 + 1,25

Průběh roku - počasí
Počasí v roce 1962 bylo poměrně chladné, s krátkou vegetační dobou. S jarními pracemi bylo započato až v měsíci dubnu. V důsledku toho byly i sklizňové práce asi o tři týdny posunuty. Oproti normálu vyznačuje se rok 1962 mimořádně vysokými srážkami. Rok 1962 byl otevřen velmi brzkým příchodem mrazů, které zabránily dokončení orby.
Pohyb obyvatelstva
V roce 1962 se v Velkých Němčicích narodilo 34 dětí

a remělo 22. Počet manželských sňatků v naší obci činil 15, rozvod žádný.
Během roku se do Velkých Němčic přistěhovalo 33 obyvatel a současně se odstěhovalo 31 obyvatel.
Počet obyvatel ke konci r. 1962 byl činil 1506.

1963

Rok 1963 je charakterizován
zlepšením práce-činnosti jak
v JZD, tak také na úseku MNV.
Ke zlepšení tíživé situace
přispělo několik zářivých
faktorů. Již v prosinci minulého
roku byl na vlastní žádost
zproštěn funkce hajemníka MNV
s. Gedo-Albín a od prosince 1962
funkci hajemníka vykonává
s. Hradil František, pracovník ONV.
Též v JZD dochází k důležitým
změnám. Podnět k těšení
v celku neutěšené situace
dala sama členská schůze JZD.
Za účinné pomoci OV KSČ
a zemědělského odboru ONV
byly učiněny kádrové změny
vedoucích funkcionářů,
a to předsedy, zootechnika
a agronoma: ing. Mikulica,

Pojezdný Old., Kříž Jaromír.
V roce 1963 předalo JZD Vel. Němčice 65 ha státnímu statku Židlochovice, farma Boudky, takže nyní hospodaří na 1027 ha.
V měsíci březnu 1963 bylo veřejné řízení se třemi traktoristy JZD, kteří svou nedbalostí zavinili v mrazivém období prasknutí tří bloků.
Veřejné řízení se konalo za účasti traktoristů a občanů z Vel. Němčic, Novislavi, Křepic a Uherčic. Výsledky řízení měly kladný dopad v lepší péči o svěřené stroje
Též zemědělská komise byla zreorganizována a byl ustaven nový předseda. Od této doby se datuje zvýšená a zlepšená činnost zemědělské komise, která se hlavně zaměřila na plnění všech úkolů zemědělské problematiky.

Komise sledovala též kvalitu prováděných prací přímo na poli, sledovala dodržování osevu obilovin a cukrovky, sledovala krmné plány za účelem zvýšení efektivity živočišné výroby.
24. V. 1963 se konalo ve Vel. Němčicích výjezdní zasedání rady okresního národního výboru. Rada ONV projednala obsah zprávy o organizátorské činnosti MNV ve Vel. Němčicích při zabezpečování rozvoje obce a úkolů zemědělské výroby, předložené radou MNV ve Vel. Němčicích. Po projednání závažných nedostatků v činnosti všech orgánů MNV i v činnosti JZD doporučila a uložila plenárnímu zasedání MNV, Radě MNV a všem komisím plnění závažných úkolů.
Jako všechna provedená opatření měla příznivý vliv na plnění závažných úkolů hospodářského plánu v roce 1963,

kdy poprvé na doby hrání JZD
byly splněny všechny nejdůležitější ukazatele plánu - maso,
obilovin, vejce.

Hlavní ukazatelé hospodaření JZD
za rok 1963

I. Půda:
Výměra zemědělské půdy: 1032 ha
Výměra orné půdy: 930 ha
II. Členská základna:
Počet členů: 342
III. Rostlinná výroba:
Hektarové výnosy: pšenice 25,80 q
ječmen 20,60 q
cukrovka 269,00 q
brambory 104,00 q
hrozny 29,30 q
Celková sklizeň: pšenice 4862,95 q
ječmen 3825,00 q
cukrovka 25968,24 q
brambory 3751,60 q
hrozny 106,85 q

IV. Živočišná výroba:

Stavy zvířat: skot 777
z toho krávy 292
prasata 672
koně 31
Produkce mléka 366 952
maso hovězí 927 q
maso vepřové 859,6 q

V. Hrubý důchod: 7 492 793

VI. Normy a odměny:

Počet odpracovaných jednotek: 130 397
Výše pracovní jednotky: 16 + 1,25

Průběh roku - počasí

Počasí pro rostlinnou činnost nebylo v tomto roce vůbec příznivé. Oproti normálu se značně opozdilo jaro, takže s polními pracemi se mohlo započít až v dubnu. Celkem rok 1963 byl na srážky chudý, naopak náhlé liják způsobily velké záplavy. Na počátku roku po dobu téměř

tři měsíců trvají silné mrazy a k započetí jarních prací dochází až v prvé polovině dubna. Teplota se zvýšila jen na krátkou dobu a záhy teplé počasí bylo vystřídáno citelným pohlesem teploty a deštivým počasím. Pro špatné počasí nedošlo k řádnému opylení, následkem čehož byla velmi malá úroda ovoce. Hospodářské výsledky roku byly v důsledku uvedených skutečností celkem nepříznivé.

Školství

Školní budovy

Velká pozornost byla věnována vnějšímu vzhledu budov a jejich okolí. Svépomocí byly opraveny fasády na budovách č. 2 a 3. Rodiče žáků odpracovali zdarma přes 920 hodin. Nejaktivněji pracovali všichni členové

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKA VEL. NĚMČICE

výboru SRPŠ, kteří postupně spolu s třídními učiteli zajišťovali brigádníky. Vedoucím celé akce po odborné stránce byl zedník-důchodce Petr Klobása, který velmi obětavě všechny práce organizoval, řídil a také úspěšně dokončil. Uznání si též zaslouží patronátní závod JZD V. Němčice.

Stav tříd a žactva

1. až 6. postupný ročník: 5 tříd se 135 žáky

6. až 9. postupný ročník: 5 tříd se 156 žáky

Celkem bylo na celé škole 10 tříd s 291 žákem. Na škole působilo včetně ředitele 13 učitelů.

Zvýšení úrovně komunistické výchovy mládeže, zvýšení úrovně vědomostí žactva cestou moderních vyučovacích a výchov. metod, zesílit vliv společnosti na výchovu mládeže - to byly tři problémy, na které byla zaměřena výchovná a vzdělávací práce školy.

Úroveň vědomostí žactva byla systematicky zvyšována maximálním využitím nejmodernějších pomůcek. Žákům bylo promítnuto během roku 45 filmů. S. Hruška vybudoval svépomocí účelnou odbornou pracovnu pro fyziku, s. Vrána vypracoval celý systém názorných tabulí a s. Babáček vybudoval pracovnu pro zeměpis.

Činnost pionýrské organizace:
Činnost PO byla zaměřena především na důstojné oslavy 15. výročí založení PO, druhým úkolem byla sportovní činnost. K 15. výročí založení PO bylo slavnostní skupinové shromáždění za kultur. domem. Byl zapálen táborový oheň, u kterého pionýři a svazáci předvedli velmi pěkný kulturní program.

Organizovanost žáků v PO:

V 291 žáků školy bylo organizováno v jiskrách 51 žáků a v PO 129 žáků. S platností od 1.9. 1963 byl při ZDŠ v T. Němcicích otevřen 1. ročník lidové školy umění. Hře na klavír, housle a harmoniku začal vyučovat s. E. Nohel, učitel hudby v. v. Jmenovaný působil dlouhá léta jako koncertní mistr houslista v horním jičíně.

Rozmístění žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku:

Do remeslnické se přihlásilo	14 žáků
do kuchařské	3 žáci
do obchodní	6 žáků
do odborných škol	5 žáků
do učebního poměru	18 žáků

Kultura, rodinavýchova, sport

Zásluhou MS Svazu zahrádkářů a MS Československého Červeného kříže bylo uspořádáno v naší obci několik přednášek! Na schůzi svazu zahrádkářů pohovořil s. Ing. Balaštík

na téma „Mechanické a chemické ošetření ovocných stromů." Zdravotníci pak uspořádali v kinosále ZDŠ přednášku doplněnou filmy se zdravotnickou tématikou.
16. března byl proveden v naší obci jarní úklid, kterého se zúčastnily všechny složky NF. Byl upraven prostor před kulturním domem, byly vytrhány a upraveny pozby a dále byly ošetřeny stromky vysázené v jednotlivých ulicích. Jednotlivé parčíky byly po dohodě s radou MNV přiděleny členům svazu zahrádkářů, kteří se zavázali starat se během roku o jejich pěkný vzhled. V březnu byla uskutečněna již tradiční výstava vín spojená s ochutnáváním a ostatkovou zábavou. Výstava byla hojně navštívena milovníky vín z celého okolí. 2. června se po dlouhé době odmlčení konala v naší obci tělovýchovná akademie. Na závěr roku sehráli žáci ZDŠ

divadelní představení „Zvířátka a Petrovští."

K 1. září byl v naší obci otevřen 1. ročník LŠU. Přihlásilo se 24 žáků, což na počátek je pěkný úspěch. Bylo též utvořeno hudební trio, které svými vystoupeními značně přispělo k zdárnému ukončení čtyřek oslav.

Měsíc čs.-sov. přátelství byl zahájen přednáškou v místní knihovně, po které byl promítán sovět. film.

Sport:

Příchodem s. Ladislava Rospíšila, odborného učitele pro tělesnou výchovu se na naší škole velmi zlepšila mimoškolní tělesná výchova. Jeho zásluhou 66% všeho mládeže provádělo základní tělesnou výchovu. Dobře byly obsazeny všechny dívčí složky. Pro chlapecké složky nebylo dostatek cvičenců, a tak musely vypomoci ženy.

Za kulturním domem se během roku vybudovalo hřiště. V zimních měsících pak bylo na kultur. domem vybudováno umělé kluziště, které se stalo dějištěm bojů žáků ZDŠ T. Němčice, Nikolčic a Uherčic.

Méně úspěšnou činnost vykazoval oddíl kopané. První mužstvo sice skončilo na čestném 5. místě III. B třídy, ale družstvo dorostu muselo být ze soutěže odhlášeno pro celkový nedostatek mladých chlapců k kopanou.

11. květen byl pro sportovce Hluchopečského velkým svátkem. Na sportovním stadionu Sokolské jednoty Sokola v Hluchopečích byla odstartována III. etapa závodu míru R.Č.-B, a to časovka. Našim sportovcům se tak naskytla možnost shlédnout nejen nejvýkonnější družstva cyklistiky, ale i vynikající závodníky, jako byl kapitán ussR,

G. Ichur z NDR, Hasman z ČSSR a jiné
Pohyb obyvatelstva, život lidí
V roce 1963 se narodilo celkem
22 dětí a zemřelo 18 občanů. Z obce
se odstěhovalo během roku 31 lidí
a přistěhovalo se 20 občanů, takže
celkový počet obyvatel naší vesnice
ke konci roku dosáhl čísla 1504.
1k. dubna se uskutečnil v naší
obci prvý občanský pohřeb, a to s Va-
leriána, dlouholetého předsedy KSČ
ve Vel. Němčicích.
20. června se oběsil občan Pavel Pich
a 5. října tragicky zahynul
Jindřich Trojan.
V roce 1963 se dožila druhá
nejstarší občanka naší obce
Josefa Křivánková 95 let. K tomu-
to významnému životnímu
jubileu občance pohlahopřáli
za Ihor pro občanské záležitosti
s. Baháčková, za MNV s. Ihoulal
a za Výbor žen s. Bačantová.

Miroslav Stroukal -
byl zvolen předsedou MNV
dne 9. července 1964.

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTEČKA VELKÉ NEMCICE

1964

Dne 19.6. 1964 se uskutečnily volby do NV. Do voličských seznamů v naší obci bylo zapsáno 995 voličů. 7 voličů se k volbám nedostavilo. Do NV bylo zvoleno 28 poslanců. Na zasedání MNV ve Vel. Němčicích, které se konalo dne 9.7. 1964 byl zvolen předsedou MNV Miroslav Stroukal, tajemníkem MNV Frant. Hradil; místopředsedou Frant. Klimus.

Další členové rady: Robert Geolig 420, List Štěpán 193, Bedřich Bartoš, Aloisie Nevědělová 270, Ladislav Dvořál 181, František Vinkelík 179.

Dále byli zvoleni tyto poslanci:

Böhm Rochus 278
Bedřich Bystrzonovský 229
Zdeněk Frank 170
Josef Hlaváček 407
Stanislav Hlávka 445
František Kůž 129

Augusta Krišpínová 397
Jaromír Kříž 38
Václav Klimus 4
Růžena Mrkvicová 101
Jiřina Novotná 157
Ladislav Pospíšil – učitel
Karel Rozek nl. 41
Martin Růžička 406
Julius Smetana 272
Adolf Smetana 119
Eduard Vinkelík 18
František Vetr 297

Všichni poslanci dostali 997 hlasů, kromě Lad. Pospíšila, Miroslava Shrouhala, Josefa Hlaváčka, kteří dostali 978 hlasů, František Hradil 977 a Lad. Dvořák 976 hlasů.

Sociální složení poslanců: Bylo zvoleno 28 poslanců, nejstarší poslanec má 54 roků, nejmladší 23 roků. Průměrný věk poslanců je tedy 27,5 roku. Podle zaměstnání 6 členů JZD, 3 zaměst. St. statku, 9 dělníků, 8 pracující inteligence

Byly zvoleny 4 ženy, 24 mužů.
Rok 1964 byl rokem voleb do všech zastupitelských orgánů. Občané na veřejných schůzích hodnotili splnění budovatelských úkolů vyhlášených k volbám v roce 1960. Bylo konstatováno, že byla dokončena socializace vesnice, provedena hospodářsko-technická úprava půdy a vytvořeny tak základní podmínky pro zemědělskou velkovýrobu. Bylo vybudováno středisko živočišné výroby, sestávající ze dvou hravínů, jedné porodny pro prasnice, provizorní stáje pro vrladý dobytek, důležárny, mechanizační díky a adaptov. stávajících budov. Celková hodnota objektů činí cca 6 milionů Kčs. Strojní park se skládá ze 20 traktorů, dvou obilních kombajnů a dalšího strojního a závěsného nářadí.
V měsíci říjnu je zvolen předsedou

JZD Velké Němčice

Ant. Adamčík, bytem Popice.
Nastoupil místo ing. Mikulice, kterému se práce předsedy nedařila. Předseda z Popic přichází jako kádr, neboť v posledních letech dosahovalo JZD Popice výborných výsledků.
V budování a zkrášlení obce bylo veškeré úsilí soustředěno na dostavbu kulturního domu, budování kanalizační sítě. Pro zkrášlení obce byly během funkčního období vybudovány parčíky v okolí škol, kina a pošty. Na hlavní ulici byly zřízeny květinové předzahrádky a v některých ulicích zásluhou MS zahrádkářů byla provedena výsadba 500 ovocných stromů. Vybudováním sportovního tříště a šaten byly vytvořeny podmínky pro rozvoj sportu a tělesné výchovy. Na předvolební schůzi byli též občané seznámeni s úkoly pro příští volební období – zvýšení celkové

zemědělské produkce, zkvalitnění a rozšíření stávajících služeb pro obyvatelstvo a dále pokračovat v budování a zvelebení obce. A že občané chtějí pomoci při zvelebení obce, o tom svědčí závazky uzavřené k MDŽ. Občané se zavázali, že odpracují 2828 brigádnických hodin.

Hlavní ukazatelé hospodaření JZD za rok 1964.

I.	Půda: výměra zemědělské půdy	:	1015,02 ha
	výměra orné půdy	:	916,73 ha
II.	Členská základna: počet členů	:	346
III.	Rostlinná výroba: hektarové výnosy:		
	pšenice	:	27,30 q
	ječmen	:	25,55 q
	cukrovka	:	304,25 q
	brambory	:	161,12 q
	hrozny	:	44,34 q
	Celková sklizeň: pšenice	:	4719,37
	ječmen	:	4134,63
	cukrovka	:	31642,20

Celková sklizeň: brambory : 5 031,-
hroxny : 143,22

IV. Živočišná výroba: stavy zvířat: skot : 726
z toho krávy : 311
prasata : 712
koně : 27
Produkce: mléko : 446.681 l
maso hovězí : 787,40 q
maso vepřové : 892,93 q

V. Hrubý důchod: 7,978 cca

VI. Normy a odměny: počet odpracovaných jednotek: 125105
výše pracovní jednotky : 17+1,29

Průběh roku - počasí.

Počátek roku se vyznačuje oproti normálu trvalým poklesem teplot bez podstatných výkyvů. Jarní období začíná až v poslední dekádě března. Po srážkově příznivém období na počátku vegetace následuje období sucha, což se projevilo v nedostatečném vývinu plodů. Značné sucho vrcholí v měsíci září a je vystřídáno až v říjnu vydatnými srážkami, které však stávající

vegetaci již mnoho neprospěly.
Průměrná roční teplota: 9,3°C
Množství celoročních srážek: 471,4 mm, z toho ve vegetačním období 282 mm.

Školství a kultura.

O hlavních prázdninách byla provedena oprava školní budovy č.1 – bývalé národní školy. Byla spravena střecha, vyměněna všechna stará okna, opravena a olíčena fasáda. Dále byl opraven chodník před budovou, přistavěna zděná veranda a na dvoře pak postavena cihel. hospodářská budova. V celé budově byla provedena nově celá elektrická instalace a všechny učebny byly vymalovány.
Na budově č. 2 – bývalý zámek byly opraveny komíny a střecha.
Stavy tříd a žactva:

1. až 5. postupný ročník: 5 tříd se 133 žáky.
6. až 9. postupný ročník: 6 tříd se 155 žáky.

Celkem na celé škole bylo 11 tříd se 288 žáky.
Učitelský sbor včetně ředitele školy čítal 14 členů.
Byla nově zřízena školní družina a jako vychovatelka nastoupila s. Jitka Řezníčková z Hustopečí.

Pionýrská organizace.

Jiskry: 51 žáků, pionýrů 158 a 16 žáků z deváté třídy se přihlásilo do ČSM.

Plnění hlavních úkolů:

Bylo pokračováno v budování odborných pracoven. Do pracovny fyziky byl zakoupen nový nábytek a další vybavení učebny. Všichni vyučující v tomto roce pokračovali - pracovali podle NPKV - náplní programu komunistické výchovy. Prohloubení spojení školy se životem bylo zajišťováno především důsledným plněním patronátní smlouvy s našim JZD.

Pracovní zařazení žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku:

Do zemědělství se přihlásilo	6 žáků
do stavebnictví	5 žáků
na SVVŠ	3 žáci
do zemědělských škol	5 žáků
do ostatních odbor. škol	3 žáci
do učebních oborů	9 žáků
přímo do pracovního poměru	9 žáků

Kultura, zdravotnictví, sport.

Nově ustavená osvětová beseda zaměřila svou činnost pouze na konání taneční zábav a plesů a méně se již věnovala kulturně politické výchově našich občanů.

9. a 10. února uspořádala MS Svazu zahrádkářů výstavu místních vín spojenou s ostatkovou zábavou.

Místní skupinu PO nutno pochválit za přípravu a sehrání divadelní hry „Čertu Belínkovi."

Velmi pěkně vyznělo slavnostní předávání občanských průkazů vycházejícím žákům dne 24. dubna.

15. výročí založení PO bylo vzpomenuto slavnostním shromážděním za kulturním domem. V podvečerních hodinách byl zapálen táborový oheň, u kterého pionýři a svazáci předvedli velmi pěkný kulturní program.

6. listopadu byla v místním kině zahájena oslava Měsíce československo-sovětského přátelství. Kulturní vložkou přispěli žáci ZDŠ.

MS Svazu zahrádkářů se zúčastnila svými výpěstky krajské výstavy ovoce v Brně konané ve dnech 7. – 9. listopadu 1964. Za vzornou kolekci ovoce obdrželi zahrádkáři Čestné uznání a odborné knihy.

Sport.

Sportovní činnost zásluhou s. Pospíšila dozrála dalšího zlepšení. Po dlouhé době kromě žáků, žákyň, dorostenců, cvičí též muži a ženy.

V základní tělesné výchově je zapojeno celkem 191 členů. Cvičitelský sbor měl vypracován celoroční plán, podle kterého jednotlivé složky cvičily. Těžko se zajišťoval potřebný počet vedoucích – cvičitelů, ale až na náčelnici se podařilo jednotlivé složky obsadit.

Nácvik na III. CS byl zajištěn jen u žáků, žákyň, dorostenců a dorostenek.

Svépomocí byly zbudovány konstrukce pro upevnění košů pro košíkovou, která dozrála, hlavně u mládeže značné obliby.

Zdravotnictví.

Během roku byly uspořádány 4 zdravotní přednášky zásluhou Dr. Medka a současně byly promítány filmy se zdravotní tematikou. V obci pracuje celkem 7 zdravotních hlídek. Stav zdravotních hlídek ve škole činil 15, totiž v každé třídě. Během roku bylo získáno 15 dobrovolných dárců krve.

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTEČKA VELKÉ NEMCICE

Pohyb obyvatelstva, život lidí.

Během roku se v naší obci narodilo celkem 26 dětí a zemřelo 13 občanů. Sňatků bylo uzavřeno celkem 14. Z obce se odstěhovalo 22 a přistěhovalo celkem 26 občanů, takže ke konci roku činil počet obyvatel v naší obci 1515.

1965

V tomto roce se prováděla generální oprava mat. školy. Práce provádil Okresní stavební podnik Břeclav se sídlem v Hustopečích. Bylo provedeno položení parket ve všech učebnách, obklady v umývárnách a na záchodech, vymalování učeben. Dále byla provedena fasáda na kulturním domě.

Zásluhou nového předsedy JZD Ant. Adamčíka se JZD začíná dostávat z nesnází. Zvyšují se výnosy a užitkovost. V živočišné výrobě dochází ke snížení stavu krav a ostatního dobytka a je držen jen takový počet kusů dobytka, pro které stačí zásoby krmiva. Dochází k velkým zásahům do půdy a to hlavně odvodněním a vyššími dávkami strojených krmiv.

Hlavní ukazatelé hospodaření
JZD za rok 1965.

I. Půda: Výměra zemědělské půdy : 1015,02 ha
Výměra orné půdy : 916,73 ha

II. Členská základna: počet členů : 323

III. Rostlinná výroba: hektarové výnosy: pšenice:
ječmen:
cukrovka:
brambory:
hrozny :

Celková sklizeň: pšenice : 6437,63
ječmen : 4871,93
cukrovka : 20426,70
brambory : 3643,06

IV. Živočišná výroba: stavy zvířat: skot : 692
z toho krávy : 291
prasata : 953
koně : 24

Produkce: mléko : 479.425 l
maso hovězí : 791,72 q
maso vepřové : 1017,53 q

V. Hrubý důchod : 8,508.000 Kčs

VI. Normy a odměny: počet odprac. jednotek : 126.653,57
Výše pracovní jednotky : 17 + 1,25

Průběh roku - počasí.

Mírné, suché první čtvrtletí roku 1965 bylo

vystřídáno ve vegetaci dlouho trvajícím údobím s častými srážkami při poměrně malém slunečním svitu. Převažující bezvětří s omezeným výparem umožňovaly šíření houbovitých chorob těměř na všech úsecích zemědělské výroby.

Nedostatek tepla a časté srážky znemožňovaly provedení kultivačních prací, způsobily dále zpomalení vegetační doby a oddálení sklizňových prací. Brzký příchod mrazů v říjnu, kdy půda promrzla do hloubky 25 mm a pak dále v listopadu způsobil, že nebyl dokončen ani osev, ani hluboká orba. Naproti tomu teplý prosinec způsobil předčasné oživení ovocných stromů a jisté obavy z jejich poškození. 20. prosince byl dokonce zaznamenán prolet včel při teplotě 12°C.

Školství a kultura.

Školní budovy:

Všechny tři školní budovy jsou velmi staré a potřebám dnešní školy zdaleka nevyhovují. Jejich údržba a příprava

na nový školní rok si každoročně vyžaduje velkých finančních nákladů.

Nově vymalovány byly budovy č. 2 a 3. Byly přehlovány a nalakovány desky žákovských stolků a pro 9. třídu byl zakoupen nový nábytek

Stavy tříd a žactva:

1. až 5. postupný ročník	:	6 tříd se 144 žáky
6. až 9. postupný ročník	:	6 tříd se 137 žáky
Celkový stav na škole	:	12 tříd se 281 žáky

Organizovanost v PO:

Jiskry: 52 žáků, pionýrů: 91, v ČSM 14 žáků

Plnění hlavních úkolů.

Byly shromažďovány první zkušenosti z poloodborného vyučování a vnitřní diferenciace. Podle Náplinu programu komunistické výchovy i v tomto roce pracovali všichni učitelé. Při současném soustředění na didaktické problémy nebylo zapomínáno na morálně-politickou výchovu přímo ve vyučování, tak i v práci se žáky mimo školu.

Prospěch žáků:

Z 281 žáků prospělo s vyznamenáním 36 žáků, prospělo 233 žáků a neprospělo 12 žáků, což činí 4,2 %.

Škola se podílela na všech akcích pořádaných v rámci oslav 20. výročí osvobození.
U příležitosti oslav únorových událostí bylo pořádáno tělovýchovné odpoledne.
8. 3. byla v naší obci uskutečněna oslava MDŽ s pěkným kulturním programem žáků zdejší školy.
16. dubna byla uskutečněna oslava osvobození naší obce RA. Oslava byla spojena se slibem nových pionýrů a s vydáním občanských průkazů vycházejícím žákům.
9. května bylo slavnostní zasedání MNV a žáci školy přednesli program.
13. června na hřišti za kulturním domem se uskutečnila místní spartakiáda. Cvičení se zúčastnili žáci naší školy spolu se žáky z Uhučic a Nosislavi.
5. listopadu proběhla Vel. Němčicemi štafeta přátelství a míru. Večer pak se konala v sále kina oslava 48. výročí VŘSR, na které předvedli pionýři kulturní program.
Rozmístění vycházejících žáků:

Na studium se přihlásilo 7 žáků, do zemědělství 6 žáků, do hornictví 4 žáci,

do učebního poměru 9 žáků a přímo do pracovního poměru bylo zařazeno 8 žáků.

Kultura, zdravotnictví, sport.

U příležitosti oslav Únorových událostí byla v kulturním domě uspořádána tělovýchovná akademie.

28. února byla uskutečněna již tradiční výstava vín spojená s ostatkovou zábavou. Dopoledne při zahájení výstavy byla přednáška s. Effenbergra z vinařských závodů z Klobouk na téma „Sklepní hospodaření."

8. března byla v sále kulturního domu oslava MDŽ. Pěknou kulturní vložku předvedli žáci ZDŠ.

16. dubna se uskutečnila oslava 20. výročí osvobození Velkých Němčic RA spojená se slibem nových pionýrů a s vydáváním občanských průkazů vycházejícím žákům. V přísálí byla instalována výstava fotografií vystihující budování naší vesnice od osvobození do roku 1964.

9. května bylo slavnostní zasedání MNV. Pěknou kulturní vložkou přispělo trio (s. Babáček, Nohel, Mikoláškova).

16. května sehráli pionýři zdejší ZDŠ divadelní hru „O veselém pěvci."

13. června se konala za kulturním domem místní spartakiáda. Vzorně a pečlivě nacvičené skladby předvedli občanům z okolí žáci z Velkých Němčic, Ukrčic a Nosislavi.

Milovníci hudby si přišli na své při hudební besídce, která se konala na závěr školního roku. Na besídce též úspěšně vystoupilo hudební trio.

V rámci oslav Měsíce československo-sov. přátelství proběhla naší obcí štafeta přátelství a míru. Pionýři a svazáci převzali štafetu od žáků z Křepic. Téhož večera se konala v sále kina oslava 48. výročí VŘSR, na které předvedli pionýři kulturní program.

MS Svazu zahrádkářů uskutečnila pro milovníky květin autobusový zájezd do Olomouce na výstavu „Okrasné zahradnictví."

3. prosince 1965 se konalo v naší obci cvičení CO. Byla prověřena připravenost jednotlivých složek CO, pohotovost požárníků a zdravotnické hlídek.

MS československého červeného kříže provedla po obci sbírku pro postižené obyvatelstvo zatopených území na Slovensku. Bylo vybráno celkem 3670 Kčs.

Pěkného výsledku dosáhlo naše družstvo košíkové. Obsadilo 1. místo a stalo se tak přeborníkem okresu. V soutěži SHMP III CS obsadilo družstvo dívek ZDŠ (H. Munduchová, J. Graclová, P. Měřínská, K. Hirnerová) první místo v okrese a v týdnu od 21. do 26. června vzorně reprezentovala naši školu a náš okres na celostátní soutěži SHMP v Praze. Naše družstvo se umístilo za účasti 115 družstev na 35. místě. V jednotlivcích pak žákyně H. Munduchová obsadila 5. místo.

Pohyb obyvatelstva.

V roce 1965 se ve Velkých Němčicích narodilo 20 dětí a počet úmrtí byl 15. Počet uzavřených sňatků v naší obci činil 16, rozvodů 3. Během roku se do Vel. Němčic přistěhovalo 15 obyvatel a současně se 20 obyvatel odstěhovalo. Počet obyvatel na konci roku 1965 tedy činil 1510.

1966

V roce 1966 se provádělа kanalizace v ul. Rybník. Tuto akci bylo potřeba provést urychleně, poněvadž příští rok se má započít generální opravou státní silnice a touto ulicí povede objížďka, takže dojde k zpevnění v ul. Rybník.

Hlavní ukazatelé hospodaření
JZD za rok 1966

I. Půda: výměra zemědělské půdy : 1029 ha
výměra orné půdy : 926 ha
II. Členská základna: počet členů : 323
III. Rostlinná výroba: hektarové výnosy:
pšenice :
ječmen :
cukrovka :
brambory :
hrozny :

OBECNÍ ÚŘAD MĚSTEČKA VELKÉ NĚMČICE

Celková sklizeň: pšenice: 6 818
ječmen: 5 843
ukrovka: 40 638
brambory: 6 356
hrozny:

IV. Živočišná výroba: stavy zvířat: skot: 731
z toho krávy: 280
prasata: 979
koně: 21
Produkce: mléko: 667.095 l
maso hovězí: 828,05 q
maso vepřové: 1.154,92 q

V. Hrubý důchod: 10. 207.000

VI. Normy a odměny: počet odprac. jednotek: 127.815
výše pracovní jednotky: 23 + 1,25

Průběh roku - počasí.

Zimní období bylo velmi mírné, poměrně mlhavé počasí bez velkých mrazů. Mrazy pouze ojediněle dosáhly teploty - 14°C. Převládaly deštivé přeháňky, souvislá sněhová pokrývka se nevyskytla. Teplé jarní počasí způsobilo dřívější rozkvétání ovocných stromů - již v 1. dekádě měsíce dubna.

Jarní práce byly již zahájeny kolem 20. února, byly však v březnu přerušovány častými přímrazky a dešti. Došlo k náhlému poklesu teplot v době květu meruněk, takže byl znemožňován výlet včelám a tak nedošlo k náležitému opylení ovocných stromů. Tato skutečnost se nejprve projevila opadem neopylených květů a posléze opadem nevyvinutých plodů. Důsledkem toho byl citelný pokles úrody ovoce. Letní období se vyznačovalo zvýšenou srážkovou činností a poměrně vyššími teplotami, což se nepříznivě projevilo v rozvoji houbových chorob. Přesto sklizeň zrna i slámy byl díky dobré organizaci práce proveden do konce měsíce srpna. Na počátku září se povětrnostní poměry uklidnily a přispěly tak k úspěšnému provedení všech podzimních prací.

Průměrná roční teplota : 10,1°C

Souhrn ročních srážek v roce 1966 činil 566,9 mm oproti dlouhodobému průměru 533 mm.

Školství a kultura.

Školní budovy.

V tomto roce nebyly prováděny žádné větší úpravy. Pouze byla provedena adaptace dvou dosud nevyužitých místností v přízemí budovy č. 2. Byla tak zřízena provizor. školní kuchyně s jídelnou a tím bylo zajištěno odborné vyučování vaření.

Stavy tříd a žactva:

1. až 5. postupný ročník: 5 tříd se 132 žáky
6. až 9. postupný ročník: 7 tříd se 164 žáky
Celkem bylo tedy na škole 12 tříd se 296 žáky.
Na škole působilo 17. učitelů.

Ve školní družině byla průměrná účast 25 žáků. Na počátku škol. roku 1966/67 byl odstraněn základní nedostatek v práci ŠD. V přízemí budovy č. 3 byla provedena přístavba verandy a stavební úprava dosavadní kuchyně. Tak byly nákladem asi 7000 Kčs získány dvě celkem vhodné místnosti pro ŠD.

Pionýrská organizace.

Na škole pracovalo celkem 8 oddílů, 4 vedoucí byli z řad učitelů, 4 z řad neučitelů. Nový systém práce a nová náplň „Plameny a cesty" se jen pozvolna ujímala a organizovanost byla

velmi malá. Výchovné působení PO na ostatní žáky bylo minimální.

Plnění hlavních úkolů.

Hlavní úkol pro učebně-výchovnou práci byl stanoven ve shodě s usnesením ÚV KSČ a se závěry XIII. sjezdu KSČ a zněl: „Zvýšení účinnosti komunist. výchovy na školách a výchovných zařízeních." Z oblasti komunist. výchovy byla v tomto roce věnována pozornost výchově k práci, výchově estetické a tělesné. Pedagogická propaganda byla prováděna systematicky a byla zaměřena na pomoc škole při uskutečňování zásad komunistické výchovy.

„Plnění dokumentu o zdraví" bylo zaměřeno především na pěstování správných návyků hygienických a též tělovýchovným chvilkám byla věnována patřičná pozornost. Lékařské prohlídky byly konány pravidelně.

Hodnocení prospěchu.

Z 296 žáků prospělo s vyznamenáním 23 žáků, prospělo 253 žáci, neprospělo 20 žáků, což činí 6,8% z celkového počtu žáků.

Povinnou školní docházku splnilo 42 žáků. Na studium se přihlásili 4 žáci, do zemědělství 3 žáci, do učebního poměru 25 žáků,

do přímého pracovního poměru odešlo 10 žáků.

Pohyb obyvatelstva.

V roce 1966 se ve Velkých Němčicích narodilo 29 dětí a počet umrlí byl 17. Počet uzavře-ných sňatků v naší obci činil 9, rozvodů 1. Během roku se do Velkých Němčic přistěho-valo 26 obyvatel a současně se odstěhovalo 26 obyvatel.
Počet obyvatel ke konci roku 1966 tedy činil 1510.

1967

V roce 1967 - se započalo se stavbou prodejny potravin u státní silnice. Dále byla prováděna generální oprava ul. Brněnské. Protože silnice Brněnská byla uzavřena, byla provedena objížďka v ul. Jirdárenské, Rybník, Brodačská, Městečko a ul. Úvalní. Tím, že byla prováděna objížďka těmito ulicemi, byly byla vozovky zpevněny. V ul. Brodačské a Rybník se počítalo, že se započne s prováděním chodníků.

Hlavní ukazatelé hospodaření
JZD za rok 1967.

I. Půda:	výměra zemědělské půdy :	1031 ha
	výměra orné půdy :	927 ha
II. Členská základna:	počet členů :	326
III. Rostlinná výroba:	hektarové výnosy :	
	pšenice :	29 q

	ječmen :	31,7 q
	cukrovka :	450,9
	brambory :	192,2
	hrozny :	
Celková sklizeň:	pšenice :	8290
	ječmen :	4618
	cukrovka :	40580
	brambory:	6366
	hrozny :	455
IV. Živočišná výroba: stavy zvířat: skot :		730
	z toho krávy :	268
	prasata :	761
	koně :	
Produkce:	mléko :	637256
	maso hovězí :	1279
	maso vepřové :	1439

V. Hrubý důchod: 8,056.810

VI. Normy a odměny: počet odpracovaných jednotek : 137552

Výše pracovní jednotky :

Průběh roku – počasí.

Po mírném zimním období, kdy teplota ani ojediněle neklesla pod – 14°C, nastoupilo brzy

jaro. Bylo celkem příznivé srážkově i teplotně. Na počátku měsíce dubna odkvétají za dobrého opylení ovocné stromy. Letní období se vyznačuje oproti normálu poměrně vysokými teplotami a minimálními srážkami a to zejména v měsíci srpnu. Nadměrné teploty způsobily zkrácení sklizňové doby a rychlé dozrávání do jisté míry ovlivnilo nepříznivě i jakost meruněk. Nedostatek srážek v tomto období způsobil zasychání jetelovinotravin a zapříčinil též menší úrodu okopanin.

Školství a kultura.

Stav školních budov.

Velké potíže při výuce činí stav školních budov a vnitřní vybavení. Učebny jsou tmavé, vlhké, studené. Sociální zařízení je nevyhovující, dílny jsou nekolaudovány. Nedostatky jsou též v osvětlení, vodovodním zařízení, podlaha tříd, oknech a fasádách. Takto charakterizuje stav školních budov ve škol. kronice nově ustanovený ředitel školy s. V. Vrána, dosavadní zástupce ředitele. Dosavadní ředitel s. jos. Babáček odchází po 14 letém působení na jiné pracoviště.

Stavy tříd a žactva.

1. až 5. postupný ročník: 5 tříd se 135 žáky

6. až 9. postupný ročník: 7 tříd se 166 žáky

Celkem tedy 12 tříd se 301 žákem. Na škole působilo 17 učitelů. Kolaudační komise ONV uzavřela škole dosavadní dílny, v nichž se po léta vyučovalo. Dílny byly malé, vlhké a tmavé, elektrická instalace úplně provlhlá. Bude problém získat - vybudovat nové dílny.

Pionýrská organizace.

Skupinová rada se scházela jen s obtížemi a v celku nic neřešila. Jednotlivé oddíly postupně přestávají pracovat.

Základní úkoly školní práce.

Morálněpolitická výchova, výchova k práci, výchova estetická, tělesná a rozumová. Hudební výchova značně utrpěla úmrtím učitele hudby s. E. Nohela.

Byly poprvé zkoušeny cykly přednášek pro starší a vycházející žáky, prostřednictvím socialistické akademie. Tematika přednášek: Společenské chování, Člověk ve společnosti, 50 let VŘSR....

Prospěch žáků.

Z celkového počtu žáků 301 prospělo 18

s vyznamenáním, prospělo 274 a neprospělo 9 žáků, což činí 3%.

Rozmístění vycházejících žáků.

Na studium se přihlásili celkem 4 žáci,
do zemědělství 3 žáci,
do učebního poměru 25 žáků,
do přímého pracovního poměru 10 žáků.

Pohyb obyvatelstva.

V roce 1967 se ve Velkých Němčicích narodilo 26 dětí a počet úmrtí byl 10. Počet uzavřených sňatků v naší obci činil 14, rozvodů 0.
Během roku se do Velkých Němčic přistěhovalo 23 obyvatel a současně se odstěhovalo 23 obyvatel. Počet obyvatel ke konci roku 1967 tedy činil 1510.

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKA VELKÉ NĚMČICE

1968

V roce 1968 - se započalo s pokládáním chodníků v ul. Rybník. V tomto roce se započalo s výstavbou budovy MNV. na podzim byly provedeny základy na tuto budovu.
Je dokončována stavba prodejny potravin a počítá se, že začátkem příštího roku bude předána družstvu Jednota.

Rok 1968.

Pozornost celého světa se v předjarních a jarních měsících tohoto roku soustředila na náš malý stát a události skrnuté pod názvem „Československé jaro" vzbudily zájem všech lidí. Nová směna reprezentovaná A. Dubčekem, která svrhla celou koncepci politiky A. Novotného, slibovala národu, že odstraní všechny křivdy, oživí politický život a zlepší ekonomické poměry. Ale uvolnění stranické a státní disciplíny mnozí občané naší republiky zneužívali, dopouštěli se

protisocialistických a protisovětských výpadů a to vše vyvolávalo u našich spojenců dojem, že se u nás dere k moci kontrarevoluce. Marná byla četná varování. A tak 21. srpna 1968 jsme se vzrušením sledovali průjezd spojeneckých armád naší vesnicí směrem na Brno. Někteří naši občané, hlavně ti, co byli ovlivněni pravicovou propagandou hromadných sdělovacích prostředků, vyjadřovali svůj nesouhlas s průchodem spojeneckých vojsk různými nápisy, vyzývající spojenecká vojska k návratu domů.
Vzrušení posledních srpnových dnů se zmírnilo po podpisu „Moskevských protokolů" a s návratem prezidenta republiky L. Svobody, prvního tajemníka strany A. Dubčeka a dalších členů delegace. Nastal pozvolný přechod k normálním poměrům. V září a říjnu jsme pak pozorně sledovali jednání ohledně přebudování našeho státu na federaci, vyhlášenou 28. října 1968.
Je jasné, že v tak bouřlivém roce připravované volby do NS a do národních výborů nemohly být konány a byly odloženy na pozdější dobu.

Průběh roku - počasí.

Na počátku roku byla na zmrzlé půdě souvislá sněhová pokrývka síly asi 10 cm. Snížené teploty až do -17°C byly pouze v první polovině měsíce ledna, zbytek zimního období byl celkem mírný, poměrně teplý, ale chudý na srážky. Od 10. dubna do 13. dubna poklesly teploty v noci až na -5 -7°C, což se velmi nepříznivě projevilo na odkvetlých meruňkách. Stromy, které rozkvetly později, mrazem již narušeny nebyly. Od počátku vegetace, zejména pak v měsíci dubnu a květnu bylo citelné sucho a v důsledku toho došlo k zasychání jak obilovin, tak travin. Deště přicházejí až v měsíci červnu a červenci a způsobují potíže jak při sklizni obilovin, tak ovoce. Stálé přeprše ky velmi narušovaly a někdy i znemožňovaly kultivační práce. Konec roku je poměrně teplý, vyskytují se čelné přeháňky a je mlhavo. K zamrznutí půdy dochází po 10. prosinci. Během roku se choroby u zeměděl. kultur ve větším měřítku nevyskytovaly a též nedošlo k rozšíření živočišných škůdců.

Hlavní ukazatelé hospodaření JZD za rok 1968

I. Půda: výměra zemědělské půdy : 1034,1 ha
výměra orné půdy : 924,2

II. Členská základna: počet členů : 328

III. Rostlinná výroba: hektarové výnosy:
pšenice : 38,5 q
ječmen : 43,7 q
cukrovka : 417,7 q
brambory : 234,5
hrozny : 59,1

Celková sklizeň: pšenice : 11.348
ječmen : 5.946
cukrovka : 42 603
brambory : 6 801
hrozny : 648

IV. Živočišná výroba: stavy zvířat: skot : 753
z toho krávy : 268
prasata : 877
koně : 16

Produkce: mléko : 719 000 l
maso hovězí : 1296 q
maso vepřové : 1088 q

V. Hrubý důchod : 9. 482.000

VI. Normy a odměny: počet odprac. jednotek : 145 280
Výše pracovní jednotky : 37,62 Kčs

Školství a kultura.

Vyučovací a výchovná práce tohoto roku byla nebývale ovlivněna politickými událostmi, které vyvrcholily 21. srpna vstupem spojeneckých vojsk na naše území. Politicky jsme nebyli na tento zákrok bratrských armád ani připravování, ani připraveni. Spojenecká vojska, která ještě před několika měsíci byla u nás na spojeneckém cvičení, nebyla přijata v duchu dosavadní spolupráce a družného přátelství. V celém státě byla rozdmýchávána až šovinisticky vlastenecká stránka národního cítění. Ruku v ruce s politickými událostmi postupoval i ekonomický chaos. Lidé se zbavovali peněz, obchody byly prázdné. Lze s jistým uspokojením konstatovat, že na škole nepřišlo k různým jevům a že všichni členové pedagogické rady našli vždy míru a takt své činnosti, takže nebyl dán podnět k výstřednostem ani ve smyslu znevažování významu socialistického soužití

státu RVHP, ani k úmyslnému vzbuzování antisovětského cítění u žáků.

Do takových chaotických dnů připadl začátek školního roku 1968/69. Bylo vyty-čeno heslo: Pevně dodržovat osnovy a vše-možně zajistit klidnou školní práci.

Stavy tříd a žactva.

1. až 5. postupný ročník: 5 tříd
6. až 9. postupný ročník: 7 tříd

Na škole působila včetně ředitele 16 učitelů a vychovatelka s. Řezníčková.

Po léta se táhnoucí jednání o kolaudaci dílen bylo s konečnou platností rozhodnuto - uzavřeno. Po jednání s MNV byly dílny provizorně umís-těny v budově č. 56 a kolaudační komise ONV souhlasí s jejich používáním nejvýše po dobu tří let.

Pohyb obyvatelstva.

V roce 1968 se ve Velkých Němčicích narodilo 28 dětí a počet úmrtí byl 23. Počet uzavřených sňatků v naší obci

činil 19, rozvodů 3. Během roku se do Velkých Němčic přistěhovalo 38 obyvatel a současně se odstěhovalo 32 obyvatel. Počet obyvatel ke konci roku tedy činil 1516.

1969

V tomto roce se staví budova MNV a budova tato je dosud v hrubé stavbě a měla by být v příštím roce dokončena. Dále je budována kanalizace v ul. Rybník, Brodačská a Německá. V ul. Brodačské a Rybník byly po obou stranách vybudovány chodníky. Bylo celkem zbudováno 3.262 m² chodníků.

Průběh roku - počasí.

V zimním období počátkem roku nebylo oproti normálu žádných výkyvů. Půda byla promrzlá až do hloubky 40 cm. Při náhlem tání sněhu a četných srážkách v jarním období, množství vody způsobilo záplavy a škody. Zimní období bylo poměrně dlouhé, opozdil se značně prolet včel. Při dlouhotrvajícím mrznoucím mrholení ve druhé dekádě měsíce března se vytvářejí na větvích stromů silné námrazy, dochází k četným rozlomům

a polomům stromů a tím k citelným ztrátám. Stromy rozkvétají až v třetí dekádě dubna, za příznivých podmínek pro opylení. V měsíci květnu vystupují teploty nad normál a dochází k četným bouřím. 19. května postihlo Hustopečsko krupobití, které způsobilo škody na úrodě. Podzimní období je mimořádně dlouhé a teplé, ale bez srážek. Vyschlá půda klade velké překážky a vůbec ztěžuje kultivační práce. Zimní období se dostavuje až v prosinci.

Hlavní ukazatelé hospodaření JZD za rok 1969.

I. Půda: výměra zemědělské půdy : 1034,80 ha
výměra orné půdy : 921,80 ha

II. Členská základna: počet členů : 336

III. Rostlinná výroba: hektarové výnosy: pšenice : 36,4 q
ječmen : 39,7
cukrovka : 281,3
brambory : 210,5
hrozny : 36,7

Celková sklizeň: pšenice : 12 722
ječmen : 4 701
cukrovka : 20 673

	brambory	: 3 742
	hrozny	: 388
IV. Živočišná výroba: stavy zvířat:	skot	: 687
	z toho krávy	: 281
	prasata	: 908
	koně	: 16
Produkce:	mléko	: 773 000 l
	maso hovězí	: 1117 q
	maso vepřové	: 1083 q
V. Hrubý důchod	: 8,392.000 Kčs	
VI. Normy a odměny: Počet odprac. jednotek		: 127 279
výše pracovní jednotky		: 39,29

Školství a kultura.

Již ke konci minulého roku, po listopadovém usnesení ÚV KSČ, se začal rýsovat obrat v politickém životě našeho státu. Citelný obrat, ba zvrat ve vnitropolitickém životě nastal až po dubnovém zasedání ÚV KSČ, po změnách ve vedení strany a prakticky je dovršen květnovou rezolucí.

Stav školních budov.

Ze zlepšovacího plánu školy bylo realizováno:

OBECNÍ ÚŘAD - MĚSTEČKA VELKÉ NEMČICE

položení parket v 5. třídě, vybavení 2. třídy novým nábytkem. Obě akce byly financovány ze školního rozpočtu. SRPŠ zakoupilo ze svých prostředků promítací filmový přístroj za 16.000 Kčs, který zůstává jeho majetkem.

Stavy tříd a žactva:

1. až 5. postupný ročník : 5 tříd se 139 žáky
6. až 9. postupný ročník : 7 tříd se 175 žáky

Celkem bylo na škole 12 tříd se 314 žáky.
Na škole působilo včetně ředitele 16 učitelů a vychovatelka.

Prospěch žáků.

S vyznamenáním prospělo 20 žáků, prospělo 257 žáků a neprospělo 37, což činí 11,7 % z celkového počtu žáků. Procento neprospívajících žáků rok od roku stoupá a je poměrně vysoké. Klasifikační náročnost členů pedagogické rady odpovídá klasifikačnímu řádu, je však přísnější. Stoupající procento neprospívajících žáků je nutno řešit jednak diferencovaným přístupem k dětem přímo ve vyučování, jednak doučováním.

Plnění hlavních úkolů školy.

Poloodborné vyučování bylo respektováno v 1. až 5. postupném ročníku v jazyce ruském, ve výtvarné, hudební a tělesné výchově. Nevýhodou bylo přecházení z budovy do budovy, čímž

značně kpěl dozor.
Velmi se též osvědčily nádstavbové kurzy matematiky ve volných sobotách.
Další kurzy a jejich náplň. Mládí a hudba, Člověk mezi lidmi, Taneční rytmika.
K celkovému celoškolnímu plánu práce byl poprvé vypracován doplněk - plán bezpečnosti práce podle dané situace školy (tři staré budovy). Plán upřesnil úkoly řízení školy, třídního učitele, ostatních vyučujících a správních zaměstnanců. Pamatuje také na dílen. provizorium do roku 1971.

Pohyb obyvatelstva.

V roce 1969 se ve Velkých Němčicích narodilo 35 dětí a počet úmrtí byl 22.
Počet uzavřených sňatků v naší obci činil 12, rozvod 1. Během roku se do Velkých Němčic přistěhovalo 24 obyvatel a současně se odstěhovalo 10 obyvatel.
Počet obyvatel ke konci roku tedy činil 1530.

1970

V tomto roce měl MNV povolenou akci Z - dokončení stavby budovy MNV. Holové je veškeré zdivo, omítky vnitřní i venkovní, podlahová betonová mazanice až na nepatrné výjimky.

V tomto roce byla postavena sběrna ovoce a zeleniny v hodnotě díla 90.000 Kčs. Národní výbor se postaral o výstavbu a tuto sběrnu prodal ředitelství Ovoce a zeleniny Brno. V ulici Německé a v ul. U potoka byla zpevněna vozovka v délce 370 m, v hodnotě 10.000 Kčs, při nákladu 4.000 Kčs. V ul. Školní bylo zbudováno 100 m kanalizace a chodníky v celkové částce 39.000 Kčs.

Průběh roku - počasí.

Zimní období bylo mimořádně dlouhé a trvalo až do poloviny měsíce dubna. Sněhová pokrývka byla poměrně souvislá, kolem 50 cm, na některých místech v důsledku závějí až 200 cm.

Vysoká vrstva sněhu mnohde umožňovala zvěři přístup k větvím stromů. Ožerem byly v některých místech způsobeny značné škody. Prodloužení zimního období oddálilo jak odkvět stromů, tak i sklizeň ovoce. Nedostatek slunných dnů se projevil nepříznivě na kvalitě plodů, zejména u meruněk. U meruněk v druhé fázi sklizně plody přezrávaly a měkly v zeleném stavu, což mnohde zapříčinilo celkové znehodnocení plodů pro konzervárenské účely.
Extrémní rok 1970 způsobil silný rozvoj škůdců, zejména byl kalamitní výskyt mšice.

Hlavní ukazatelé hospodaření
JZD za rok 1970

I. Půda: výměra zemědělské půdy : 1011,8
výměra orné půdy : 907,7
II. Členská základna: počet členů : 359
III. Rostlinná výroba: hektarové výnosy
pšenice : 30,4 q
ječmen : 35,2
cukrovka : 472,-

		brambory	: 162,1
		hrozny	: 63,90
	Celková sklizeň:	pšenice	: 9161 q
		ječmen	: 4175
		cukrovka	: 35686
		brambory	: 3308
		hrozny	: 665
IV.	Živočišná výroba:	stavy zvířat: skot	: 795
		z toho krávy	: 288
		prasata	: 862
		koně	: 14
	Produkce:	mléka	: 788000 l
		maso hovězí	: 1446 q
		maso vepřové	: 1470 q
V.	Hrubý důchod		: 8146
VI.	Normy a odměny:	počet odprac. jednotek	: 125597
		Výše pracovní jednotky	: 40,44

Školství a kultura.

Školní život v tomto roce byl ve znamení konsolidačního úsilí v celém státním životě, kterému se pochopitelně nemohla vyhnout ani škola. Vyjasnily se dříve nepochopitelné problémy, krystalizují se osobní

postoje k událostem z roku 1968. Problémy se vyskytly u některých soudružek, které politické události ve státě a světě plně nesledovaly. V podstatě nebylo na škole nositelů oportunistických postojů a názorů. Kolektiv byl vcelku jednotný a měl dost dobré vůle překonat dezorientaci ze srpna 1968.

Plnění úkolů:

Během školního roku byl plán práce doplňován a upřesňován a to vždy podle stupně docilované konsolidace politického ovzduší školy. To se zejména týkalo morálně politické výchovy, která se tak stávala dominantní složkou školní práce. Též výchova k internacionalismu a socialistickému vlastenectví zaujímala přední místo. Velmi se rozšířilo dopisování se žáky ze socialistických států, hlavně ze Sovětského svazu. Bylo věnováno též značné úsilí odběru sovětských časopisů. Též besedy se žáky měly kladný dopad na formování charakteru žáků.

Všichni vyučující i správní zaměstnanci uzavřeli k 25. výročí osvobození

naší vlasti sov. armádou hodnotné závazky, které zaměřili na studium politické a odborné literatury, na rozšíření mimoškolní činnosti, na úpravu pracovního prostředí, prostranství před školami a úpravu parků.

Stavy tříd a žactva.

1. až 5. postupný ročník: 5 tříd se 139 žáky
6. až 9. postupný ročník: 7 tříd se 165 žáky
Celkem bylo na škole 12 tříd se 304 žáky.

Prospěch žáků.

Z 304 žáků prospělo s vyznamenáním 32 žáků, prospělo 250 žáků a neprospělo 22 žáků, což činí 7,2% z celkového počtu žáků na škole.

Personální změny.

Protože dosavadní ředitel školy s. V. Vrána odchází do důchodu, byl do funkce ředitele školy jmenován s. M. Skroukal a zástupcem ředitele s. M. Žák.

Pohyb obyvatelstva.

V roce 1970 se ve Velkých Němčicích narodilo 23 dětí a počet úmrtí byl 26. Počet uzavřených sňatků v naší obci činil 7, rozvodů 1. Během roku se do Velkých Němčic přistěhovalo 33 obyvatel a současně se odstěhovalo 31 obyvatel.
Počet obyvatel ke konci roku tedy činil 1532.

Na závěr je nutno dodat, že kronika nebyla od roku 1961 psána a zápisy byly zpracovány až v roce 1972. Bylo použito pouze dostupných materiálů, proto některé zápisy jsou poněkud stručnější. Zpracování zápisů do kroniky za rok 1961-1970 provedl Hruška Josef učitel ZDŠ ve Velkých Němčicích. Zápis do kroniky provedla Groligová Alena, učitelka ZDŠ ve Velkých Němčicích.

Tímto se uzavírá kronika obce Velké Němčice, kde jsou zachyceny události, které se staly v naší obci od roku 1908 až 1970.

Zápisy za rok 1961-1970 byly projednány v radě MNV dne 31.10.1974.

Na tuto kroniku navazuje kronika obce Velké Němčice č. 2, která je psána od roku 1971.